

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE NA LATA 2021 – 2028

Spis treści

WPROWADZENIE	3
Metodyka opracowania Strategii	3
Uwarunkowania formalne opracowania Strategii	4
Spójność z dokumentami strategicznymi oraz programowymi	5
CHARAKTERYSTYKA GMINY	10
Położenie	10
Sytuacja demograficzna	12
Sytuacja mieszkaniowa	13
Rynek pracy i bezrobocie	14
Kultura, sport i rekreacja.....	17
Opieka zdrowotna.....	18
Bezpieczeństwo publiczne	20
Edukacja i opieka nad dziećmi	22
Sektor pozarządowy	25
Potencjał obywatelski	28
Polityka społeczna	29
DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE	40
Problemy lokalnej społeczności w opinii jej mieszkańców	40
Uzależnienie od alkoholu.....	51
Sytuacja osób niepełnosprawnych	54
Sytuacja opiekuńczo-wychowawcza rodzin	60
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	62
Sytuacja młodzieży	65
Sytuacja seniorów	69
Migracje	73
Analiza SWOT	75
PROGRAMOWANIE	81
Misja, wizja oraz założenia Strategii.....	81
Cele, sposoby i wskaźniki realizacji Strategii	82
System wdrażania Strategii	114
Ramy finansowe Strategii.....	114
Monitoring, ewaluacja i aktualizacja Strategii.....	117
Analiza ryzyka.....	118
ZAKOŃCZENIE.....	121
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW.....	122
Spis rysunków.....	122
Spis tabel	122
Spis wykresów	123
ANKIETA - wzór	126

WPROWADZENIE

Metodyka opracowania Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 została przygotowana przez Kierownika oraz pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim. Ponadto przy jej tworzeniu korzystano ze wsparcia przedstawicieli gminnych i powiatowych instytucji samorządowych oraz ich jednostek organizacyjnych, a także lokalnych organizacji pozarządowych.

Pozyskiwanie oraz uzupełnianie danych koniecznych do opracowania Strategii trwało przez cały okres prac nad dokumentem. W celu dokonania analizy sytuacji Gminy wykorzystano informacje ze sprawozdań, raportów oraz zestawień przygotowanych przez instytucje funkcjonujące na terenie Gminy. Znaczny wkład w treść dokumentu wniosły również sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim, sprawozdania ze wspierania rodziny, oceny zasobów pomocy społecznej, a także sprawozdania resortowe przygotowywane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim. Niezależnie od powyższych źródeł, niezbędne było również występowanie o przekazanie dodatkowych informacji do lokalnych instytucji oraz organizacji. Niemniej jednak, gromadzenie danych przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej od podmiotów zewnętrznych niejednokrotnie napotykało trudności.

Szczególny wkład w opracowanie niniejszego dokumentu mieli także mieszkańcy Gminy, gdyż na podstawie przeprowadzonego w 2020 r. sondażu diagnostycznego uzyskano opinie społeczności lokalnej niezbędne do wskazania istotnych problemów społecznych oraz określenia kierunków działania. Mieszkańcy Gminy mieli możliwość udziału w sondażu pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego” zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej. Badanie ankietowe w formie elektronicznej zostało zamieszczone na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim, a kwestionariusze ankiety w formie papierowej zostały udostępnione w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej oraz przekazane do gminnych oraz powiatowych instytucji.

Ponadto w pracę nad dokumentem zaangażowali się członkowie Młodzieżowej Rady Miejskiej, którzy z własnego doświadczenia oraz obserwacji wyłonili problemy, z którymi boryka się młodzież na terenie Gminy.

Treść Strategii była na bieżąco konsultowana z przedstawicielami instytucji oraz organizacji pozarządowych, a w przypadku zgłaszanych uwag – na bieżąco modyfikowana. Projekty kluczowych zapisów Strategii przesyłano w formie elektronicznej do Urzędu Miasta w Krośnie Odrzańskim, wszystkich szkół w Gminie, Komendy Powiatowej Policji w Krośnie Odrzańskim, Prokuratury Rejonowej w Krośnie Odrzańskim, Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, Ośrodka Sportu i Rekreacji w Krośnie Odrzańskim, Centrum Artystyczno - Kulturalnego "Zamek", Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim, Straży Miejskiej w Krośnie Odrzańskim, Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „INTEGRACJA” w Krośnie Odrzańskim, Fundacji na Rzecz Collegium Polonicum, II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującego orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich Sądu Rejonowego w Krośnie Odrzańskim, Młodzieżowej

Rady Miejskiej w Krośnie Odrzańskim, Rady Seniorów w Krośnie Odrzańskim, Mediateki w Krośnie Odrzańskim, Powiatowego Urzędu Pracy w Krośnie Odrzańskim, a także przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie nie należących do przedstawicieli instytucji wymienionych wyżej.

Ponadto przeprowadzono konsultacje społeczne, które polegały na możliwości zgłaszania uwag do opracowanego dokumentu. Informacja o konsultacjach została udostępniona w biuletynie informacji publicznej Urzędu Miasta oraz Ośrodka Pomocy Społecznej.

Podczas tworzenia Strategii zastosowano zatem zasadę partycypacji społecznej.

Wprowadzony stan epidemii znacznie utrudnił pracę nad przygotowaniem dokumentu. Niemniej jednak, jeszcze przed jego ogłoszeniem, udało się zorganizować spotkanie przedstawicieli instytucji oraz organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie Gminy Krosno Odrzańskie, którzy z własnej perspektywy wypowiedzieli się na temat lokalnych zjawisk społecznych oraz problemów mieszkańców Gminy.

Uwarunkowania formalne opracowania Strategii

Obowiązek posiadania niniejszego dokumentu należy do jednego z zadań własnych gminy i wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.), który nakazuje opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Według art. 16b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej strategia zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
  - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
  - b) kierunków niezbędnych działań,
  - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
  - d) wskaźników realizacji działań.

Niniejsza Strategia nie jest również oderwana od innych obowiązujących aktów prawnych. Na jej treść oraz realizację mają również wpływ następujące ustawy:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Spójność z dokumentami strategicznymi oraz programowymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 jest spójna z aktualnie obowiązującymi dokumentami strategicznymi oraz programowymi o zasięgu międzynarodowym, europejskim, krajowym, powiatowym oraz gminnym.

Strategia, pomimo zasięgu o charakterze lokalnym, jest spójna z założeniami *Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030* przyjętej w dniu 25 września 2015 r. przez Zgromadzenie Ogólne ONZ. W Strategii uwzględniono bowiem wymiar społeczny, który jest jednym z wymiarów ujętych w Agendzie. Ponadto dokument przyjęty przez ONZ dostrzega pozytywny wkład migrantów na rzecz wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, co zostało również dostrzeżone podczas prac nad Strategią.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 jest spójna z jednym z podstawowych dokumentów unijnych – *Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*. Dokument europejski wyznacza ramy odniesienia do działań na szczeblu unijnym, krajowym oraz regionalnym. Wyznaczonymi celami są m.in.: zmniejszenie bezrobocia, ograniczenie ubóstwa oraz wzrost wykształcenia. Według dokumentu unijnego cele te powinny zostać przełożone na krajowe cele i działania. Postępy w realizacji działań na rzecz problemów społecznych umożliwiają w szczególności dwa projekty UE, tj. Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia oraz Europejski program walki z ubóstwem.

Zgodnie z Umową Partnerstwa 2021 – 2027 – podstawowym dokumentem określającym współpracę Unii Europejskiej z Polską, polityka spójności opiera się na czterech wymiarach: społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Spośród 6 celów spójności cele niniejszej Strategii łączą się z celem 4 – Europa o silniejszym wymiarze społecznym. Wyzwaniami celu zawartego w Umowie są bowiem: ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego, większa dostępność usług społecznych, przeciwdziałanie deprivacji materialnej.

Założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 są zgodne z następującymi dokumentami o zasięgu krajowym:

- 1) Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- 2) Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030;
- 3) Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030;
- 4) Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do roku 2030;
- 5) Strategią na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021 - 2030;
- 6) Polityką społeczną wobec osób starszych 2030. BEZPIECZEŃSTWO – UCZESTNICTWO – SOLIDARNOŚĆ;

7) Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomią Solidarności Społecznej.

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 wpisują się w cel szczegółowy *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)* przyjętej uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. (M.P. z 2017 r. poz. 260). Jako jeden z celów *szczegółowych Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* przyjęto rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, co zostało również uwzględnione w niniejszej Strategii w celach uwzględniających poprawę dostępności usług wynikających ze zmian demograficznych Gminy. Ponadto w obszarze spójności społecznej ww. celu Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju w perspektywie czasowej do 2030 r. przewidziano prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych skierowanych do polskiego społeczeństwa nt. pozytywnej roli cudzoziemców, których celem będzie przeciwdziałanie dyskryminacji, promocja postawy otwartości, przełamywanie stereotypów oraz uprzedzeń. W Strategii rozwiązywania problemów społecznych uwzględniono działania integracyjne cudzoziemców z lokalną społecznością, co jest spójne z założeniami dokumentu krajowego. Efekty realizacji Strategii gminnej są również zgodne ze sferą społeczną Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, bowiem oba dokumenty dążą do ograniczenia wykluczenia społecznego oraz różnego rodzaju nierówności społecznych.

Cele niniejszej Strategii są zgodne ze *Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030* przyjętą uchwałą nr 184/2020 Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2020 r. Jako cel główny strategii krajowej wskazano wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej. Cele Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 są zgodne z celem szczegółowym 3 dokumentu krajowego, tj. wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy oraz celem 4, tj. redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030* kładzie nacisk na konieczność podjęcia specjalnych, wielorakich i zróżnicowanych działań na rzecz niwelowania problemów społecznych, co uwzględniono również w niniejszym dokumencie.

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 koncentrują się na poprawie jakości życia i podnoszenia aktywności ludzi starszych w życiu społecznym i kulturalnym oraz wyrównaniu szans życiowych osób niepełnosprawnych wpisują się w cel szczegółowy 1.5. *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030*, który dotyczy zwiększenia spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Oba dokumenty zwracają bowiem uwagę na szczególne znaczenie działań poprawiających dostępność przestrzeni, dóbr i usług, które zwiększają udział np. osób starszych czy osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym.

Cele niniejszej Strategii są również spójne z celem głównym oraz priorytetami zawartymi w *Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do roku 2030*. Celem głównym Programu jest redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Działania Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 –

2028 są natomiast odpowiedzią na lokalne wyzwania demograficzne, a grupy społeczne wskazane w Strategii wpisują się w grupy docelowe wymienione w Programie.

Założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 wpisują się także w priorytety *Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021 - 2030* przyjętej w dniu 16 lutego 2021 r. przez Radę Ministrów uchwałą nr 27 (M.P. z 2021 r. poz. 218) dotyczące niezależnego życia, dostępności, pracy oraz budowania świadomości.

Potencjał ludzi starszych uwzględniony w niniejszej Strategii oraz zdefiniowane obszary mające wpływ na życie w podeszłym wieku wpisują się w dokument o zasięgu krajowym dotyczący kierunków rozwoju polityki społecznej na rzecz osób starszych przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr 161 w dniu 27 października 2018 r. pn. *Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. BEZPIECZEŃSTWO – UCZESTNICTWO – SOLIDARNOŚĆ* (M.P. z 2018 poz. 1169).

W niniejszej strategii zwrócono również uwagę na rolę ekonomii społecznej w rozwiązywaniu problemów społecznych, co jest spójne z długofalowym strategicznym celem *Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 rok. Ekonomią Solidarności Społecznej*, według którego ekonomia społeczna i solidarna stanie się istotnym instrumentem aktywnej polityki społecznej, wsparcia rozwoju społecznego oraz lokalnego. Cele szczegółowe Programu wpisują się w działania Strategii. Celami Programu są bowiem: wspieranie trwałego partnerstwa podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej z samorządem terytorialnym w realizacji usług społecznych użyteczności publicznej oraz zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego, zwiększenie liczby wysokiej jakości miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwiększenie konkurencyjności podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej na rynku, upowszechnienie pozytywnych postaw wobec ekonomii społecznej i solidarnej.

Do dokumentów strategicznych oraz programowych o zasięgu wojewódzkim, z którymi spójność wykazuje Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 należy zaliczyć:

- 1) Strategię Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021 – 2030;
- 2) Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej;
- 3) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 4) Wojewódzki Program Pomocy Społecznej;
- 5) Wojewódzki Program Na Rzecz Osób Starszych;
- 6) Wojewódzki Program Integracji Społecznej Osób Niepełnosprawnych.

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 - 2028 są zgodne z celami *Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021 - 2030*, które zakładają między innymi poprawę jakości życia seniorów, doskonalenie systemu wsparcia dzieci i młodzieży, aktywną politykę prorodzinną, a także poprawę jakości życia osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi.

Cel Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 - 2028 w postaci tworzenia warunków sprzyjających wspieraniu rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu wpisuje się także w cel główny *Wojewódzkiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej* wprowadzonego uchwałą nr XXVI/371/16 Sejmiku Województwa

Lubuskiego z dnia 19 grudnia 2016 r., który koncentruje się na stworzeniu systemowych rozwiązań wspierających rodzinę oraz rozwoju pieczy zastępczej w województwie lubuskim.

Cele niniejszej Strategii w kontekście przeciwdziałania przemocy w rodzinie pokrywają się również z założeniami *Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie* przyjętego uchwałą nr XXXIII/315/2009 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 23 marca 2009 r. Jednym z celów operacyjnych zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 jest podniesienie społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy, co jest tożsame z celem operacyjnym Wojewódzkiego Programu pn. Edukacja społeczna i promocja postaw społecznych oraz działań wolnych od przemocy. Natomiast cel operacyjny Strategii dotyczący interdyscyplinarnej współpracy lokalnych podmiotów na rzecz zjawiska przemocy jest zgodny z celem operacyjnym Wojewódzkiego Programu w zakresie rozwoju instytucji świadczących profesjonalną pomoc osobom pokrzywdzonym oraz ich rodzinom. Ponadto cel operacyjny Strategii w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy wpisuje się w cel operacyjny Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie koncentrujący się na rozszerzeniu oferty form pomocy i wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc.

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 - 2028 koncentrujące się na wyrównywaniu szans życiowych osób niepełnosprawnych, tworzeniu warunków sprzyjających wspieraniu rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu, poprawie możliwości rozwoju ludzi młodych, poprawie jakości życia i podnoszeniu aktywności ludzi starszych w życiu społecznym i kulturalnym pokrywają się z celami *Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej* przyjętego uchwałą nr II/15/14 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 23 grudnia 2014 r., który zakłada zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, doskonalenie systemu wsparcia dla osób starszych, poprawę jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wykluczonych społecznie, wspieranie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Cel Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 - 2028 związany z wyrównywaniem szans życiowych osób niepełnosprawnych oraz poprawą jakości życia i podnoszeniem aktywności ludzi starszych w życiu społecznym i kulturalnym wpisuje się w cel strategiczny *Wojewódzkiego Programu Na Rzecz Osób Starszych* wprowadzonego uchwałą nr 231/3189/17 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 13 grudnia 2017 r., tj. poprawa jakości i warunków życia osób starszych w województwie lubuskim.

Cele operacyjne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dotyczące przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu ludzi starszych oraz aktywizacji osób starszych do udziału w życiu społecznym i kulturalnym Gminy pokrywają się również z celem głównym *Wojewódzkiego Programu Integracji Społecznej Osób Niepełnosprawnych* wprowadzonego Uchwałą nr XLV/432/2009 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 grudnia 2009 r., który zakłada zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.

Założenia Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 są również zgodne z następującymi dokumentami o zasięgu powiatowym:

- 1) Powiatowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018 - 2022,

2) Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2022.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028, poprzez uwzględnienie problematyki osób niepełnosprawnych oraz uzależnionych, wpisuje się w cele *Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018 - 2022* przyjętego uchwałą Rady Powiatu Krośnieńskiego nr XXXII/227/2018 z dnia 21 czerwca 2018 r. Spójność celów operacyjnych wyznaczonych w Strategii w zakresie celu strategicznego pn. Wyrównywanie szans życiowych osób niepełnosprawnych oraz celu strategicznego pn. Zwiększenie skuteczności rozwiązywania problemów alkoholowych wykazują następujące cele szczegółowe Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego: utworzenie systemu poradnictwa i systemu wsparcia oraz pomocy w stanach kryzysu psychicznego, upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i wsparcia społecznego dla osoby zagrożonej, chorej i ich najbliższego środowiska oraz aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.

Cel operacyjny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dotyczący podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy jest zgodny z celem szczegółowym *Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018 - 2022* przyjętego uchwałą nr II/23/2018 Rady Powiatu Krośnieńskiego z dnia 13 grudnia 2018 r.

Wśród dokumentów o charakterze gminnym, które wykazują spójność ze Strategią rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 należy wskazać:

- 1) Program Rewitalizacji Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2016 - 2023;
- 2) Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2016 - 2025;
- 3) Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023 „Być razem”;
- 4) Program przeciwdziałania przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2025;
- 5) Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2025;
- 6) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Krosno Odrzańskie na 2021 rok.

Strategia wpisuje się w założenia *Programu Rewitalizacji Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2016 - 2023* przyjętego uchwałą nr XXIII/194/16 Rady Miejskiej w Krośnie Odrzańskim z dnia 10 sierpnia 2016 r. Diagnoza zawarta w Programie Rewitalizacji wykazała bowiem, że na terenie podlegającym rewitalizacji, poza bezrobociem i ubóstwem, występują również inne negatywne zjawiska społeczne, takie jak: przestępczość, przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, alkoholizm i narkomania oraz niski poziom aktywności społecznej. Program zakłada redukcję wskazanych zjawisk społecznych na obszarach zdegradowanych poprzez odbudowę więzi społecznych i aktywizację mieszkańców w partnerstwach inicjatyw lokalnych, a także zintegrowanie mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz ograniczenie patologii społecznych i poprawę bezpieczeństwa. Założenia takie zawarte są także w Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028.

Cele wyznaczone w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 - 2028 wpisują się również w 2 cel strategiczny *Strategii Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2016 - 2025* wprowadzonej uchwałą nr XVIII/141/16 Rady Miejskiej w Krośnie Odrzańskim z dnia 30 marca 2016 r. pn. Poprawa jakości życia mieszkańców oraz atrakcyjności osiedleńczej Gminy Krosno Odrzańskie. Strategia Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Gminy w ramach ww. celu określa następujące cele operacyjne, które są zgodne z niniejszą Strategią: rewitalizacja społeczna i infrastrukturalna zdegradowanych obszarów Krosna Odrzańskiego, rozwój społeczeństwa informacyjnego i obywatelskiego, poprawa estetyki i dostępności przestrzeni publicznej.

Jednym z celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 - 2028 jest tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu m.in. w zakresie pomocy w nabywaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych oraz pomocy w opiece i wychowywaniu dziecka. Wskazany cel strategiczny jest zgodny z celem głównym *Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 „Być razem”* wprowadzonego uchwałą nr XXIX/245/21 Rady Miejskiej w Krośnie Odrzańskim z dnia 23 lutego 2021 r., który zakłada wzmocnienie relacji wewnątrzrodzinnych oraz zdolności rodzin do prawidłowego wypełniania swoich funkcji.

Cel Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 - 2028 związany z przeciwdziałaniem przemocy rodzinie pokrywa się z celem głównym wyznaczonym w *Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2021 - 2025* wprowadzonym uchwałą nr XXX/252/21 Rady Miejskiej w Krośnie Odrzańskim z dnia 25 marca 2021 r., który zakłada przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz wypracowanie zintegrowanego systemu pomocy dla osób zagrożonych przemocą bądź uwikłanych w przemoc domową.

Cele operacyjne oraz podstawowe kierunki działań *Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2025* wpisują się w cele strategiczne niniejszego dokumentu w zakresie skutecznego rozwiązywania problemu uzależnień oraz stworzenia obszaru dla aktywności młodzieży. Oba dokumenty koncentrują się bowiem na profilaktyce, monitorowaniu zjawiska, edukacji oraz redukcji szkód wynikających z uzależnienia. Również *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Krosno Odrzańskie na 2021 rok* wpisuje się w wyżej wymienione cele.

CHARAKTERYSTYKA GMINY

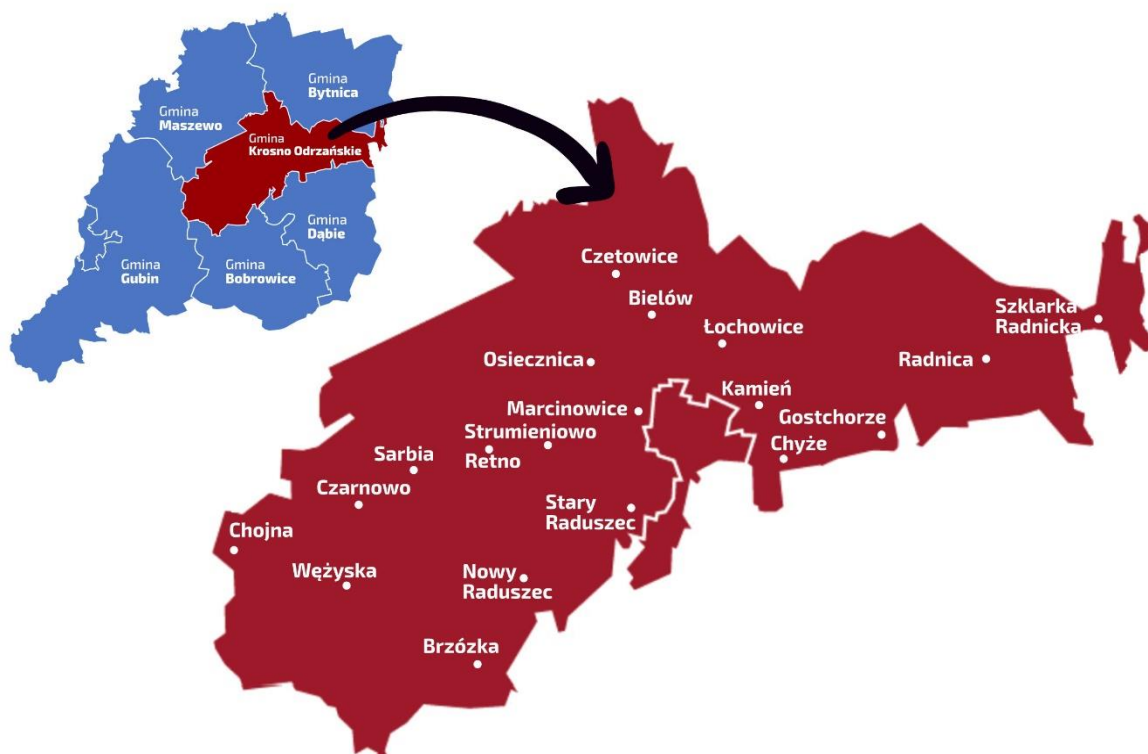
Położenie

Gmina Krosno Odrzańskie położona jest w województwie lubuskim, zajmuje środkowo – wschodnią część powiatu krośnieńskiego w odległości 30 km od granicy polsko - niemieckiej, w Dolinie Środkowej Odry, nad Odrą u ujścia Bobru. Odległość od siedziby wojewódzkich władz samorządowych zlokalizowanych w Zielonej Górze wynosi 33 km, a siedziby Wojewody Lubuskiego w Gorzowie Wielkopolskim - 104 km. Gmina Krosno Odrzańskie jest gminą miejsko - wiejską, a siedzibą jej organów

jest miasto Krosno Odrzańskie. Obszar Gminy zajmuje powierzchnię 21.240 ha i jest podzielony na 19 sołectw obejmujących 21 wsi oraz miasto Krosno Odrzańskie. Sołectwa gminy Krosno Odrzańskie to: Bielów, Brzózka, Chojna, Chyże, Czarnowo, Czetowice, Gostchorze, Kamień, Łochowice, Marcinowice, Nowy Raduszc, Osiecznica, Radnica, Retno, Sarbia, Strumiennie, Szklarka Radnicka, Stary Raduszc, Wężyska. Miejscowości bez statusu sołectwa to: Morsko (należące do Sołectwa Kamień) i Sarnie Łęgi (Sołectwo Brzózka).

Jednym z głównych atutów Gminy jest dogodne położenie u zbiegu ważnych szlaków komunikacyjnych w kierunku Poznania, Wrocławia i Berlina, a także bliskość lotnisk (Babimost – 60 km, Berlin – Schönefeld – 130 km). Ponadto o strategicznym położeniu Gminy świadczy posiadanie jedyne go mostu na Odrze umożliwiającego ruch kołowy w kierunku i wzdłuż granicy. W mieście zlokalizowany jest port rzeczny i przystań dla statków pasażerskich pływających na transgranicznym odcinku Odry.

Rysunek 1. Mapa Gminy Krosno Odrzańskie.

W Gminie Krosno Odrzańskie funkcjonuje także linia kolejowa, która może być wykorzystywana do transportu towarowego.

Drogi dojazdowe do Gminy to: droga krajowa nr 2: granica państwa – Świecko – Rzepin – Poznań – Konin – Łódź – Warszawa – Siedlce – Terespol – granica państwa, droga krajowa nr 29: granica państwa – Słubice – Krosno Odrzańskie, droga krajowa nr 32: granica państwa – Gubinek – Połupin – Zielona Góra – Sulechów – Wolsztyn – Stęszew, droga wojewódzka nr 276 – Krosno Odrzańskie – Świebodzin.

W Krośnie Odrzańskim ulokowane są instytucje państwowe i samorządowe. W mieście zlokalizowana jest siedziba 5. Kresowego Batalionu Saperów, 44. Wojskowego Oddziału Gospodarczego, Remontowych Warsztatów Technicznych oraz największego w Polsce Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej obsługującego 3 województwa: lubuskie, dolnośląskie i wielkopolskie.

Sytuacja demograficzna

Gminę Krosno Odrzańskie zamieszkuje 16.966 osób, z tego w mieście – 10.661, a na terenie wiejskim – 6.305¹. Analiza danych statystycznych wskazuje, że liczba mieszkańców Gminy corocznie zmniejsza się.

Niemniej zauważalny jest wzrost liczby mieszkańców czasowych w obszarze miejskim, co zapewne związane jest z pracą zarobkową.

Tabela zamieszczona poniżej przedstawia liczbę ludności zameldowanych w Gminie w latach 2018 – 2020 na pobyt stały i czasowy z uwzględnieniem płci oraz w podziale na obszar miejski i wiejski.

Tabela 1. Liczba ludności w Gminie Krosno Odrzańskie w latach 2018 – 2020.

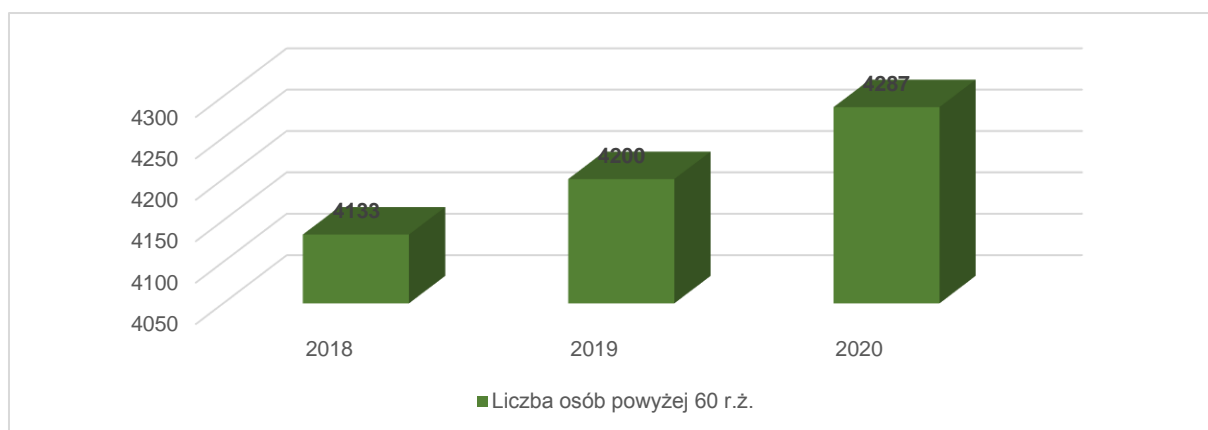
Liczba ludności		2018		2019		2020	
		Obszar miejski	Obszar wiejski	Obszar miejski	Obszar wiejski	Obszar miejski	Obszar wiejski
Pobyt stały	kobiety	5 717	3 247	5 615	3 208	5 544	3 200
	mężczyźni	5 292	3 152	5 193	3 127	5 117	3 105
	łącznie	11 009	6 399	10 808	6 335	10 661	6 305
Pobyt czasowy	kobiety	159	65	216	65	180	55
	mężczyźni	144	65	219	54	137	43
	łącznie	303	130	435	119	317	98

Źródło: dane Urzędu Miasta w Krośnie Odrzańskim.

Z analizy danych wynika, że liczba mieszkańców Gminy w wieku powyżej 60 r.ż. w latach 2018 – 2020 zwiększyła się, co przedstawia zamieszczony poniżej wykres.

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy powyżej 60 r.ż. w latach 2018 – 2020.

¹ dane Urzędu Miasta według stanu na dzień 31.12.2020 r.

Źródło: dane Urzędu Miasta w Krośnie Odrzańskim.

Według stanu na dzień 31.12.2020 r. liczba osób w wieku powyżej 60 roku życia zamieszkujących Gminę stanowiła 25% wszystkich jej mieszkańców.

Sytuacja mieszkaniowa

Gmina na dzień 31.12.2020 r. we własnym zasobie posiadała 352 mieszkania o łącznej powierzchni 15 297,75 m², w tym 148 mieszkań socjalnych o łącznej powierzchni 5 781,39 m² i 204 mieszkania komunalne o łącznej powierzchni 9 516,36 m². W skład gminnego zasobu mieszkaniowego wchodzi 22 budynki komunalne, z czego 3 na terenie wiejskim².

Administrowaniem gminnym zasobem mieszkaniowym zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej.

W 2020 r. w Krośnie Odrzańskim na obszarze rewitalizowanym, tj. dolnej części miasta, powstało 8 nowych mieszkań wchodzących w zasób gminny.

Tabela 2. Gospodarka mieszkaniowa w Gminie Krosno Odrzańskie w latach 2018 – 2020.

Gospodarka mieszkaniowa	2018	2019	2020
Liczba mieszkań socjalnych	144	142	148
Liczba mieszkań komunalnych	224	215	204
Liczba budynków komunalnych	24	22	22
Liczba wniosków o mieszkania z zasobów gminy	45	65	51
Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie	15	11	8

Źródło: dane Urzędu Miasta w Krośnie Odrzańskim.

W celu pokrycia kosztów utrzymania zasobu mieszkaniowego, zarządzeniami Burmistrza Krosna Odrzańskiego, regulowana jest stawka czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych, przy czym, w przypadku lokali socjalnych, stawka najmu wynosi 50% stawki bazowej³.

² https://bip.wrota.lubuskie.pl/ugkrosnoodrzańskie/system/obj/13431_Raport_o_stanie_Gminy_Krosno_Odrza_C4_B9_E2_80_9Eskie_za_2020_r_.pdf;
³ https://bip.wrota.lubuskie.pl/ugkrosnoodrzańskie/system/obj/12097_Raport_o_stanie_Gminy_Krosno_Odrzańskie_za_2019_r_.pdf.

Tabela 3. Stawki czynszu za lokale gminne w latach 2018 – 2020.

Wysokość czynszu	2018	2019	2020
Lokal komunalny	4,23 zł/m ²	4,23 zł/m ²	5,73 zł/m ²
Lokal socjalny	2,12 zł/m ²	2,12 zł/m ²	2,87 zł/m ²

Zródło: dane Urzędu Miasta w Krośnie Odrzańskim.

Zmniejszenie stanu zaległości z tytułu czynszu prowadzone jest przez następujące działania uwzględniające dobro mieszkańców: możliwość odpracowania zaległości, przesiedlenie lokatorów do mieszkań o mniejszej powierzchni, wzajemne, dobrowolne zamiany mieszkań dokonywane przez lokatorów, stałą współpracę z OPS – informowanie o możliwości ubiegania się o dodatek mieszkaniowy oraz udzielanie ulg w spłacie przez rozłożenie zaległości na raty.

Dla gospodarstw domowych, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokryć całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania i spełniają przesłanki ustawowe, wypłacane są dodatki mieszkaniowe oraz dodatki energetyczne.

Tabela 4. Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne wypłacane w latach 2018 – 2020.

Rok	2018		2019		2020	
	dodatek mieszkaniowy	dodatek energetyczny	dodatek mieszkaniowy	dodatek energetyczny	dodatek mieszkaniowy	dodatek energetyczny
Liczba pozytywnych decyzji	387	40	326	34	290	31
Kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	438 704,10	3 133,07	362 250,74	2 656,89	348 315,80	2 479,95

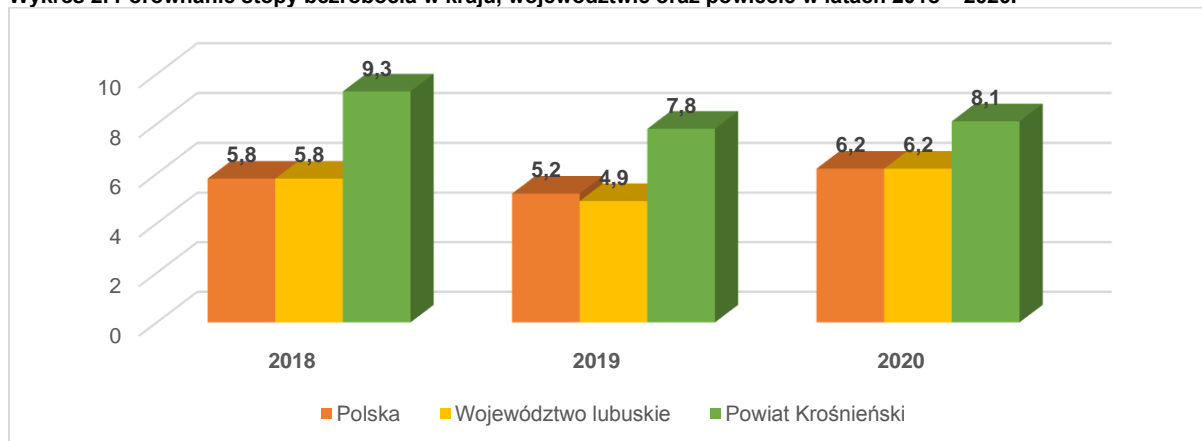
Zródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Z analizy wydatków w latach 2018 – 2020 wynika, że zmniejszają się koszty Gminy na wypłatę dodatków mieszkaniowych. Ponadto zmniejszeniu ulegają także koszty budżetu państwa na wypłatę dodatków energetycznych. Biorąc pod uwagę analizowany okres, należy wskazać, że największy spadek wydatków obu rodzajów świadczeń nastąpił z 2018 r. na 2019 r. Spadek ten w przypadku dodatków mieszkaniowych wyniósł 17,43%, a w przypadku dodatków energetycznych – 15,20%. Tendencja zmniejszania wydatków na dodatki mieszkaniowe oraz dodatki energetyczne występuje od kilku lat. W pięcioletnim okresie, tj. latach 2016 – 2020 najwyższy spadek wydatków na dodatki energetyczne odnotowano w 2016 r. w porównaniu do roku 2015, tj. o 15,80%. Natomiast w przypadku dodatków mieszkaniowych najwyższy spadek nastąpił w 2019 r. W 2020 r. w porównaniu do 2016 r. wydatki mieszkaniowe zmniejszyły się ogółem o 42,47%, a dodatki energetyczne o 39,63%.

Rynek pracy i bezrobocie

W Powiecie Krośnieńskim stopa bezrobocia w latach 2018 – 2020 znajdowała się na poziomie wyższym niż stopa bezrobocia w województwie oraz kraju.

Wykres 2. Porównanie stopy bezrobocia w kraju, województwie oraz powiecie w latach 2018 – 2020.

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Krośnie Odrzańskim.

Bezrobotni mieszkańcy Gminy Krosno Odrzańskie w 2018 r. stanowili 23 % ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Krośnie Odrzańskim, w 2019 r. – 22%, a w 2020 r. – 25%. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Krosno Odrzańskie w 2019 r. w porównaniu do 2018 r. zmniejszyła się o 17%. Natomiast w 2020 r. liczba bezrobotnych w porównaniu do 2019 r. wzrosła o 25%. Większość bezrobotnych w Gminie w latach 2018 – 2020, tj. 60% stanowiły kobiety. Natomiast biorąc pod uwagę obszar zamieszkania, 56% bezrobotnych w Gminie w 2018 r. stanowiły osoby zamieszkujące miasto, w 2019 r. bezrobotni zamieszkujący obszar miasta stanowili 54%, a w 2020 r. – mieszkańcy Krosna Odrzańskiego stanowili 57% ogółu bezrobotnych w Gminie.

Tabela 5. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Krosno Odrzańskie oraz Powiecie Krośnieńskim w latach 2018 – 2020.

Obszar	2018			2019			2020		
	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Kobiety	Mężczyźni	Razem
Miasto Krosno Odrzańskie	122	86	208	94	71	165	139	94	233
Sołectwa	101	63	164	87	56	143	98	81	179
Razem Gmina Krosno Odrzańskie	223	149	372	181	127	308	237	175	412
Powiat Krośnieński	941	678	1619	838	557	1392	949	711	1660

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Krośnie Odrzańskim.

Liczba osób w wieku aktywności zawodowej zamieszkujących Gminę Krosno Odrzańskie w ostatnich latach wykazuje tendencję malejącą, co przedstawia tabela zamieszczona poniżej. Zestawiając to ze zmniejszającą się z roku na rok liczbą mieszkańców Gminy, można wyciągnąć wniosek, że następuje migracja ludzi w wieku produkcyjnym, przy równoczesnym starzeniu się lokalnej społeczności.

Tabela 6. Liczba Mieszkańców Gminy w wieku aktywności zawodowej w latach 2018 – 2020 (według stanu na ostatni dzień każdego roku).

Liczba mieszkańców Gminy w wieku aktywności zawodowej	2018	2019	2020
Kobiety	4966	4819	4701
Mężczyźni	5795	5618	5470
Razem	10761	10437	10171

Zródło: dane Urzędu Pracy w Krośnie Odrzańskim.

Według osób opracowujących Strategię, sytuacja na rynku pracy w Gminie Krosno Odrzańskie, pomimo niekorzystnej sytuacji związanej ze stanem epidemii, nie stanowi powodu do niepokoju.

Na podstawie dostępnych danych ustalono stosunek liczby osób bezrobotnych w Gminie Krosno Odrzańskie do wszystkich mieszkańców Gminy w wieku produkcyjnym, co przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 7. Stosunek osób bezrobotnych do osób w wieku aktywności zawodowej w Gminie Krosno Odrzańskie.

Stosunek osób bezrobotnych do osób w wieku produkcyjnym		
2018	2019	2020
3,46%	2,95%,	4,05%

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP oraz UM.

Ponadto większość ofert pracy dostępnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Krośnie Odrzańskim dotyczy pracodawców zlokalizowanych na terenie Gminy Krosno Odrzańskie. Oferty takie stanowiły odpowiednio 52% wszystkich ofert w 2018 r., 55% w 2019 r. oraz 69% w 2020 r.

Tabela 8. Liczba ofert pracy zamieszczonych w PUP w Krośnie Odrzańskim.

	2018		2019		2020	
	Ogółem	gm. Krosno Odrzańskie	Ogółem	gm. Krosno Odrzańskie	Ogółem	gm. Krosno Odrzańskie
Oferty pracy	3.887	2.018	2.859	1.563	2.214	1.533

Zródło: dane Urzędu Pracy w Krośnie Odrzańskim.

Korzystny wpływ na sytuację na rynku pracy ma zapewne zlokalizowanie w Krośnie Odrzańskim jednostek samorządowych i państwowych, jednostek wojskowych oraz firm zatrudniających znaczną liczbę pracowników.

Firma Krosno-Metal Sp. z o.o., należąca do wiodących producentów profesjonalnych rozwiązań gastronomicznych, urządzeń zbiorowego żywienia oraz urządzeń do dystrybucji posiłków, w 2018 r. zatrudniała 58 pracowników, w 2019 r. – 60 pracowników, a w 2020 r. – 57 pracowników. Przedsiębiorstwo Drogowe "KONTRAKT" Sp.z o.o. w 2018 r. zatrudniało 81 osób, w 2019 r. – 80 osób, a w 2020 r. – 73 osoby. Fabryka Maszyn i Urządzeń Gastronomicznych Kromet Sp. z o.o., producent urządzeń gastronomicznych do termicznej obróbki żywności, a zwłaszcza na wyposażenie kuchni

w restauracjach, barach, stołówkach i innych punktach zbiorowego żywienia, w 2018 r. zatrudniała 78 osób, a w 2019 r. oraz 2020 r. – 77 osób. Dirks Service Krosno - część Dirks Group, międzynarodowej grupy inżynieryjno-logistycznej świadczącej kompleksowe usługi w zakresie inżynierii i logistyki produkcji oraz organizacji sieci dystrybucji, w 2018 r. zatrudniała 163 pracowników, w 2019 r. – 188 pracowników, a w 2020 r. – 187 pracowników. Natomiast firma Homanit - wiodący producent cienkich, wysoko uszlachetnionych płyt pilśniowych o średniej gęstości (MDF) lub o wysokiej gęstości (HDF) w europejskiej branży przetwórstwa drewna – w 2018 r. zatrudniała 478 osób, w 2019 r. – 502 osoby, a w 2020 r. – 511 osób.

Duży wpływ na aktywność zawodową mieszkańców Gminy ma również jej położenie w obszarze przygranicznym, co powoduje podejmowanie przez część mieszkańców Gminy pracy na terenie Niemiec.

Kultura, sport i rekreacja

Oferta kulturalna Gminy Krosno Odrzańskie niejednokrotnie nawiązuje do tradycji przeszłości. Dla zachowania walorów kulturowych i ochrony dziedzictwa istotne znaczenie ma działalność następujących instytucji o charakterze kulturalnym: Centrum Artystyczno - Kulturalnego „Zamek”, Mediateki – Biblioteki Publicznej w Krośnie Odrzańskim oraz Ośrodka Sportu i Rekreacji.

Centrum Artystyczno - Kulturalne „Zamek”, jako samodzielna instytucja kultury rozpoczęło swoją działalność w lutym 2010 r. Siedzibą placówki jest Zamek Piastowski. Głównym celem CAK „Zamek” jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspokajającej potrzeby kulturalne mieszkańców oraz upowszechnianie i promocja kultury lokalnej w kraju i za granicą, a także organizacja stałych zajęć edukacyjnych i artystycznych dla dzieci i dorosłych.

Mediateka – Biblioteka Publiczna w Krośnie Odrzańskim jest samorządową instytucją kultury, której podstawowym statutowym zadaniem jest gromadzenie zbiorów ze szczególnym uwzględnieniem dokumentów regionalnych, popularyzacja czytelnictwa poprzez udostępnianie i promowanie zbiorów, upowszechnianie szeroko rozumianej kultury, edukacji, prowadzenie działalności informacyjno - bibliograficznej oraz wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego i wykluczenia cyfrowego. W skład Mediateki - Biblioteki wchodzi: Strefa dorosłych, Strefa dzieci, Strefa Mediateki, Dział gromadzenia i opracowania zbiorów, Filia w Osiecznicy, Filia w Radnicy, Filia w Wężyskach. Strefa dzieci posiada wiele atrakcji multimedialnych. Oprócz czterech komputerów strefa dysponuje dwoma monitorami dotykowymi z grami dla młodszych dzieci oraz dwoma konsolami (PS4 i X-boxone) dla starszych dzieci i młodzieży. Od 2008 r. krośnieńska biblioteka pełni zadania biblioteki powiatowej.⁴

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Krośnie Odrzańskim prowadzi działalność z zakresu kultury fizycznej, sportu masowego i rekreacji oraz turystyki kwalifikowanej w oparciu o bazę włączonych do swoich struktur obiektów sportowych i terenów rekreacyjnych Gminy Krosno Odrzańskie.⁵

Do obiektów zarządzanych przez OSiR należą: stadion, hala, port, kort do squasha, kręgielnia, lodowisko, skate park, pole namiotowe, siłownie plenerowe oraz kąpielisko.

⁴ https://bip.wrota.lubuskie.pl/ugkrosnoodrzańskie/system/obj/12097_Raport_o_stanie_Gminy_Krosno_Odrzańskie_za_2019_r_.pdf;

⁵ http://dzienniki.luw.pl/WDU_F/2013/1647/akt.pdf.

Stadion zlokalizowany w dolnej części miasta posiada płytę główną, dwie pełnowymiarowe płyty treningowe, przy których znajdują się dwie zadaszone i zmodernizowane trybuny na 70 osób i dwa małe boiska. Jedno z dużych boisk treningowych posiada oświetlenie. Na stadionie znajduje się 800 miejsc siedzących. Przy obiekcie znajdują się: boisko do koszykówki, boisko do siatkówki plażowej, skocznia w dal, rzutnia oraz 400-metrowa bieżnia. Do stadionu przylegają - Centrum Rekreacyjne z kręgielnią, kortem do squasha, dwoma profesjonalnymi stołami bilardowymi, wypożyczalnia rowerów, a także automaty do gier zręcznościowych - koszykówki, darta, boksera, cymbergaja, wyścigów. W sezonie zimowym, przy sprzyjających warunkach atmosferycznych, na boisku do koszykówki uruchamiane jest naturalne lodowisko o wymiarach 17 x 27 m. Przy lodowisku otwierana jest również wypożyczalnia łyżew. Ponadto na stadionie znajduje się pole namiotowe. Obszar biwakowy jest ogrodzony płotem, posiada oświetlenie (z możliwością włączania i wyłączania lampy). Ok. 50 metrów od pola znajdują się szatnie, toalety i natryski.

Hala Sportowo-Widowiskowa została oddana do użytku we wrześniu 2002 r. Główne boisko ma wymiary 30 x 48 m. Wytyczone są na nim pola do gry w piłkę ręczną, siatkówkę (3 boiska), badminton, tenisa ziemnego, koszykówkę. Na trybunach może zasiąść 412 osób (oraz dodatkowe 80 miejsc). Hala uzyskała dopuszczenie na organizację imprez dla 1 400 osób. W obiekcie znajduje się 6 szatni z toaletami i natryskami, sauna (typu infrared i tradycyjna) z przyległym do niej prysznicem, nowoczesna siłownia, sala taneczna i fitness z lustrami, Mediateka, Studio Lokalnej Telewizji - Krośnieńskich Wydarzeń.

Dla miłośników ćwiczeń na wolnym powietrzu utworzono dwie siłownie plenerowe. Jedna z nich usytuowana jest w Parku Tysiąclecia przy placu zabaw, a druga w porcie rzeczny nad Odrą.

Rzeczny port pasażerski na 514 kilometrze rzeki Odry pozwala na jednoczesne cumowanie 12 niewielkich łodzi sportowych i jednego dużego statku wycieczkowego o długości do 80 m i wyporności do 350 ton. Obiekt usytuowany jest na lewym brzegu rzeki Odry. Posiada slip i parking, a poprzez Bulwar Jana Pawła II połączony jest ze stadionem OSiR.

Kąpielisko Ośrodka Sportu i Rekreacji znajduje się nad jeziorem Glibiel w Łochowicach (3 km od Krosna Odrzańskiego) w kierunku Bytnicy. Na terenie kąpieliska znajdują się: drewniany pomost (960 m²) z dojazdem dla wózków i osób niepełnosprawnych, piaszczysta plaża, punkty gastronomiczne, ławostoly do spożywania posiłków, przebieralnia, toalety, parking, stojaki na rowery, boisko do gry w siatkówkę plażową, betonowy stół do tenisa stołowego, wydzielone miejsce do grillowania, pole namiotowe, wypożyczalnia sprzętu pływającego (rowery wodne, kajaki, paddleboard - pływające deski SUP), plac zabaw dla dzieci i dwa estetyczne kontenery z natryskami. Obiekt jest ogrodzony z wydzielonymi strefami do parkowania i grillowania. Kąpielisko jest oświetlone i posiada monitoring. Ponadto dla dzieci zamontowano zjeżdżalnię do wody i nowoczesny plac zabaw, a granice kąpieliska wyznaczono bojami.⁶

Opieka zdrowotna

Na terenie Gminy funkcjonuje Zachodnie Centrum Medyczne Sp. z o.o. posiadające dwie

---

⁶ <https://www.osirkrosno.pl/obiekty.html>.

lokalizacje, tj. w Krośnie Odrzańskim i Gubinie. Podmiot leczniczy prowadzony jest przez Powiat Krośnieński. Zachodnie Centrum Medyczne realizuje stacjonarne i całodobowe szpitalne świadczenia zdrowotne, inne niż szpitalne oraz ambulatoryjne.

W ramach Zachodniego Centrum Medycznego funkcjonują następujące oddziały szpitalne: Izba Przyjęć, Ratownictwo Medyczne/Transport Medyczny, Blok Operacyjny, Oddział Chirurgii Ogólnej, Oddział Ginekologiczno – Położniczy, Oddział Chorób Wewnętrznych, a także Zakład Opiekuńczo – Leczniczy (w Gubinie).

Ponadto w ramach Centrum Medycznego funkcjonują następujące poradnie przyszpitalne: Poradnia Anestezjologiczna, Poradnia Położniczo - Ginekologiczna, Poradnia Urologiczna, Poradnia Chirurgii Ogólnej, Poradnia Urazowo – Ortopedyczna, Poradnia Pulmonologiczna, Nocna i Świąteczna Opieka Zdrowotna.

Ponadto w Centrum działają następujące pracownie: Pracownia USG, Pracownia Endoskopii, Pracownia Diagnostyki Laboratoryjnej, Pracownia Diagnostyki Obrazowej.

Z analizy danych wynika, że wzrasta liczba pacjentów przyjętych do oddziałów szpitalnych Zachodniego Centrum Medycznego Sp. z o.o. Natomiast w 2020 r. zmniejszyła się liczba udzielonych porad w przyszpitalnych poradniach specjalistycznych, na co wpływ prawdopodobnie miały obostrzenia wynikające z wprowadzonego w kraju stanu epidemii.

Rok	Liczba pacjentów przyjętych do oddziałów szpitalnych	Liczba udzielonych porad w poradniach specjalistycznych
2018	2 167	14 417
2019	2 944	15 642
2020	3 050	12 425

Zródło: raporty o stanie Gminy.

Na terenie Gminy Krosno Odrzańskie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej świadczenia zapewniają następujące przychodnie lekarskie: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „TERAPIA” Spółka Partnerska, ul. Srebrna Góra 1e, Krosno Odrzańskie; Ośrodek Zdrowia MEDICSTAN, ul. Bohaterów Wojska Polskiego 24, Krosno Odrzańskie, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „LEX-MED” Sp. z o.o., ul. Piastów 10 m, Krosno Odrzańskie; Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Zespołu Lekarza Rodzinnego „ZDROVITA” Spółka Partnerska, ul. Srebrna Góra 1a, Krosno Odrzańskie.

Na terenie miasta Krosno Odrzańskie działają dwie placówki udzielające świadczeń rehabilitacyjnych, tj. Centrum rehabilitacji Jolanta Szajkowska oraz NZOZ Ośrodek Rehabilitacji Euro-Med Sp. z o.o., a także firma Medar zajmująca się wynajmem oraz sprzedażą sprzętu medycznego.

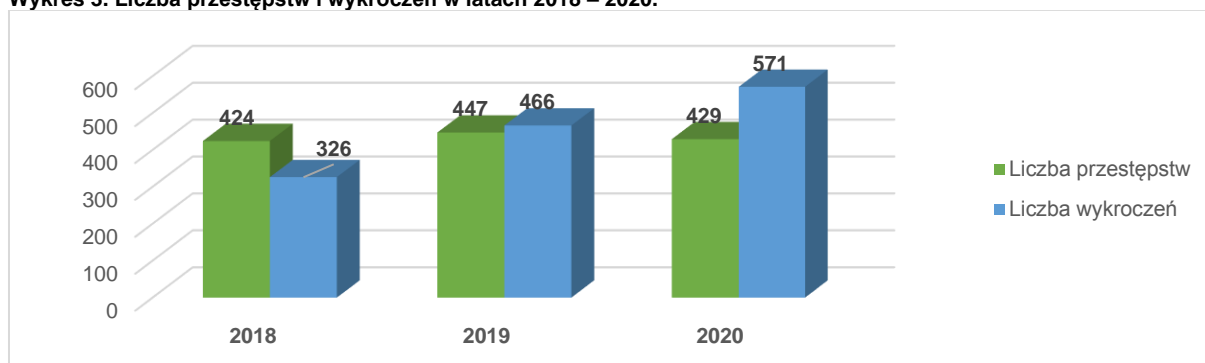
Bezpieczeństwo publiczne

Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom Gminy Krosno Odrzańskie jest jednym z podstawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego. Aby osiągnąć ten cel Gmina Krosno Odrzańskie podejmuje szeroko rozumiane działania, nie tylko te interwencyjne. Są to np. działania w obszarze edukacji, wychowania, ochrony zdrowia, rozwoju gospodarczego, przeciwdziałania bezrobociu, narkomanii, alkoholizmowi i przemocy w rodzinach.

Podstawowym organem państwa powołanym do zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego jest Policja. Na terenie miasta Krosno Odrzańskie zlokalizowana jest Komenda Powiatowa Policji.

Dane dotyczące liczby ujawnionych przestępstw oraz wykroczeń w Gminie Krosno Odrzańskie w latach 2018 – 2020 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Liczba przestępstw i wykroczeń w latach 2018 – 2020.

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Krośnie Odrzańskim.

Jak wynika z powyższych danych, w latach 2018 – 2020 liczba przestępstw popełnionych w Gminie Krosno Odrzańskie utrzymywała się na podobnym poziomie. Natomiast liczba wykroczeń systematycznie wzrastała.

W konsultacjach społecznych przeprowadzonych przez Komendę Powiatową Policji w Krośnie Odrzańskim, w celu stworzenia mapy zagrożeń, mieszkańcy zgłosili następujące zagrożenia występujące na terenie Gminy Krosno Odrzańskie: spożywanie alkoholu w okolicach sklepów w Osiecznicy, niszczenie urządzeń użytku publicznego na ul. Podgórznej i Wakacyjnej, zagrożenia w ruchu drogowym – przekraczanie prędkości na DK 29 w obrębie miasta Krosno Odrzańskie, szybka jazda pojazdów na ul. Poznańskiej oraz zakłócanie porządku w Parku 1000-lecia oraz przy ul. Mickiewicza⁷.

Uzupełnieniem pracy Policji jest Straż Miejska, która w Gminie Krosno Odrzańskie funkcjonuje od 2008 r. Realizuje ona ustawowe zadania w zakresie ochrony porządku publicznego, głównie poprzez zapobieganie zagrożeniom oraz inicjowanie działań mających na celu przeciwdziałanie popełnianiu wykroczeń. Od 2012 r. krośnieńska Straż Miejska realizuje program „986”, którego partnerami są: Komenda Powiatowa Policji w Krośnie Odrzańskim, Nadodrzański Oddział Straży Granicznej, Powiatowa Społeczna Straż Rybacka, Straż Leśna oraz Powiatowy Lekarz Weterynarii. Głównymi

⁷ <https://krosno-odrzańskie.policja.gov.pl/go3/prewencja/mapy-zagrozen-konsultac/15694,Mapa-zagrozen-konsultacje-spoeczne.html>.

celami Programu są: wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie, ograniczenie przestępczości pospolitej, poprawa bezpieczeństwa w miejscach publicznych, aktywizacja współpracy w ramach działań prewencyjnych pomiędzy Samorządem a podmiotami działającymi na rzecz społeczności lokalnej, ograniczenie liczby przestępstw popełnianych w placówkach oświatowych.

Ponadto funkcjonariusze Straży Miejskiej realizują patrole piesze oraz kontrole, a także obserwacje o charakterze prewencyjnym. Miejsca ww. działań to przede wszystkim te rejony Gminy, które charakteryzują się dużą częstotliwością popełnianych czynów takich jak zakłócanie porządku publicznego, naruszanie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, dewastacje mienia, a także wypuszczanie psów bez dozoru oraz nie sprzątanie po nich⁸.

Tabela 9. Działania podejmowane przez Straż Miejską w latach 2018 – 2020.

Rodzaj działania	2018	2019	2020
Interwencje	1037	994	775
Kontrole	177	237	160
Mandaty karne	121	90	29
Pouczenia	234	256	118

Zródło: dane Straży Miejskiej w Krośnie Odrzańskim.

Zadania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie realizowane są w oparciu o Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego. Do głównych zagrożeń, które mogą wystąpić na terenie Gminy Krosno Odrzańskie zaliczyć należy: pożary, powódź, katastrofy budowlane, katastrofy komunikacyjne, awarie sieci oraz zagrożenie terrorystyczne. Realizacja zadań określonych w Gminnym Planie Zarządzania Kryzysowego zajmuje się komórka organizacyjna Wydziału Urząd Stanu Cywilnego i Spraw Obywatelskich – Biuro Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego.

Zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowych na terenie Gminy Krosno Odrzańskie realizowane jest poprzez monitorowanie zagrożeń i pozyskiwanie informacji o możliwościach ich występowania z Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Gorzowie Wlkp. lub ze Starostwa Powiatowego w Krośnie Odrzańskim. Otrzymane lub wypracowane na własnym szczeblu prognozy wykorzystywane są do informowania mieszkańców o zagrożeniach poprzez m. in. multimedia, portale społecznościowe. Ponadto Gmina Krosno Odrzańskie dysponuje systemem ostrzegania i alarmowania, w skład którego wchodzi: centrala alarmowa znajdująca się w siedzibie Urzędu Miasta, dwie syreny alarmowe elektroniczne z możliwością nadawania komunikatów głosowych, syrena alarmowa na budynku OSIR w Krośnie Odrzańskim, syrena alarmowa na stacji PKP.

Na szczeblu Gminy Krosno Odrzańskie powołano Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego, któremu przewodniczy Burmistrz Krosna Odrzańskiego. Gmina Krosno Odrzańskie posiada dwa magazyny: przeciwpowodziowy i obrony cywilnej. Oba magazyny wyposażone są w sprzęt umożliwiający prowadzenie działań zabezpieczających i pomocniczych w sytuacji wystąpienia sytuacji kryzysowej lub zdarzenia mającego znamiona klęski żywiołowej.

⁸ https://bip.wrota.lubuskie.pl/ugkrosnoodrzańskie/system/obj/12097_Raport_o_stanie_Gminy_Krosno_Odrzańskie_za_2019_r._.pdf.

Działania gminne skierowane na poprawę bezpieczeństwa wspierane są również przez ochotnicze straże pożarne. Na terenie Gminy Krosno Odrzańskie funkcjonuje pięć jednostek OSP: dwie jednostki włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego, tj. OSP Radnica oraz OSP Wężyska, jednostka przeznaczona do gaszenia pożarów i działań w zakresie ratownictwa drogowego, tj. OSP Osiecznica, jednostka przeznaczona do gaszenia pożarów - OSP Czarnowo, jednostka zajmująca się gaszeniem pożarów oraz zapewnieniem zaopatrzenia wodnego - OSP Gostchorze.

Zasoby jakie posiada Gmina Krosno Odrzańskie, zarówno ludzkie jak i sprzętowe zapewniają bezpieczeństwo mieszkańcom Gminy oraz ochronę przeciwpożarową i przeciwpowodziową.⁹

Edukacja i opieka nad dziećmi

Gmina Krosno Odrzańskie, ze względu na funkcjonujące szkoły podstawowe, przedszkola, oddziały przedszkolne, punkt przedszkolny, żłobek oraz klub dziecięcy, posiada atrakcyjną ofertę edukacyjną.

Placówki oświatowe zapewniają dzieciom opiekę, wychowanie oraz możliwość zdobywania wiedzy. Oferta edukacyjna jest dostosowana do sytuacji demograficznej w Gminie.

Liczbę urodzeń w Gminie Krosno Odrzańskie w latach 2018 - 2020 przedstawia niżej zamieszczona tabela.

Tabela 10. Liczba urodzeń w Gminie w latach 2018 – 2020.

Liczba urodzonych dzieci	2018	2019	2020
chłopcy	88	69	77
dziewczynki	73	61	53
Łącznie	161	130	130

Zródło: raporty o stanie Gminy.

Placówki oświatowe, które funkcjonują na terenie Gminy Krosno Odrzańskie to:

- 1) Zespół Szkolno–Przedszkolny w Krośnie Odrzańskim (w jego skład wchodzi: Szkoła Podstawowa nr 1 im. Marii Skłodowskiej-Curie i Przedszkole w Starym Raduszczy);
- 2) Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Kilińskiego w Krośnie Odrzańskim;
- 3) Szkoła Podstawowa nr 3 im. Ignacego Łukasiewicza w Krośnie Odrzańskim;
- 4) Zespół Edukacyjny w Osiecznicy (w jego skład wchodzi: Szkoła Podstawowa im. Kawalerów Orderu Uśmiechu oraz Przedszkole);
- 5) Szkoła Podstawowa im. Jadwigi Śląskiej w Wężyskach (w jej skład wchodzi Szkoła Podstawowa oraz Przedszkole);
- 6) Szkoła Podstawowa im. Jerzego Popiełuszki w Radnicy;
- 7) Przedszkole nr 1 im. Przyjaciół Stumilowego Lasu w Krośnie Odrzańskim;
- 8) Przedszkole nr 2 w Krośnie Odrzańskim;

⁹ https://bip.wrota.lubuskie.pl/ugkrosnoodrzańskie/system/obj/12097_Raport_o_stanie_Gminy_Krosno_Odrzańskie_za_2019_r_.pdf.

- 9) Przedszkole nr 3 im. Jana Brzechwy w Krośnie Odrzańskim;
- 10) Przedszkole nr 4 w Krośnie Odrzańskim;
- 11) Żłobek Miejski w Krośnie Odrzańskim;
- 12) Klub Dziecięcy „Malaństwa” w Krośnie Odrzańskim.

Prężne działanie na terenie Gminy Krosno Odrzańskie sieci placówek oświatowych oraz placówek opieki pozwoliło w ostatnich kilku latach zabezpieczyć potrzeby mieszkańców oraz zapewnić opiekę dla wszystkich dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym.

Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci uczęszczających do poszczególnych placówek w latach szkolnych: 2018/2019, 2019/2020 oraz 2020/2021.

Tabela 11. Liczba dzieci uczęszczających do placówek oświatowych oraz placówek opieki w Gminie Krosno Odrzańskie.

Nazwa placówki	Liczba dzieci w poszczególnych latach szkolnych		
	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Przedszkole nr 1	146	114	118
Przedszkole nr 2	123	123	123
Przedszkole nr 3	75	75	75
Przedszkole nr 4	153	188	190
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Krośnie Odrzańskim	208	220	217
Szkoła Podstawowa nr 2 w Krośnie Odrzańskim	445	434	439
Szkoła Podstawowa nr 3 w Krośnie Odrzańskim	623	482	498
Zespół Edukacyjny w Osiecznicy	173	165	167
Szkoła Podstawowa w Radnicy z oddziałem przedszkolnym	78	72	59
Szkoła Podstawowa w Wężyskach z oddziałem przedszkolnym	225	185	177
Żłobek Miejski w Krośnie Odrzańskim	68	68	68
Klub Dziecięcy „Malaństwa” w Krośnie Odrzańskim	24	24	24
Łącznie	2 341	2 150	2 155

Źródło: raporty o stanie Gminy/dane Urzędu Miasta w Krośnie Odrzańskim.

W Gminie Krosno Odrzańskie edukacja oraz opieka nad dziećmi nie opiera się jedynie na funkcjonowaniu placówek oświatowych, ale również na realizacji innych związanych z tym zadań wynikających z przepisów. Dzieci uczęszczające do szkół oraz przedszkoli w Gminie Krosno Odrzańskie mają zatem zapewniony dowóz do tych placówek, mogą liczyć na pomoc w formie stypendium socjalnego, stypendium za wyniki w nauce, a także „wyprawki szkolnej”. Ponadto, wszystkie placówki oświatowe organizują dożywianie dzieci, a także oferują możliwość korzystania ze świetlic szkolnych.

Liczbę dzieci dowożonych do szkół i przedszkoli w Gminie od 2018/2019 roku szkolnego do 2020/2021 roku szkolnego przedstawia niżej zamieszczona tabela.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028**

Tabela 12. Liczba dzieci dowożonych do szkół i przedszkoli w Gminie Krosno Odrzańskie.

Nazwa placówki	Liczba dzieci w poszczególnych latach szkolnych		
	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Krośnie Odrzańskim	104	106	112
Szkoła Podstawowa nr 3 w Krośnie Odrzańskim	21	9	8
Zespół Edukacyjny w Osiecznicy	30	35	33
Szkoła Podstawowa w Radnicy	23	22	26
Szkoła Podstawowa w Wężyskach	96	86	82
Łącznie	274	258	261

Źródło: raporty o stanie Gminy/dane Urzędu Miasta w Krośnie Odrzańskim.

Liczba uczniów w Gminie Krosno Odrzańskie korzystających ze wsparcia materialnego w postaci stypendiów w latach 2018 – 2020 wykazała tendencję spadkową, co prezentuje zamieszczona niżej tabela.

Tabela 13. Liczba uczniów w Gminie korzystających w latach 2018 – 2020 z pomocy materialnej.

Rodzaj pomocy materialnej	2018		2019		2020	
	I – IX 2018	X - XII 2018	I – IX 2019	X – XII 2019	I – IX 2020	X – XII 2020
stypendium socjalne	106	99	82	79	74	53
stypendium za wyniki w nauce	101		31		4	
„wyprawka szkolna”	6		10		7	

Źródło: raporty o stanie Gminy/dane Urzędu Miasta w Krośnie Odrzańskim.

W placówkach oświatowych, na terenie Gminy Krosno Odrzańskie każdego roku przeprowadzane są prace remontowe, mające na celu usprawnienie działalności placówek oraz ich modernizacje. Do najważniejszych inwestycji ostatnich lat, mających wpływ na edukację oraz opiekę nad dziećmi w Gminie Krosno Odrzańskie, można zaliczyć: dokonanie w 2018 r. zmiany sposobu użytkowania budynku OHP na potrzeby Przedszkola nr 2 w Krośnie Odrzańskim, utworzenie w 2019 r. Żłobka Miejskiego i tym samym zapewnienie opieki nad 68 dziećmi do lat 3., utworzenie w części budynku Przedszkola nr 1 w 2019 r. Klubu Dziecięcego „Maleństwa”, dzięki czemu zapewniono dodatkowe 24 miejsca dla dzieci do lat 3, a także utworzenie oddziału Przedszkola nr 4 przy Szkole Podstawowej nr 3 w Krośnie Odrzańskim.

Sektor pozarządowy

Gmina Krosno Odrzańskie współpracuje z organizacjami publicznymi w zakresie zlecenia zadań publicznych, jak i partnerstwa w tworzeniu polityk publicznych czy tworzenia warunków do społecznej aktywności. Dokumentem programowym określającym formy, zasady i zakres współpracy organów Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego jest tworzony corocznie i przyjmowany uchwałą Rady Miejskiej w Krośnie Odrzańskim Program współpracy Gminy Krosno Odrzańskie z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Ponadto uchwałą nr VIII/65/19 Rady Miejskiej w Krośnie Odrzańskim z dnia 15 maja 2019 r. przyjęto Wieloletni program współpracy Gminy Krosno Odrzańskie z organizacjami pozarządowymi na lata 2019 – 2023.

Na terenie Gminy aktualnie działają 63 organizacje pozarządowe¹⁰.

Tabela 14. Wykaz organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie Gminy Krosno Odrzańskie.

Lp.	Nazwa stowarzyszenia
1	Towarzystwo Miłośników Ziemi Krośnieńskiej Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne
2	Krośnieńskie Stowarzyszenie HOMO ARTIFEX
3	Miejski Klub Sportowy TĘCZA Krosno Odrzańskie
4	Klub Sportowy ODRA
5	Klub Piłki Nożnej TRAMP-KARP Osiecznica
6	Klub Sportowy KRUSZYWO
7	Ludowy Zespół Sportowy POGOŃ
8	Ludowy Klub Sportowy CZARNI Czarnowo
9	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Miejsko – Gminny
10	Parafialny Oddział Akcji Katolickiej przy Parafii Świętej Jadwigi Śląskiej w Krośnie Odrzańskim
11	Oddział Wojskowy Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Krośnie Odrzańskim
12	Związek Kombatanów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych
13	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów
14	Związek Żołnierzy Wojska Polskiego – Koło Nr 9
15	Związek Żołnierzy Wojska Polskiego – Koło Nr 6
16	Związek Sybiraków
17	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Zarząd Koła w Krośnie Odrzańskim

¹⁰ <http://krosnoodrzańskie.pl/kultura-i-sport/organizacje-pozarządowe/55-baza-ngo>.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028

18	Polski Związek Działkowców Rodzinny Ogród Działkowy im. 100-lecia Ogrodnictwa Działkowego
19	Związek Harcerstwa Polskiego 1 Krośnieńska Drużyna Harcerska „TROP” im. Andrzeja Małkowskiego w Krośnie Odrzańskim
20	Związek Harcerstwa Polskiego Krośnieńska Drużyna Harcerek „PORT” im. Olgi Małkowskiej
21	Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP Zarząd Miejsko – Gminny w Krośnie Odrzańskim
22	Polski Związek Wędkarski w Zielonej Górze Rejon IV Krosno Odrzańskie
23	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych SKARPA
24	Parafialny Zespół CARITAS
25	Stowarzyszenie „PRZYSTAŃ” w Krośnie Odrzańskim
26	Krośnieńskie Stowarzyszenie Gier Umysłowych „Tęcza”
27	Krośnieński Uniwersytet Trzeciego Wieku
28	Lokalna Grupa Działania „Zielone Światło”
29	Stowarzyszenie Saperów Polskich Koło Nr 16
30	Stowarzyszenie Kilińszczaków
31	Siatkarski Klub Sportowy „Tęcza”
32	Klub Sportowy Ju Jitsu SATORI Krosno Odrzańskie
33	Stowarzyszenie Skarpa Gostchorze
34	Stowarzyszenie Pracowników i Przyjaciół Warsztatów Terapii Zajęciowej „SYNERGIA”
35	Jeździecki Klub Sportowy GOSTCHORZE
36	Stowarzyszenie „Raduszcanka”
37	Klub Sportowy CALIPSO
38	Klub Sportowy JAGUAR
39	Stowarzyszenie Młode Krosno
40	Stowarzyszenie SUBSIDIUM
41	Fundacja Football Academy Group Oddział Krosno Odrzańskie
42	Stowarzyszenie „Wzgórze nadziei”
43	Gminne Koło Stowarzyszenia Sołtysów
44	Stowarzyszenie Kombatantów Misji Pokojowych ONZ Zarząd Koła Nr 13
45	Fundacja Promocji Zdrowia Psychicznego FENIKS w Krośnie Odrzańskim
46	Stowarzyszenie Przyjaciół Stumilowego Lasu
47	Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918 - 1919

48	Krośnieńskie Koło PTTK „WĘDROWIEC”
49	Lisy Rugby Club Krosno Odrzańskie
50	Rejonowe Koło Pszczelarzy w Krośnie Odrzańskim
51	Stowarzyszenia TRAMPOLINA
52	Stowarzyszenie Łochowice na Fali
53	Stowarzyszenie Kobiet Przy Radzie Sołeckiej w Osiecznicy
54	Sąsiedzka Wataha
55	Fundacja Hula
56	Fundacja Global
57	Stowarzyszenie 515 w Krośnie Odrzańskim
58	Klaster Turystyki Historycznej
59	K.O. Team MTB Krosno Odrzańskie
60	Stowarzyszenie Matecznik Pomocniczości i Dobroci
61	Stowarzyszenie Sołtysów Powiatu Krośnieńskiego
62	Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych KPP Krosno Odrzańskie
63	Fundacja Lubuska Inicjatywa Pozarządowa

Zródło: dane Urzędu Miasta w Krośnie Odrzańskim.

Spośród wspólnie zrealizowanych projektów i podjętych inicjatyw przez Gminę Krosno Odrzańskie oraz organizacje pozarządowe na rzecz społeczności lokalnej w latach 2018 – 2020 należy wymienić:

- 1) utworzenie w 2018 r. Krośnieńskiej Spółdzielni Socjalnej RZEKA, której członkami założycielami została Gmina Krosno Odrzańskie oraz Stowarzyszenie Pracowników i Przyjaciół Warsztatów Terapii Zajęciowej „SYNERGIA” w Krośnie Odrzańskim;
- 2) utworzenie w 2019 r. Centrum Aktywności Lokalnej, umożliwiającego korzystanie z jego zasobów organizacjom pozarządowym, działającym na rzecz społeczności lokalnej. Utworzenie oraz prowadzenie Centrum przekazano Fundacji na rzecz Collegium Polonicum. W ramach zadania zorganizowano I Forum Organizacji Pozarządowych w Krośnie Odrzańskim, a także przeprowadzono szkolenia i warsztaty dla organizacji pozarządowych oraz mieszkańców Gminy¹¹.

Współpraca pomiędzy Gminą Krosno Odrzańskie a organizacjami pozarządowymi odbywa się zarówno w formie niefinansowej, jak i finansowej polegającej na udzieleniu dotacji na realizację zadań.

Wsparcie finansowe udzielane przez Gminę organizacjom pozarządowym w latach 2018 – 2020 przedstawia zamieszczona poniżej tabela.

¹¹ <https://www.krosnoodrzańskie.pl/kultura-i-sport/organizacje-pozarządowe/59-sprawozdania-z-realizacji-programow-współpracy>.

Tabela 15. Wsparcie finansowe dla organizacji pozarządowych w latach 2018 – 2020.

Dotacje dla NGO	Liczba podmiotów	Liczba umów	Kwota przyznana	Kwota wydatkowana
2018	24	34	551 380,00	535 421,64
2019	25	35	619 762,00	480 334,26
2020	21	27	600 485,00	415 039,59

Zródło: dane Urzędu Miasta w Krośnie Odrzańskim¹².

Wsparcie niefinansowe udzielane przez Gminę organizacjom pozarządowym polega m.in. na udostępnianiu lokali użytkowych, stanowiących własność gminy oraz obiektów należących do jednostek organizacyjnych Gminy Krosno Odrzańskie, a także na współorganizowaniu działań na rzecz społeczności lokalnej.

Potencjał obywatelski

W Gminie Krosno Odrzańskie funkcjonują organy, które nie tylko mają wpływ na kształtowanie lokalnej polityki w danym obszarze, ale również reprezentują interesy poszczególnych grup społecznych. Dzięki temu wykorzystywany jest lokalny potencjał obywatelski.

Krośnieńska Rada Seniorów

Krośnieńska Rada Seniorów została utworzona z inicjatywy Stowarzyszenia Krośnieński Uniwersytet Trzeciego Wieku. Pierwsza Rada została powołana zarządzeniem nr 122/12 Burmistrza Krosna Odrzańskiego z dnia 8 listopada 2012 r. Natomiast od 2015 r. Krośnieńska Rada Seniorów funkcjonuje na podstawie uchwały nr IV/22/15 Rady Miejskiej w Krośnie Odrzańskim z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie utworzenia Krośnieńskiej Rady Seniorów oraz nadania jej statutu.

Krośnieńska Rada Seniorów składa się z 10 osób i zrzesza środowiska seniorów, emerytów, rencistów oraz instytucji realizujących na ich rzecz zadania. Celem działania Rady jest integracja i wspieranie środowiska seniorów oraz reprezentowanie zbiorowych interesów tych osób na zewnątrz.

Do zadań Rady należy w szczególności: inicjowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji społecznej seniorów oraz do pełnego zaspokajania ich potrzeb, podejmowanie działań zmierzających do wykorzystania potencjału i czasu ludzi starszych na rzecz inicjatyw środowiskowych, w tym w zakresie kultury, edukacji i sportu, wydawanie opinii oraz formułowanie wniosków służących rozwojowi działalności na rzecz seniorów, przedstawianie propozycji w zakresie ustalania priorytetów zadań w perspektywie krótko i długoterminowych działań na rzecz seniorów, doradztwo w zakresie zabezpieczenia społecznego, opieki zdrowotnej, pomocy socjalnej i usług opiekuńczych, współpraca z organizacjami i instytucjami, które zajmują się problemami osób starszych, przedstawianie Burmistrzowi wniosków i rocznych sprawozdań z działalności Rady Seniorów, współpraca z władzami Gminy Krosno Odrzańskie, monitorowanie potrzeb seniorów z terenu Gminy Krosno Odrzańskie, a także zgłaszanie uwag do aktów prawa miejscowego, w sprawach dotyczących seniorów¹³.

¹² Tamże;

¹³ <https://www.krosnoodrzańskie.pl/samorzad/organy-doradcze>.

Młodzieżowa Rada Miejska

Młodzieżowa Rada Miejska w Krośnie Odrzańskim została powołana uchwałą Nr XXI/142/08 Rady Miejskiej w Krośnie Odrzańskim z dnia 27 czerwca 2008 r. Do celów jej działania należy: reprezentowanie interesów młodzieży wobec instytucji rządowych, samorządowych i pozarządowych, współpraca z samorządami uczniowskimi, działanie na rzecz ochrony praw i godności ucznia, promocja kultury, w szczególności tworzonej przez ludzi młodych i do niej adresowanej, kształtowanie i utrwalanie postaw demokratycznych oraz wyrabianie umiejętności podejmowania decyzji w określonych obszarach zagadnień. Ponadto cele Młodzieżowej Rady obejmują: działania na rzecz integracji i współpracy środowisk młodzieżowych i twórczych, stworzenie młodzieży możliwości wyrażania swych poglądów, umożliwienie władzom lokalnym dialogu i konsultacji z młodzieżą, działania na rzecz eliminowania negatywnych zjawisk społecznych oraz patologicznych w środowiskach młodzieżowych oraz działanie na rzecz integracji środowisk osób niepełnosprawnych¹⁴.

Krośnieński Uniwersytet Trzeciego Wieku

Inicjatywa utworzenia Krośnieńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku zrodziła się w 2008 r. Inspiracją do podjęcia działań stała się propagowana przez władze Krosna Odrzańskiego idea budowania społeczeństwa obywatelskiego, gdzie każdy z mieszkańców uzyska możliwość wpływania na kształt i wizerunek społeczności, w której funkcjonuje¹⁵.

W skład grupy założycielskiej weszli przedstawiciele różnych profesji i zainteresowań, najczęściej już nieaktywni zawodowo. Należeli do nich m.in. przedstawiciele środowisk oświatowych, artystycznych i innych, którzy czuli nieodpartą potrzebę służenia innym swoją wiedzą, zaangażowaniem i pasją życia¹⁶.

Celem stowarzyszenia jest podejmowanie i rozwijanie społecznych inicjatyw polegających m.in. na: prowadzeniu form działalności edukacyjnej, zdrowotnej, kulturalnej, twórczej i krajoznawczo-turystycznej dla osób starszych, włączaniu osób starszych do systemu kształcenia ustawicznego poprzez stymulowanie rozwoju osobowego oraz sprawności intelektualnej i fizycznej, aktywizacji społecznej i poprawianiu jakości życia osób starszych, wspieraniu idei wolontariatu, szerzeniu przyjaźni i współpracy pomiędzy miastami, regionami, państwami oraz narodami, a także innych działaniach zapobiegających marginalizacji społecznej osób starszych¹⁷.

Polityka społeczna

Zgodnie z art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej jednostką organizacyjną wykonującą w Gminie zadania z zakresu pomocy społecznej jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Należy jednak wskazać, że jednostka ta wykonuje również zadania wynikające z innych aktów prawnych niż ww. ustawa, m.in. takich jak: ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o dodatkach mieszkaniowych czy ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

¹⁴ https://bip.wrota.lubuskie.pl/ugkrosnoodrzańskie/dokumenty/uchwaly_2006_2010/27czerwiec/uchwała_nr_143.pdf;

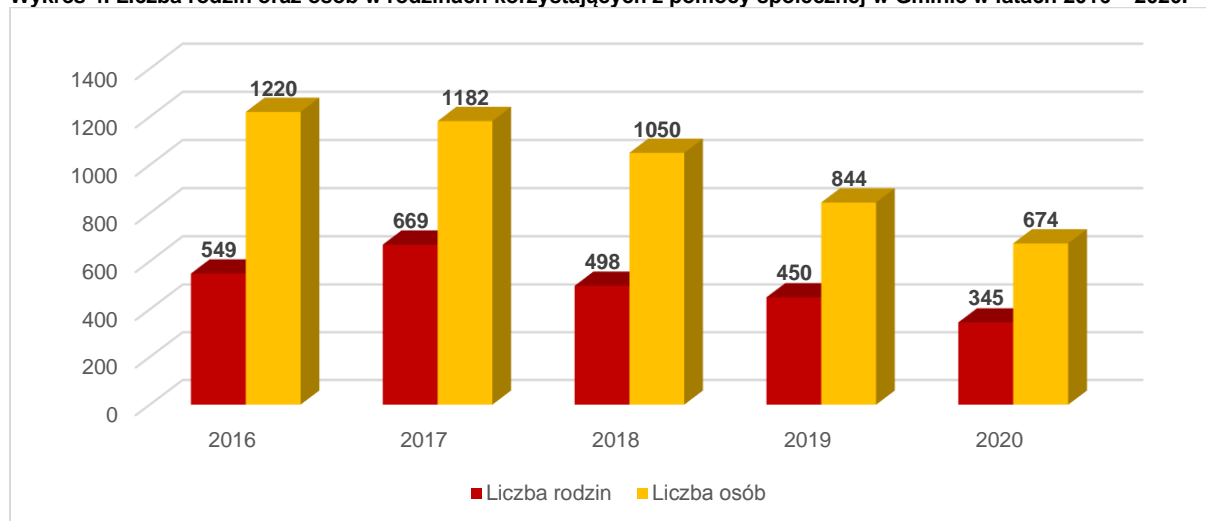
¹⁵ <https://www.krosnoodrzańskie.pl/edukacja/krosnienski-universytet-trzeciego-wieku>;

¹⁶ https://bip.wrota.lubuskie.pl/ugkrosnoodrzańskie/system/obj/5825_Strategia_Gmina_Krosno_Odrzańskie_24_03_2104.pdf;

¹⁷ <https://krs-pobierz.pl/stowarzyszenie-krosnienski-universytet-trzeciego-wieku>.

Analiza danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim wskazuje, że z roku na rok liczba osób korzystających z pomocy społecznej zmniejsza się. W 2020 r. liczba rodzin oraz osób samotnie gospodarujących korzystających z pomocy społecznej była o 60% niższa niż w 2013 r.

Wykres 4. Liczba rodzin oraz osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Gminie w latach 2016 – 2020.

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Z danych przedstawionych powyżej wynika, że począwszy od 2018 r. liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej zmniejszała się. W 2018 r. w porównaniu do 2017 r. liczba rodzin objętych pomocą społeczną zmniejszyła się o 26%. Natomiast w 2019 r. w porównaniu do 2018 r. liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Krosno Odrzańskie zmniejszyła się o 10%, a w 2020 r. w porównaniu do roku 2019 r. nastąpił spadek takich rodzin o ok. 23%.

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2020 r. stanowiła 3,97% populacji Gminy. Natomiast w 2013 r. liczba takich osób stanowiła 11,83% populacji.

Przedstawiona tendencja występuje również na terenie województwa¹⁸ oraz na terenie kraju¹⁹.

Nie bez znaczenia dla analizy sytuacji mieszkańców Gminy jest kryterium ubóstwa, jako głównej przesłanki uprawniającej do korzystania ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, z wyjątkiem świadczeń udzielanych w sytuacjach szczególnych, losowych bądź innych niezależnych od dochodu, a wynikających z ustawy o pomocy społecznej.

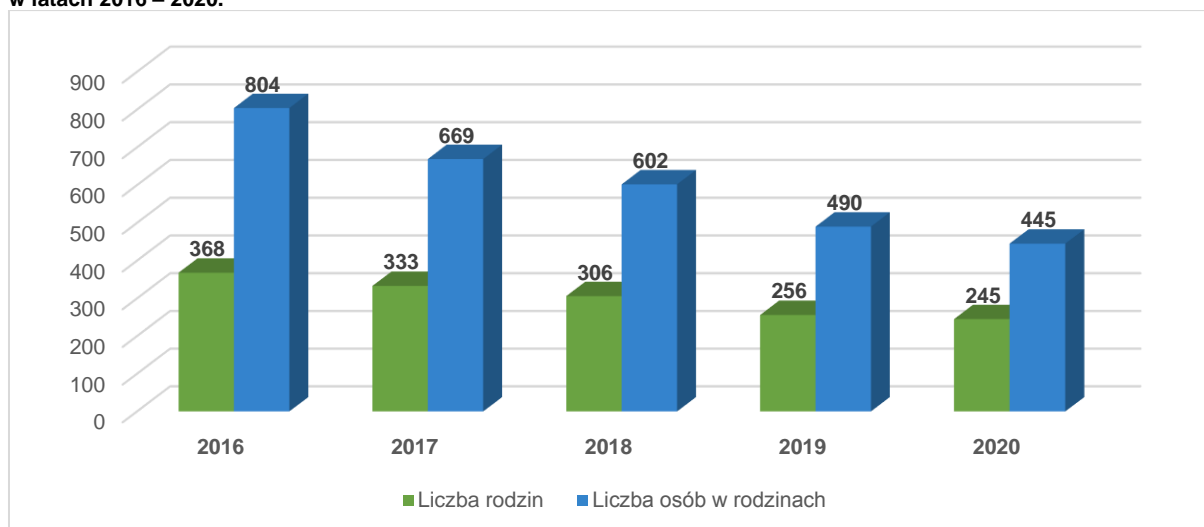
Kryterium ubóstwa ustalane jest w oparciu o kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej określone w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Wykres zamieszczony poniżej przedstawia liczbę rodzin oraz osób w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w Gminie Krosno Odrzańskie z powodu ubóstwa w latach 2016 – 2020.

¹⁸ Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021 – 2030, s. 42;

¹⁹ <https://www.gov.pl/web/rodzina/statystyki-pomocy-spoecznej>.

Wykres 5. Liczba rodzin oraz osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Gminie z powodu ubóstwa w latach 2016 – 2020.

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Z analizy danych wynika, że rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa w Gminie Krosno Odrzańskie stanowiły w 2016 r. 67,03% wszystkich rodzin uprawnionych do świadczeń, w 2017 r. – 49,78%, w 2018 r. 61,45%, w 2019 r. – 56,89%, a w 2020 r. – 71,01%. W analizowanym okresie następował stopniowy spadek liczby rodzin oraz osób w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

W analizowanym okresie, najczęstszymi powodami korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w Gminie Krosno Odrzańskie, były kolejno: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Tożsame powody były najczęstszymi przesłankami ogółem przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w województwie lubuskim²⁰.

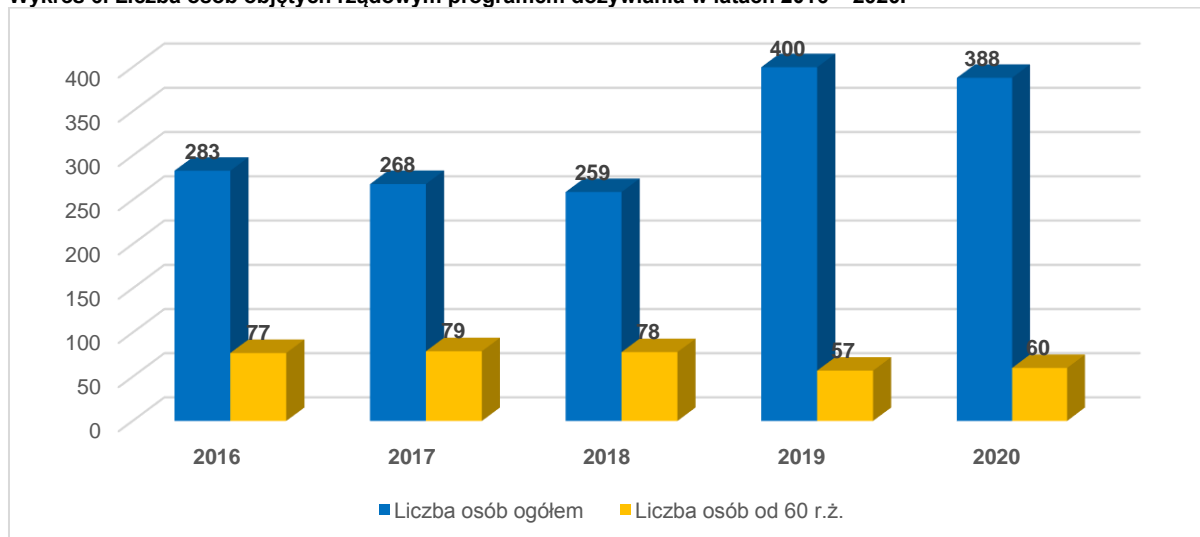
Natomiast uchwałą nr IV/26/19 z dnia 8 stycznia 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2019 r. poz. 143) Rada Miejska w Krośnie Odrzańskim podwyższyła do 150% kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej na świadczenia z pomocy społecznej w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób i rodzin, o których mowa w uchwale Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023. Natomiast uchwałą nr IV/27/19 z dnia 8 stycznia 2019 r. Rada Miejska w Krośnie Odrzańskim odstąpiła od żądania zwrotu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej udzielane w formie posiłku dla osób i rodzin, o których mowa w uchwale Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023.

Przed 2019 r. obowiązywały tożsame miejscowe regulacje prawne dotyczące uprawnień do świadczeń, jednak wydane w oparciu o zasady wynikające z Wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Wykres zamieszczony niżej przedstawia liczbę osób objętych rządowym programem dożywiania w latach 2016 – 2020 z uwzględnieniem rodzajów świadczeń.

²⁰ <https://www.gov.pl/web/rodzina/statystyki-pomocy-spoecznej>.

Wykres 6. Liczba osób objętych rządowym programem dożywiania w latach 2016 – 2020.

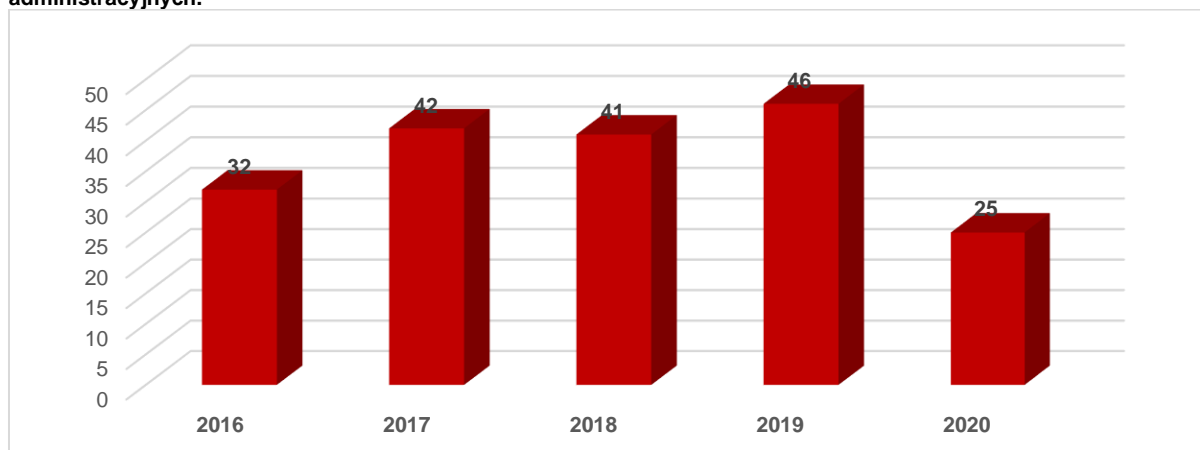
Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Z analizy przedstawionych danych wynika, że w latach 2017 – 2018 w porównaniu do 2016 r. nastąpił spadek ogólnej liczby osób objętych programem w zakresie dożywiania. W tym samym czasie nastąpił nieznaczny wzrost liczby osób w wieku od 60 r.ż. korzystających z tej formy wsparcia. Natomiast w 2019 r. w porównaniu do 2018 r. nastąpił dość znaczny wzrost ogólnej liczby osób objętych tą formą wsparcia (o 35%), przy równoczesnym spadku liczby osób powyżej 60 r.ż. (o 27%). Natomiast w 2020 r. w porównaniu do 2019 r. nastąpił spadek ogólnej liczby odbiorców tego świadczenia o 3%.

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych przyznawane są usługi opiekuńcze. Natomiast w przypadku osób wymagających całodobowej opieki usługi opiekuńcze są niewystarczające, co w efekcie powoduje konieczność umieszczenia ich w domu pomocy społecznej na podstawie art. 59 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Liczbę mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie objętych usługami opiekuńczymi w latach 2016 - 2020 na podstawie wydanych decyzji administracyjnych przedstawia zamieszczony poniżej wykres.

Wykres 7. Liczba mieszkańców Gminy objętych usługami opiekuńczymi w latach 2016 – 2020 na podstawie decyzji administracyjnych.

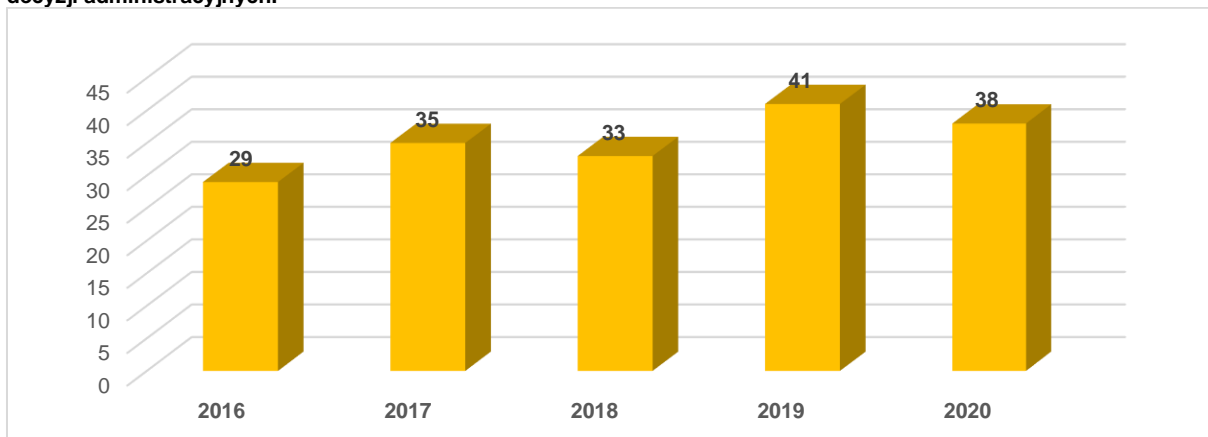

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Natomiast liczbę mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2016 - 2020 na podstawie wydanych decyzji administracyjnych przedstawia kolejny wykres.

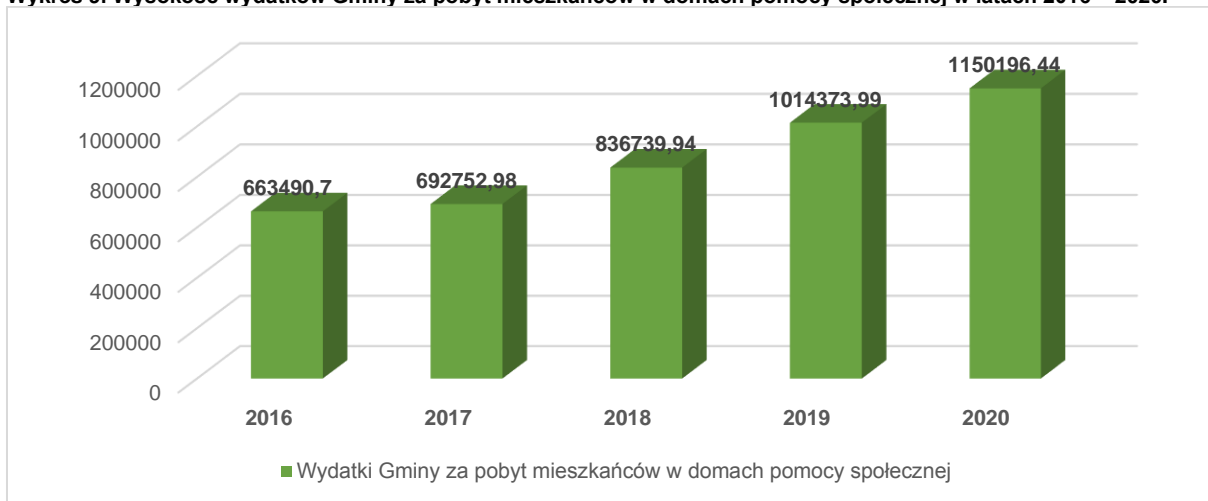
Wykres 8. Liczba mieszkańców Gminy przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2016 – 2020 na podstawie decyzji administracyjnych.

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Z roku na rok zwiększają się wydatki Gminy za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej, na co wpływ ma wzrost kosztów utrzymania mieszkańców w domach pomocy społecznej.

Wykres 9. Wysokość wydatków Gminy za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2016 – 2020.

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim przyznaje również oraz wypłaca świadczenia rodzinne, a także świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Liczbę osób uprawnionych do poszczególnych świadczeń oraz poniesione wydatki w latach 2016 – 2020 przedstawiają zamieszczone poniżej tabele.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028

Tabela 16. Liczba osób otrzymujących świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wydatki w 2016 r.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Koszt świadczeń w zł
Zasiłek rodzinny	792	1 026 238,43
Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu		
- urodzenia dziecka	40	40 000,00
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	16	72 244,00
- samotnego wychowywania dziecka	39	88 137,00
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	121	133 844,28
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	61	76 340,89
- rozpoczęcia roku szkolnego	588	53 544,24
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	71	50 895,28
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	126	126 000,00
Zasiłek pielęgnacyjny	629	1 139 850,00
Świadczenie pielęgnacyjne	71	1 106 042,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	20	112 643,00
Zasiłek dla opiekuna	26	161 436,00
Świadczenie rodzicielskie	84	510 473,00
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	177	800 490,00
Łączny koszt wypłaconych świadczeń		5 498 178,12

Zródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Tabela 17. Liczba osób otrzymujących świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wydatki w 2017 r.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Koszt świadczeń w zł
Zasiłek rodzinny	746	1 038 101,26
Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu		
- urodzenia dziecka	43	41 431,04
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	13	60 906,00
- samotnego wychowywania dziecka	38	92 713,38
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	118	132 773,88
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	58	74 123,60
- rozpoczęcia roku szkolnego	494	48 700,94

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028

- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	54	47 630,22
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	153	153 000,00
Zasiłek pielęgnacyjny	634	1 156 929,00
Świadczenie pielęgnacyjne	79	1 328 090,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	17	101 189,00
Zasiłek dla opiekuna	21	130 858,00
Świadczenie rodzicielskie	46	493 288,00
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	156	696 769,13
Jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000,00 zł	2	8 000,00
Łączny koszt wypłaconych świadczeń		5 604 503,45

Zródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Tabela 18. Liczba osób otrzymujących świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wydatki w 2018 r.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Koszt świadczeń w zł
Zasiłek rodzinny	684	976 406,93
Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu		
- urodzenia dziecka	31	30 364,94
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	11	45 891,00
- samotnego wychowywania dziecka	36	92 703,44
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	116	130 117,71
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	58	71 738,01
- rozpoczęcia roku szkolnego	460	45 612,49
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	68	43 949,59
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	111	111 000,00
Zasiłek pielęgnacyjny	610	1 136 150,00
Świadczenie pielęgnacyjne	83	1 468 407,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	15	91 669,00
Zasiłek dla opiekuna	16	94 890,00
Świadczenie rodzicielskie	53	478 657,00
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	162	660 246,00
Składka na ubezpieczenie emerytalno-rentowe	83	324 278,00

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028

Jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000,00 zł	0	0
Łączny koszt wypłaconych świadczeń		5 802 081,11

Zródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Tabela 19. Liczba osób otrzymujących świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wydatki w 2019 r.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Koszt świadczeń w zł
Zasiłek rodzinny	674	859 731,59
Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:		
- urodzenia dziecka	26	25301,78
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	7	30096,36
- samotnego wychowywania dziecka	24	63058,10
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	104	119991,23
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	46	60626,68
- rozpoczęcia roku szkolnego	398	38340,66
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	50	37148,27
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	93	93 000
Zasiłek pielęgnacyjny	614	1 395 942
Świadczenie pielęgnacyjne	86	1 639 209
Specjalny zasiłek opiekuńczy	11	83 340
Zasiłek dla opiekuna	14	100 500
Świadczenie rodzicielskie	32	342 626
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	132	607 613,55
Składka na ubezpieczenie emerytalno-rentowe	83	385 270
Jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000,00 zł	1	4 000
Łączny koszt wypłaconych świadczeń		5 885 795,22

Zródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Tabela 20. Liczba osób otrzymujących świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wydatki w 2020 r.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Koszt świadczeń w zł
Zasiłek rodzinny	537	731 835,90
Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:		

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028**

- urodzenia dziecka	23	21 973,42
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	12	53 579,02
- samotnego wychowywania dziecka	21	58 729,62
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	107	116 533,44
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	36	45 336,50
- rozpoczęcia roku szkolnego	337	33 641,84
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	49	34 428,40
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	49	93 000,00
Zasiłek pielęgnacyjny	635	1 633 458,00
Świadczenie pielęgnacyjne	94	2 064 307,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	11	75 195,00
Zasiłek dla opiekuna	11	84 560,00
Świadczenie rodzicielskie	32	444 181,00
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	135	573 513,86
Jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000,00 zł	0	0
Łączny koszt wypłaconych świadczeń		6 064 273,00

Zródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim realizuje także zadania wynikające z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W związku ze zmianami wprowadzonymi od 1 lipca 2019 r. dotyczącymi rozszerzenia uprawnień do świadczenia wychowawczego na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, liczba rodzin oraz dzieci objętych Programem „Rodzina 500+” zwiększyła się.

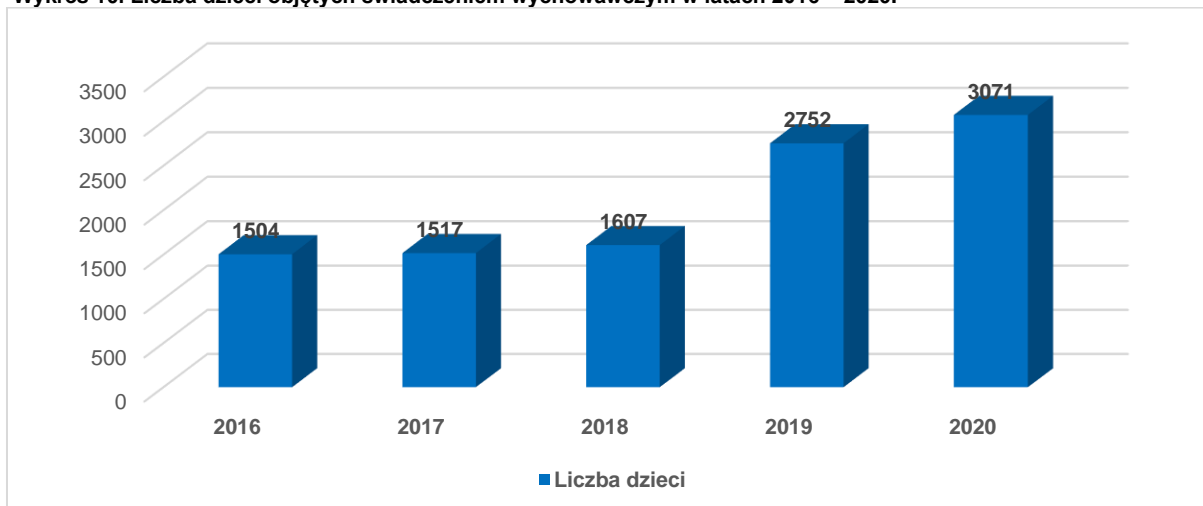
Tabela 21. Liczba rodzin otrzymujących świadczenie wychowawcze w latach 2016 - 2020 oraz poniesione wydatki.

Świadczenie wychowawcze	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin, którym wypłacono świadczenia	1052	1226	1138	1869	1870
Kwota wydatków na świadczenia	6 663 866,06	8 945 016,80	8 477 050,70	12 290 321,37	16 866 924,93

Zródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Liczbę dzieci objętych świadczeniem wychowawczym w latach 2016 – 2020 przedstawia zamieszczony poniżej wykres.

Wykres 10. Liczba dzieci objętych świadczeniem wychowawczym w latach 2016 – 2020.

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Wydatki na realizację zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim zwiększają się, co przedstawia zamieszczona poniżej tabela. W 2017 r. w porównaniu do 2016 r. łączne wydatki wzrosły o 13,09%, a w 2018 r. w porównaniu do 2017 r. - o 0,15%. W kolejnych latach wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej zwiększyły się dość znacznie. W 2019 r. w porównaniu do 2018 r. wydatki wzrosły o 16,66%, a w 2020 r. w porównaniu z rokiem 2019 r. - o 18,38%. Wzrost wydatków dotyczył głównie rozdziału 855 – Rodzina, w którym realizowane są przede wszystkim zadania zlecone wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych. Niemniej jednak do 2016 r. wszystkie wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej znajdowały się w rozdziale 852.

Tabela 22. Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim w latach 2016 – 2020.

Rozdział	2016	2017	2018	2019	2020
852 Pomoc społeczna	17 130 821,31	4 078 496,61	4 091 872,22	4 099 435,90	4 106 213,68
855 Rodzina	-	15 632 902,33	15 649 054,53	19 589 039,21	24 915 797,66
Łącznie	17 130 821,31	19 711 398,94	19 740 926,75	23 688 475,11	29 022 011,34

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Oprócz wykonywania zadań statutowych, które zostały przedstawione jedynie w części, Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim realizuje działania wynikające z przyjętych programów lokalnych, m.in. programu wspierania rodziny i programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 - 2020 „Aktywność zaczyna się w rodzinie” Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim zorganizował m.in. zabawę choinkową, piknik rodzinny oraz warsztaty dla rodziców pn. „Trening umiejętności wychowawczych”.

Natomiast w ramach Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2016 – 2020 Ośrodek zorganizował

m.in. prelekcję pt. „Reaguj na przemoc” oraz akcję edukacyjną na temat reagowania na zjawisko przemocy polegającą na dostarczeniu ulotek i plakatów do szkół w Gminie.

W latach 2018 - 2020 Ośrodek, zarówno podczas realizacji zadań statutowych oraz pozastatutowych, współpracował z następującymi organizacjami pozarządowymi: Lubuskim Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża z siedzibą w Zielonej Górze, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej – Lubuskim Zarządem Wojewódzkim z siedzibą w Zielonej Górze, Lubuskim Ruchem na Rzecz Kobiet „ŻAR” z siedzibą w Żarach, Stowarzyszeniem MONAR, Schroniskiem Dla Osób Bezdomnych MARKOT w Lutynce, Fundacją Wzajemnej Pomocy ARKA z siedzibą w Krzywej, „Fundacją Razem” z siedzibą w Świebodzinie oraz lokalnymi stowarzyszeniami Ochotniczych Straży Pożarnych.

Na terenie Krosna Odrzańskiego, jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej Powiatu Krośnieńskiego, funkcjonuje środowiskowy dom samopomocy przeznaczony dla osób z zaburzeniami psychicznymi o nazwie Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „INTEGRACJA”. Zasady jego funkcjonowania reguluje ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Liczba uczestników POW „INTEGRACJA” zmniejsza się, co przedstawia tabela zamieszczona niżej.

Tabela 23. Liczba uczestników POW „Integracja” w latach 2018 – 2020.

Uczestnicy POW „INTEGRACJA”	2018	2019	2020
Liczba uczestników	39	37	36
w tym z Gminy Krosno Odrzańskie	36	34	33

Źródło: dane POW „INTEGRACJA” w Krośnie Odrzańskim.

Z analizy danych wynika, że spośród wszystkich uczestników zajęć prowadzonych przez Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „INTEGRACJA” 92 % stanowią mieszkańcy Gminy Krosno Odrzańskie.

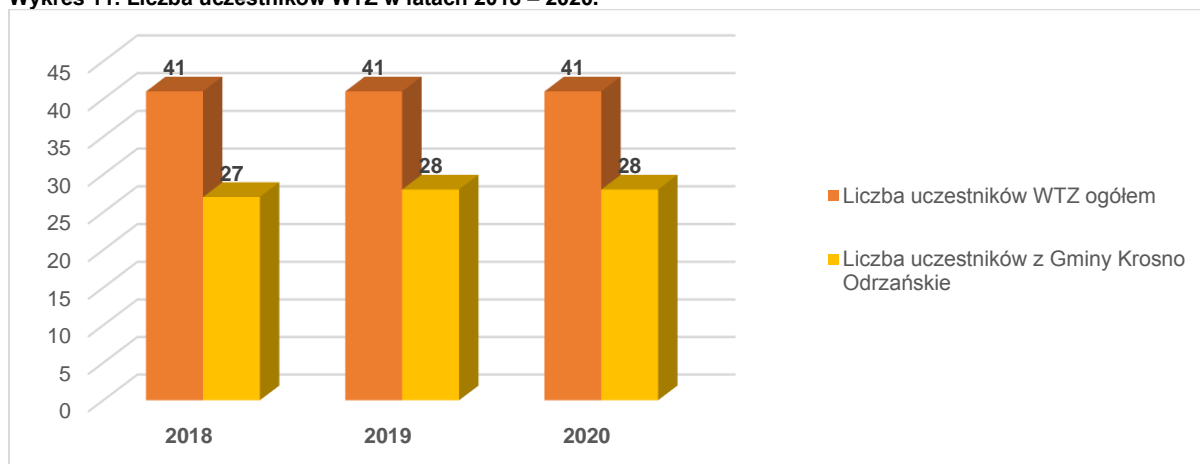
Na terenie Krosna Odrzańskiego, funkcjonują także Warsztaty Terapii Zajęciowej, które są jednostką organizacyjną Gminy.

Warsztaty Terapii Zajęciowej są placówką stwarzającą osobom z niepełnosprawnością, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia, co odbywa się przy wykorzystaniu technik terapii zajęciowej. Terapię realizuje się na podstawie Indywidualnych Programów Rehabilitacji, opracowanych przez Radę Programową na dany rok kalendarzowy. Zajęcia rehabilitacyjne odbywają się w 8 pracowniach: gospodarstwa domowego, artystycznej, krawiecko-hafciarskiej, komputerowej, techniczno-ceramicznej, florystycznej, gospodarczej, rozwoju osobistego i zawodowego. W Warsztatach prowadzone są również: zajęcia psychologiczne, rehabilitacja fizyczna oraz trening ekonomiczny.²¹

²¹ https://bip.wrota.lubuskie.pl/wtz_krosno_odrzanskie/64/Przedmiot_dzialalnosci/.

Liczba uczestników WTZ w latach 2018 – 2020 pozostawała na stałym poziomie, co prezentuje wykres zamieszczony niżej.

Wykres 11. Liczba uczestników WTZ w latach 2018 – 2020.

Źródło: dane Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim.

Z analizy przedstawionych danych wynika, że w 2018 r. 66% uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim stanowili mieszkańcy Gminy Krosno Odrzańskie. Natomiast w latach 2019 - 2020 wskaźnik ten wzrósł do 68%.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Krosno Odrzańskie została dokonana w oparciu o dane statystyczne, opinie przedstawicieli gminnych oraz powiatowych instytucji, opinie mieszkańców Gminy, analizę doświadczeń w rozwiązywaniu problemów społecznych, a także dotychczasową współpracę instytucji i organizacji społecznych na rzecz społeczności lokalnej.

Ponadto podczas opracowywania tej części dokumentu korzystano z wyników ogólnopolskiego badania sondażowego „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2018” oraz „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2020” przeprowadzonego wśród uczniów gminnych szkół podstawowych.

Problemy lokalnej społeczności w opinii jej mieszkańców

Diagnoza problemów społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie została dokonana nie tylko w oparciu o analizy i wnioski przedstawicieli gminnych oraz powiatowych instytucji, ale również przy wykorzystaniu opinii mieszkańców Gminy.

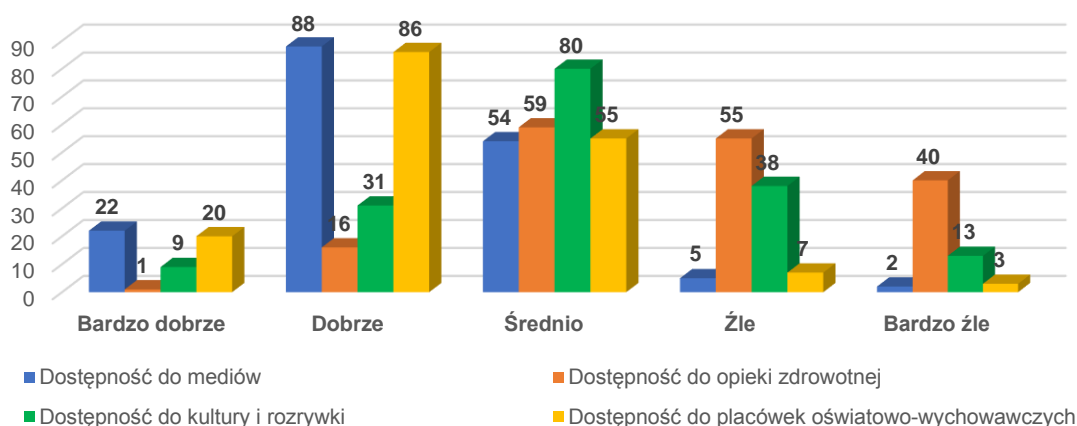
W okresie październik – listopad 2020 r. przeprowadzono bowiem sondaż diagnostyczny w formie anonimowej ankiety złożonej z 17 pytań. Udział w badaniu wzięło 171 osób, spośród których 71% stanowili mieszkańcy miasta. Zdecydowaną większość respondentów biorących udział w sondażu, tj. 85% stanowiły kobiety. Spośród wszystkich osób wypełniających ankietę 58% posiadało wykształcenie wyższe, 30% średnie, 8% zasadnicze zawodowe, a 4% - podstawowe lub gimnazjalne.

Najwięcej ankietowanych osób reprezentowało przedział wiekowy powyżej 30 lat do 60 lat. Grupa ta stanowiła 78% ogółu badanych. Ponadto 9% badanych znajdowało się w przedziale wiekowym powyżej 25 do 30 lat. Kolejną grupą wiekową, która wzięła udział w badaniu, stanowiły osoby powyżej 60 roku życia - 6% respondentów. Osoby powyżej 18 lat do 25 lat stanowiły 4% respondentów. Natomiast najmniej liczną grupę stanowiły osoby poniżej 18 roku życia, tj. 2% badanych. Zdecydowaną większość mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie biorących udział w sondażu (94%) stanowiły osoby aktywne zawodowo.

Rozkład odpowiedzi respondentów o warunki życia w Gminie przedstawia zamieszczona poniżej tabela.

Wykres 12. Warunki życia w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.

Źródło: wyniki sondażu diagnostycznego.

Z analizy odpowiedzi respondentów wynika, że dostęp do mediów w Gminie Krosno Odrzańskie oceniany jest w większości przypadków pozytywnie. Spośród wszystkich odpowiedzi 12,87 % wskazało na poziom bardzo dobry, a 51,46 % - na poziom dobry. Odpowiedzi te stanowią łącznie 64,33 % wszystkich ocen. Na dostęp do mediów na poziomie średnim wskazało 54 ankietowanych. Odpowiedzi te stanowią 31,58 % wszystkich udzielonych odpowiedzi. Negatywnie dostęp do mediów oceniło 7 ankietowanych. Odpowiedzi te stanowią 4,09% wszystkich ocen, z czego 2,92 % przedstawia poziom zły, a 1,17% poziom bardzo złym.

Analiza wyników sondażu diagnostycznego wskazuje na słabość w obszarze dostępności mieszkańców Gminy do opieki zdrowotnej. Rozkład odpowiedzi negatywnych jest w tym przypadku dużo wyższy niż w poprzednio analizowanym obszarze. Źle dostępność do opieki zdrowotnej ocenia 55 badanych, a bardzo źle – 40. Odpowiedzi te stanowią odpowiednio 32,16% oraz 23,39 % wszystkich przedstawionych ocen. Łącznie odsetek negatywnych ocen stanowi 55,55 %. Według 34,50 % udzielonych odpowiedzi, dostęp do opieki zdrowotnej jest na poziomie średnim. Spośród wszystkich odpowiedzi 9,36 % ocen jest na poziomie dobrym, a jedynie 0,59 % ocen – na poziomie bardzo dobrym.

Spośród wszystkich ankietowanych zdecydowana większość dostęp do kultury i rozrywki oceniła średnio. Odpowiedzi te stanowią 46,78%. Obszar ten pozytywnie oceniło 40 ankietowanych.

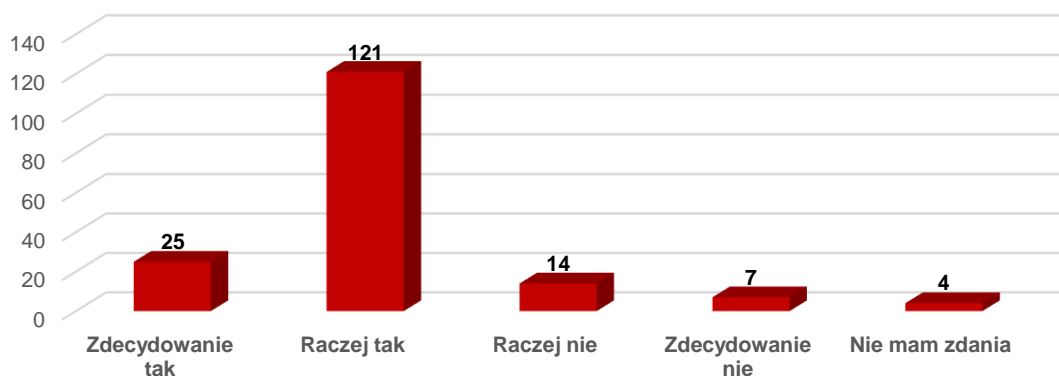
Odpowiedzi pozytywne stanowią 23,39% wszystkich udzielonych odpowiedzi, z czego 18,13% - wskazują na poziom dobry, a 5,26% - na poziom bardzo dobry. Negatywne odpowiedzi stanowią 29,82%, z czego bardzo źle dostęp do kultury i rozrywki oceniło 13 respondentów.

Analiza odpowiedzi ankietowanych wskazuje na pozytywną ocenę w obszarze dostępności do placówek oświatowo – wychowawczych. Spośród wszystkich odpowiedzi 61,99% bowiem to poglądy pozytywne, z czego 11,70% - bardzo dobre, a 50,29% - dobre. Średnio ten obszar oceniło 55 badanych, co stanowi 32,16% odpowiedzi. Negatywne odpowiedzi stanowią jedynie 5,85%.

Z analizy przeprowadzonego sondażu diagnostycznego wynika, że zdecydowana większość respondentów czuje się bezpiecznie w Gminie. Odpowiedzi pozytywne stanowią 85,38% wszystkich udzielonych odpowiedzi, z czego „raczej tak” - 70,76%, a „zdecydowanie tak” – 14,62%. Raczej nie czuje się bezpiecznie w Gminie 14 ankietowanych. Opinie takie stanowią 8,19% wszystkich udzielonych odpowiedzi. Zdecydowanie nie czuje się bezpiecznie w Gminie 7 respondentów. Odpowiedzi te stanowią 4,09%. Natomiast 4 ankietowanych nie ma zdania na zadane pytanie. Takie odpowiedzi stanowią 2,34%.

Rozkład odpowiedzi mieszkańców Gminy na pytanie o poczucie bezpieczeństwa w miejscu ich zamieszkania przedstawia wykres zamieszczony niżej.

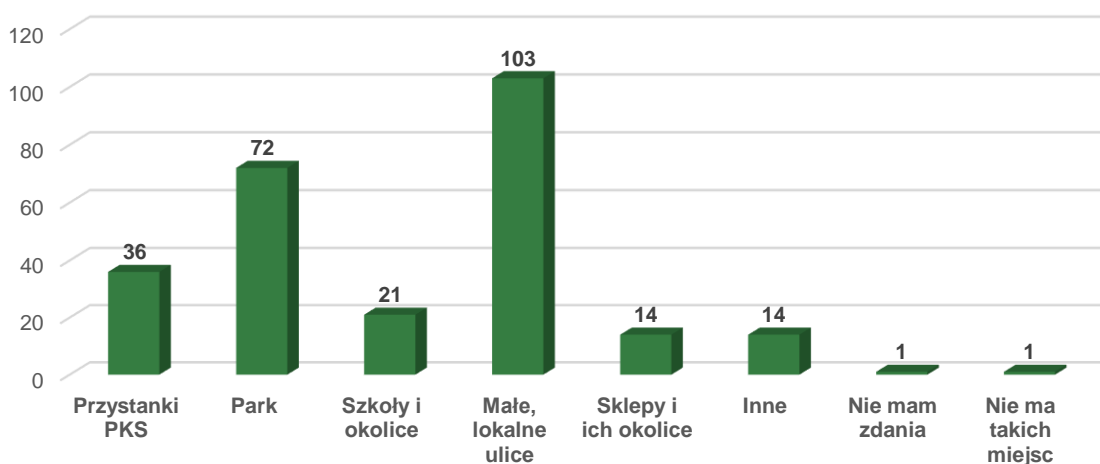
Wykres 13. Poczucie bezpieczeństwa w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.

Źródło: wyniki sondażu diagnostycznego.

Z analizy udzielonych odpowiedzi na pytanie o najmniej bezpieczne miejsca w Gminie Krosno Odrzańskie wynika, że zdecydowana większość respondentów uważa za takie miejsca małe, lokalne ulice. Opinie takie stanowią 39,31% wszystkich udzielonych odpowiedzi. Należy wskazać, że respondenci w przypadku tego pytania udzielili więcej niż jedną odpowiedź. Kolejne miejsce pod względem liczby udzielonych odpowiedzi zajmuje opinia, że najmniej bezpiecznym miejscem w Gminie jest park. Odpowiedzi takie stanowią 27,48%. Natomiast 13,74% udzielonych odpowiedzi jako najmniej bezpieczne miejsca w Gminie wskazuje przystanki PKS. Szkoły i okolice stanowią 12,28% wszystkich odpowiedzi, a sklepy i ich okolice 5,34%. Taka sama liczba odpowiedzi dotyczy innych miejsc w Gminie wśród, których wskazano następujące miejsca w Krośnie Odrzańskim: „boisko przy hali sportowej”, „ciemne ulice”, „słabo oświetlone miejsca typu chodniki”, „słabo widoczne przejścia dla pieszych i inne elementy infrastruktury drogowej”, „różne zaułki”, „mało uczęszczane miejsca typu garaże”, „ogródki działkowe”, „cmentarz”, „plac Unii Europejskiej”, „parking przed Urzędem Miasta”, „szpital”, „kościół”, „okolice baszty” oraz „całe dolne Krosno Odrzańskie”. Ponadto udzielono po jednej odpowiedzi „nie mam zdania” oraz „nie ma takich miejsc”.

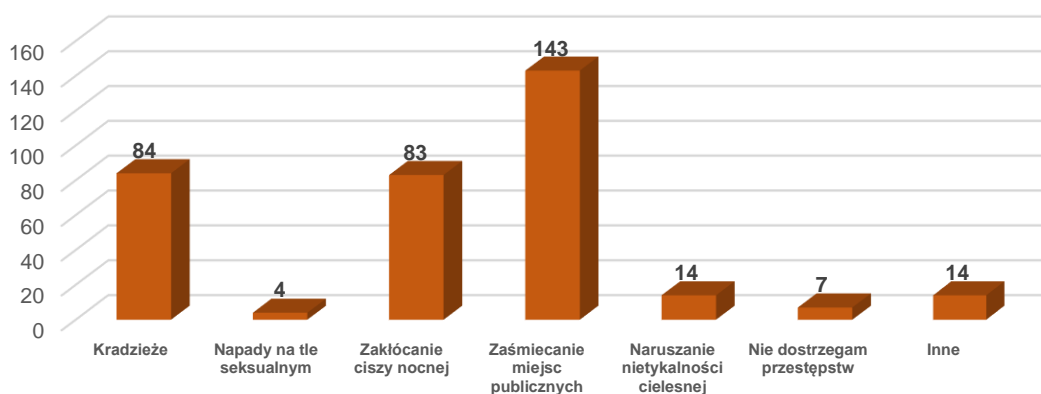
Wykres 14. Miejsca najmniej bezpieczne w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.

Źródło: wyniki sondażu diagnostycznego.

Z analizy wyników przeprowadzonego sondażu wynika, że na pytanie o typy przestępstw i wykroczeń występujących w Gminie Krosno Odrzańskie według opinii respondentów, uzyskano 349 odpowiedzi. Ankietowani dostrzegają występowanie przestępstw i różnych wykroczeń w Gminie Krosno Odrzańskie. Według wyrażonych w ankiecie opinii, najczęściej spotykanym wykroczeniem jest zaśmiecanie miejsc publicznych. Taka odpowiedź stanowiła 40,97% odpowiedzi. Spośród wszystkich udzielonych odpowiedzi kradzieże stanowiły 24,07%, a zakłócanie ciszy nocnej – 23,78%. Ponadto według ankietowanych w Gminie Krosno Odrzańskie sporadycznie dochodzi do naruszenia nietykalności cielesnej (4,01% odpowiedzi) oraz napaści na tle seksualnym (1,15%). Część respondentów wskazało inne występki i przestępstwa (4,01%), do których według nich należą: wyłudzenia finansowe, oszustwa, oszczerstwa, wyzwiska, nadużywanie i spożywanie alkoholu na terenie sklepu i miejscach publicznych, handel środkami odurzającymi, narkotykami, wszczynanie bójek przez młodzież i dzieci, akty wandalizmu, nadmierną prędkość samochodów w terenie zabudowanym oraz brawurę na drogach, zaśmiecanie lasów, a także niesprzątanie po domowych pupilach. Natomiast 2,01% odpowiedzi stanowiło opinię o braku przestępstw w Gminie.

Wykres 15. Typy przestępstw i wykroczeń w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.

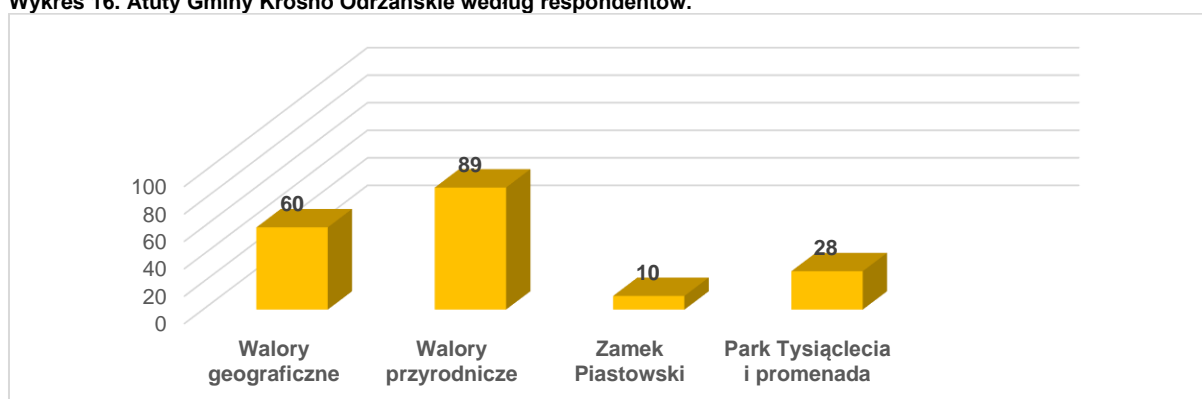

Źródło: wyniki sondażu diagnostycznego.

Na pytanie o atuty Gminy Krosno Odrzańskie w przeprowadzonym sondażu diagnostycznym uzyskano 187 odpowiedzi, które pogrupowano w następujące kategorie: walory geograficzne, walory przyrodnicze, zabytek historyczny oraz Park Tysiąclecia i promenada. Spośród wszystkich odpowiedzi większość dotyczy walorów przyrodniczych Gminy. Odpowiedzi takie stanowią 47,59%, z czego 16,04% wskazuje na lasy, 13,37% na rzekę Odra, 11,76% na jeziora, 3,74% dotyczy malowniczego położenia, a 2,68% - zieleni. Walory geograficzne Gminy stanowiły 32,09% wszystkich odpowiedzi, z czego 16,04% dotyczyło położenia geograficznego, 10,70% - lokalizacji miasta, a 5,35% - bliskości granicy z Niemcami. Natomiast 14,97% odpowiedzi o atuty Gminy dotyczyło Parku Tysiąclecia oraz promenady, z czego 10,70% wskazywało na park. Zamek Piastowski jako atut Gminy uzyskał 5,35% odpowiedzi.

Rozkład odpowiedzi ankietowanych przedstawia zamieszczony niżej wykres.

Wykres 16. Atuty Gminy Krosno Odrzańskie według respondentów.

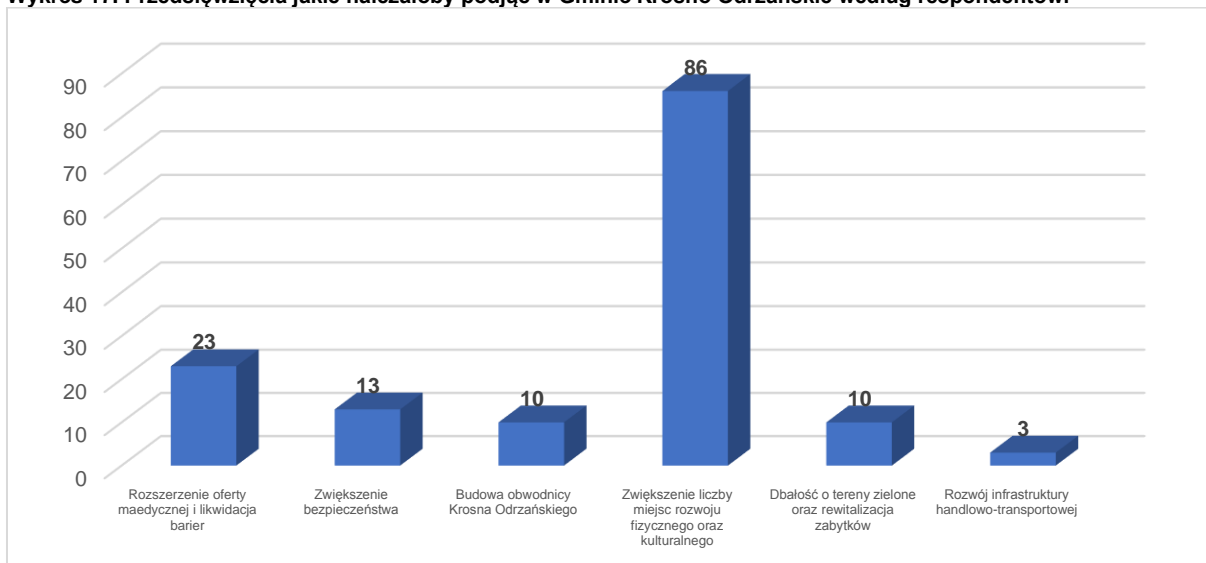

Źródło: wyniki sondażu diagnostycznego.

Spośród 171 ankietowanych na pytanie jakie działania należałoby podjąć, aby uczynić Gminę Krosno Odrzańskie bardziej przyjazną 46 osób nie udzieliło żadnej odpowiedzi. Natomiast 125 osób udzieliło łącznie 151 odpowiedzi. Spośród wszystkich odpowiedzi 56,95% wskazuje, że należy zwiększyć liczbę miejsc służących rozwojowi kulturalnemu oraz fizycznemu mieszkańców. Respondenci wskazywali m. in. na możliwość remontu kina oraz amfiteatru, budowy basenu na terenie Krosna Odrzańskiego oraz organizację większej liczby imprez i uroczystości okolicznościowych. Ponadto 15,23% odpowiedzi sugeruje rozszerzenie oferty medycznej i likwidację barier architektonicznych, a 8,61% wskazuje zwiększenie bezpieczeństwa poprzez zintensyfikowanie patroli straży miejskiej oraz poprawę stanu oświetlenia i dróg. Kolejne działania jakie należałoby podjąć (po 6,62% odpowiedzi) to większa dbałość o tereny zielone i rewitalizację zabytkowych miejsc oraz budowa obwodnicy. Natomiast 5,96% odpowiedzi zwraca uwagę na rozwój infrastruktury handlowo - transportowej w dolnej części miasta. Jako przykład podano budowę wielkopowierzchniowego sklepu, utworzenie komunikacji miejskiej oraz zwiększenie liczby miejsc parkingowych.

Rozkład odpowiedzi przedstawia zamieszczony niżej wykres.

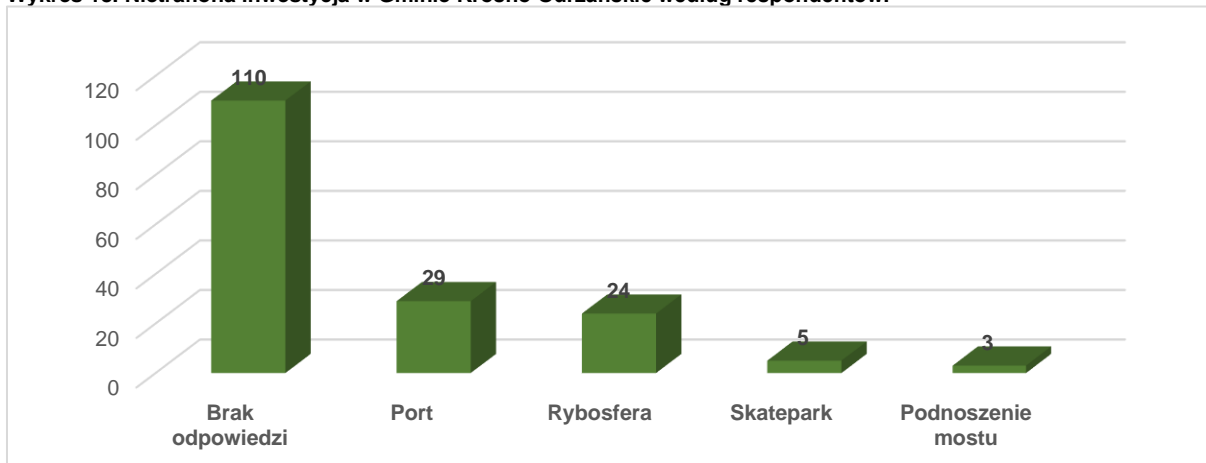
Wykres 17. Przedsięwzięcia jakie należałoby podjąć w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.

Źródło: wyniki sondażu diagnostycznego.

Na pytanie o nietrafioną inwestycję w Gminie Krosno Odrzańskie zdecydowana większość ankietowanych, tj. 64,33 % nie udzieliła żadnej odpowiedzi. Natomiast 16,96 % odpowiedzi za nietrafioną gminną inwestycję uznało port, a 14,04 % - rybosferę. Spośród wszystkich odpowiedzi 2,92% dotyczyła skateparku, a 1,75 % - podnoszenia mostu. Należy zwrócić uwagę, że ostatnia odpowiedź ankietowanych dotyczy inwestycji niezależnej od Gminy.

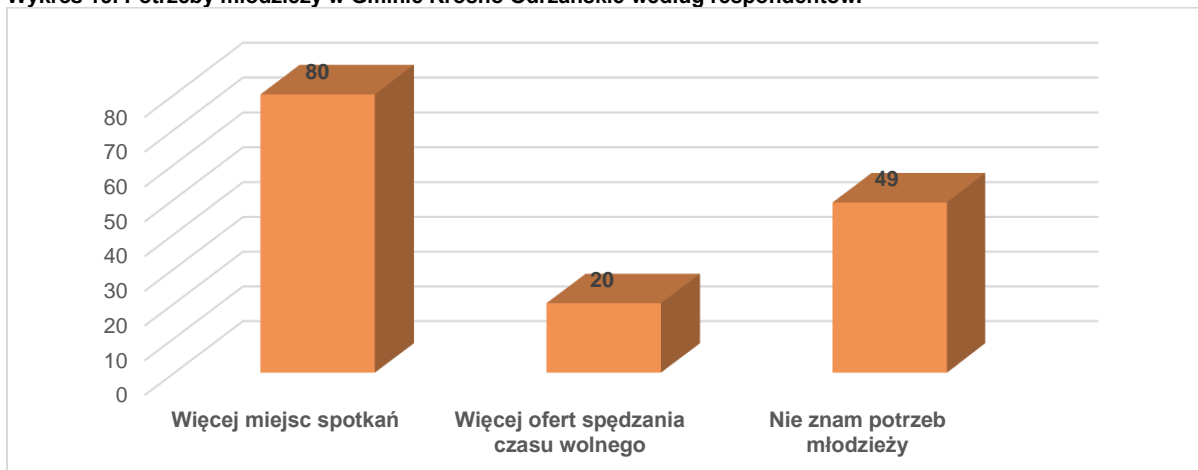
Wykres 18. Nietrafiona inwestycja w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.

Źródło: wyniki sondażu diagnostycznego.

Spośród 171 ankietowanych, na pytanie o potrzeby młodzieży w Gminie Krosno Odrzańskie, odpowiedzi udzieliło 149 osób, z czego 53,69% opinii dotyczyło konieczności zwiększenia miejsc spotkań. Respondenci jako takie miejsca wskazali przede wszystkim kluby, świetlice oraz baseny. Konieczność stworzenia dla młodzieży więcej ofert spędzania czasu wolnego dotyczyła 13,42% odpowiedzi. Natomiast w przypadku 32,89% odpowiedzi respondenci stwierdzili, że nie znają potrzeb młodzieży.

Wykres 19. Potrzeby młodzieży w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.

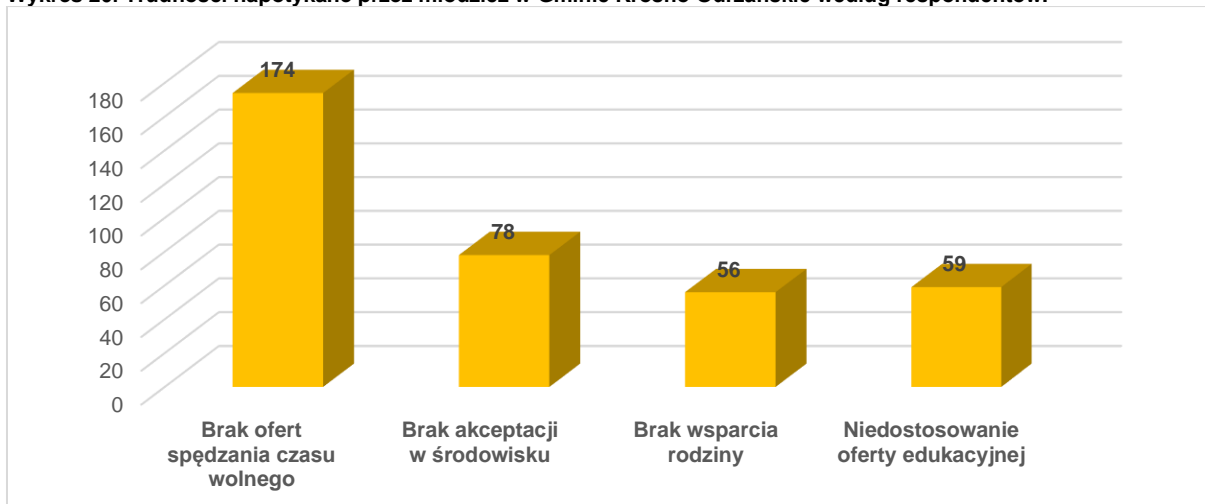

Źródło: wyniki sondażu diagnostycznego.

Spośród wszystkich ankietowanych, na pytanie o trudności z jakimi spotyka się młodzież w Gminie Krosno Odrzańskie, udzielono 367 odpowiedzi. Spośród wszystkich wyrażonych opinii większość, tj. 47,41% dotyczyło braku ofert spędzania czasu wolnego. Na brak akceptacji w środowisku wskazało 21,25% odpowiedzi. Ponadto 15,26% opinii dotyczyło braku wsparcia młodzieży przez rodzinę, a 16,08% - niedostosowania oferty edukacyjnej dla młodzieży.

Rozkład odpowiedzi dotyczących trudności z jakimi spotyka się młodzież w Gminie przedstawia wykres zamieszczony poniżej.

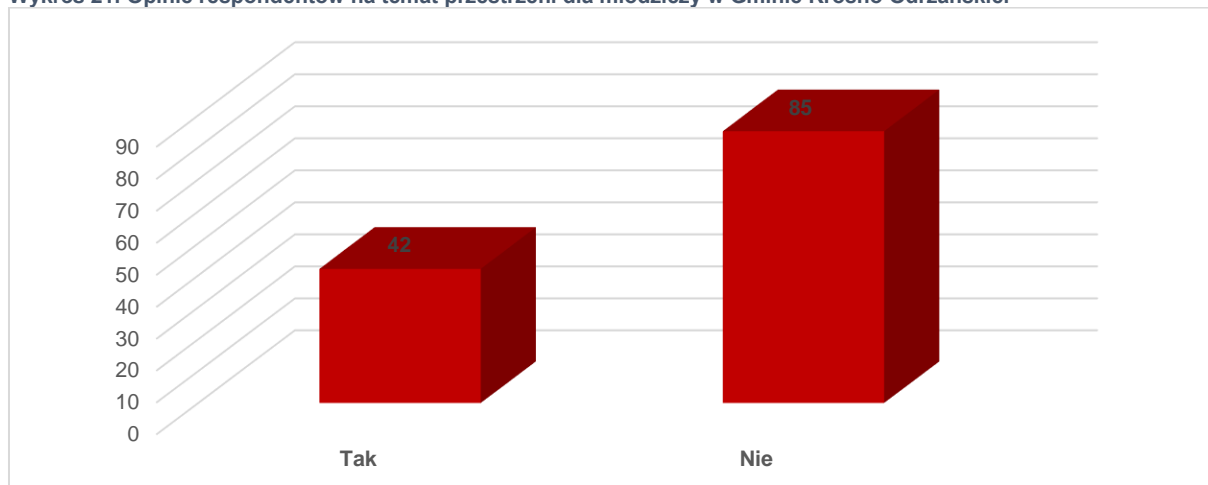
Wykres 20. Trudności napotykane przez młodzież w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.

Źródło: wyniki sondażu diagnostycznego.

Na pytanie czy w Gminie Krosno Odrzańskie jest zorganizowana wystarczająca przestrzeń dla młodzieży uzyskano 127 odpowiedzi, z czego 33,07% - pozytywnych. Natomiast dwukrotnie więcej odpowiedzi (66,93%) wyraziło opinię negatywną.

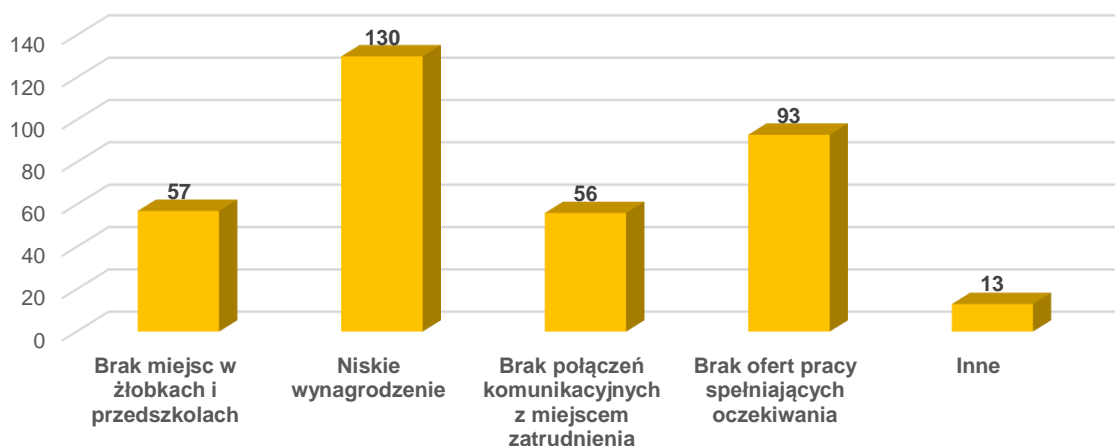
Wykres 21. Opinie respondentów na temat przestrzeni dla młodzieży w Gminie Krosno Odrzańskie.

Źródło: wyniki sondażu diagnostycznego.

Problem bezrobocia dotyka także Gminę Krosno Odrzańskie. Jednak z bezrobociem wiąże się także bierność osób, które mogłyby podjąć zatrudnienie, lecz z różnych powodów tego nie robią. Na zadane respondentom pytanie jakie są powody niepodejmowania przez mieszkańców Gminy zatrudnienia udzielono 349 odpowiedzi. W opinii badanych, najczęstszym powodem braku aktywizacji zawodowej jest niskie wynagrodzenie oferowane przez potencjalnych pracodawców. Taka opinia stanowiła 37,25% wszystkich odpowiedzi. Spośród wszystkich udzielonych odpowiedzi 26,65% dotyczyło braku ofert pracy spełniających oczekiwania pracowników, a 16,33% - braku miejsc w żłobkach i przedszkolach. Na brak połączeń komunikacyjnych z miejscem zatrudnienia wskazało 16,05% odpowiedzi. Natomiast 3,72% udzielonych odpowiedzi dotyczyło innych powodów niepodejmowania zatrudnienia przez mieszkańców Gminy, do których należą: „zwykła niechęć do podjęcia zatrudnienia”, „nieadekwatność wynagrodzeń do posiadanych kwalifikacji i wykształcenia”, „brak ofert pracy w Gminie Krosno Odrzańskie”, „zbyt wygórowane oczekiwania i zbyt niskie kwalifikacje”, „praca na czarno”, „wielodzietność”, „brak motywacji do podjęcia zatrudnienia z powodu otrzymywania świadczeń od państwa, tj. 500+ i innych zasiłków z pomocy społecznej”, a także „chęć wyrwania się z małej miejscowości”.

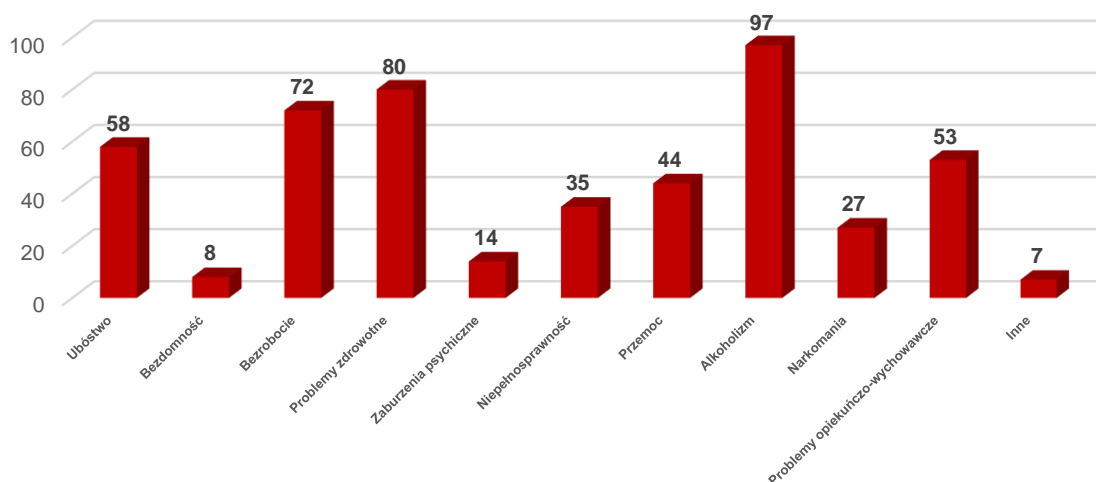
Wykres 22. Powody niepodejmowania zatrudnienia przez mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie według respondentów.

Źródło: wyniki sondażu diagnostycznego.

Na pytanie dotyczące wskazania głównych problemów społecznych występujących w Gminie Krosno Odrzańskie respondenci udzielili 495 odpowiedzi. Według opinii badanych, głównym problemem społecznym w Gminie Krosno Odrzańskie jest alkoholizm (19,60% odpowiedzi). Kolejnym problemem występującym w Gminie, według ankietowanych, są problemy zdrowotne. Odpowiedź taka stanowiła 16,16%. Opinie o głównych problemach w Gminie dotyczyły ponadto bezrobocia - 14,54%, ubóstwa – 11,72%, problemów opiekuńczo - wychowawczych – 10,71%, a także przemocy w rodzinie 8,89 %. Część ankietowanych dostrzega także niepełnosprawność jako problem lokalny (7,07% odpowiedzi), a nieco mniej zauważa problem narkomanii (5,45% odpowiedzi). W opinii badanych występują także problemy z zaburzeniami psychicznymi (2,83% odpowiedzi) oraz problem bezdomności (1,62% odpowiedzi). Według opinii ankietowanych w Gminie Krosno Odrzańskie występują także inne problemy (1,41% odpowiedzi), do których należą m.in.: „genetyczne uwarunkowania do korzystania ze świadczeń”, „roszczeniowość w związku z programami socjalnymi i otrzymywanymi świadczeniami, co ma wpływ na eliminację potencjalnych pracowników z rynku pracy”, a także „wyuczona bezradność”, „przyznawanie świadczeń nieodpowiednim osobom” oraz „brak autorytetów dla dzisiejszej młodzieży”.

Wykres 23. Główne problemy społeczne w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.

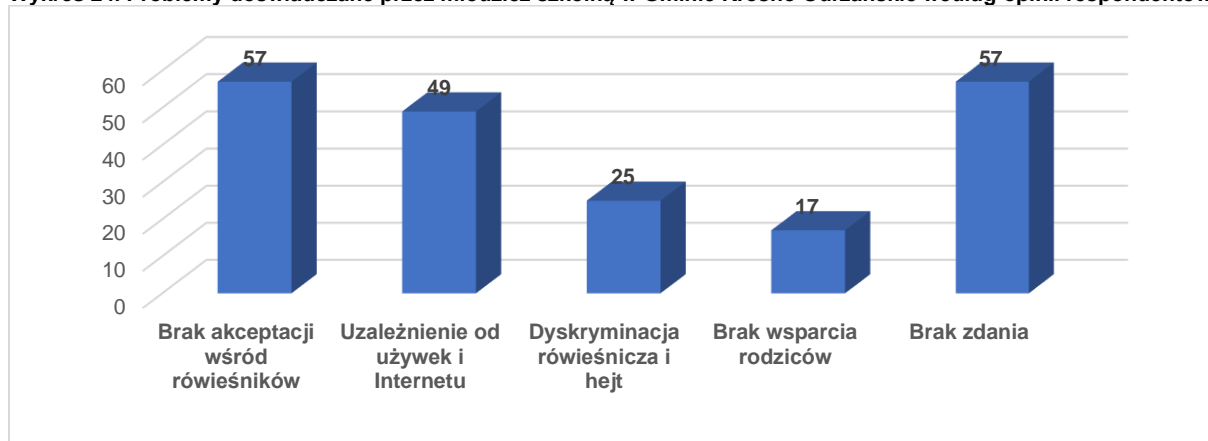

Źródło: wyniki sondażu diagnostycznego.

Ankietowani, na pytanie jakich problemów według nich doświadcza młodzież szkolna, łącznie udzielili 205 odpowiedzi. Według respondentów, głównym problemem młodzieży szkolnej jest brak akceptacji wśród rówieśników, na co wskazuje 27,80% odpowiedzi. Taka sama liczba odpowiedzi wskazuje na brak zdania w zakresie problemów doświadczanych przez młodzież szkolną. Uzależnienie od używek i Internetu, jako problem młodzieży szkolnej, wskazano w 23,90% odpowiedziach. Ponadto 12,20% udzielonych odpowiedzi dotyczy dyskryminacji rówieśniczej oraz hejtu, a 8,30% - braku wsparcia rodziców.

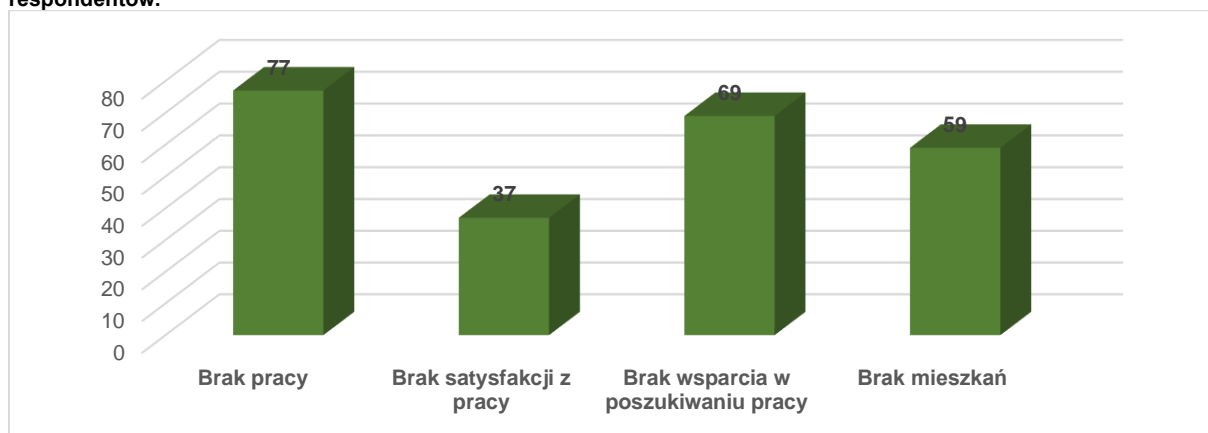
Wykres 24. Problemy doświadczane przez młodzież szkolną w Gminie Krosno Odrzańskie według opinii respondentów.

Źródło: wyniki sondażu diagnostycznego.

Na pytanie jakich problemów najczęściej doświadczają młode osoby po zakończeniu edukacji szkolnej spośród 171 ankietowanych, 36 osób nie udzieliło żadnej odpowiedzi. Pozostali natomiast udzieliли łącznie 242 odpowiedzi, dotyczących przede wszystkim aktywności na rynku pracy. Wśród trudności spotykających ludzi młodych po zakończeniu edukacji szkolnej 31,82% odpowiedzi dotyczy braku pracy, 28,51% - braku wsparcia w poszukiwaniu pracy, a 15,29% - braku satysfakcji z wykonywanej pracy. Natomiast pozostałe odpowiedzi (24,38%) wskazują na brak mieszkań.

Wykres 25. Najczęściej doświadczane problemy przez młode osoby po zakończeniu edukacji szkolnej według opinii respondentów.

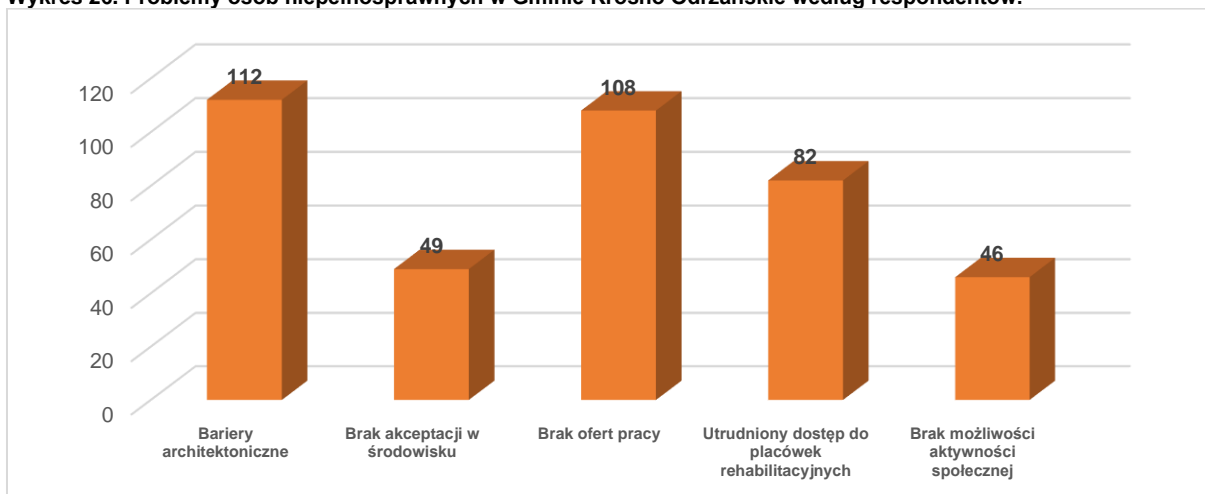
Źródło: wyniki sondażu diagnostycznego.

Z analizy przeprowadzonego sondażu diagnostycznego wynika, że na pytanie jakich problemów według respondentów, najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne udzielono 397 odpowiedzi. Spośród wszystkich opinii 28,21% wskazało na bariery architektoniczne. Natomiast 27,20% stanowią odpowiedzi, w których ankietowani uznali, że problemem najczęściej doświadczanym przez osoby niepełnosprawne jest brak ofert pracy. Ponadto 20,66% odpowiedzi dotyczy utrudnionego dostępu do placówek rehabilitacyjnych. Ankietowani wskazali również, że osoby niepełnosprawne borykają się z brakiem akceptacji w środowisku (12,34% odpowiedzi), a także brakiem możliwości aktywności społecznej (11,59% odpowiedzi).

Wykres zamieszczony poniżej obrazuje rozkład odpowiedzi ankietowanych dotyczących

problemów osób niepełnosprawnych zamieszkujących Gminę Krosno Odrzańskie.

Wykres 26. Problemy osób niepełnosprawnych w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.

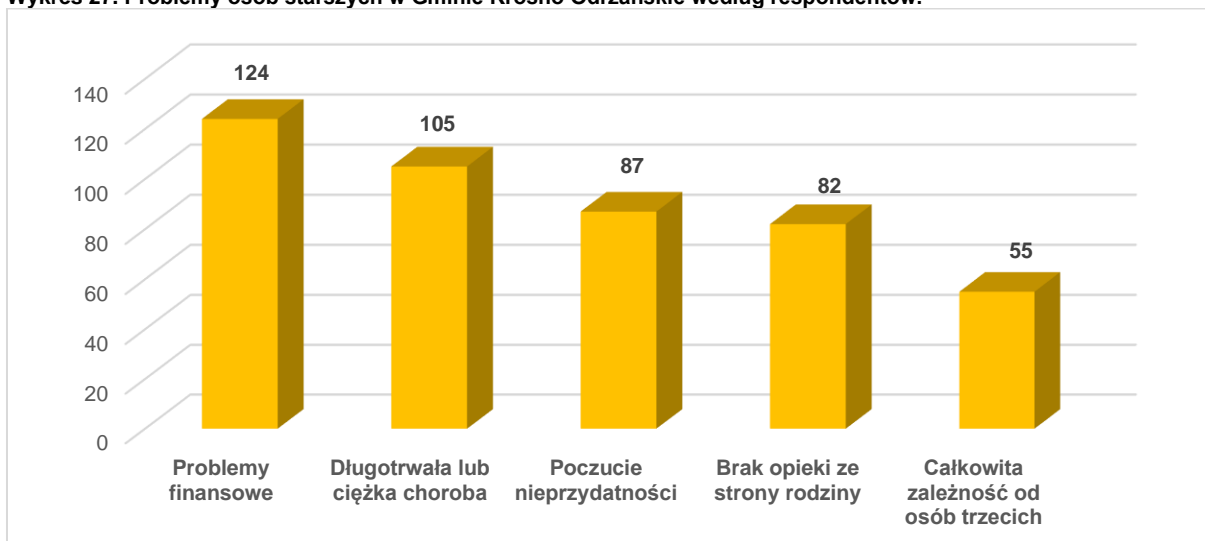

Źródło: wyniki sondażu diagnostycznego.

Na pytanie jakich problemów, według respondentów, najczęściej doświadczają osoby starsze udzielono 453 odpowiedzi. Według opinii ankietowanych najczęstszym problemem osób starszych są problemy finansowe (27,37% odpowiedzi). Spośród wszystkich odpowiedzi na to pytanie 23,18% stanowiła opinia, że jednym z najczęstszych problemów osób starszych jest długotrwała lub ciężka choroba. Poczucie nieprzydatności przez osoby starsze zostało wskazane w 19,21 % odpowiedziach ankietowanych. Natomiast 18,10% odpowiedzi dotyczyło braku opieki nad osobami starszymi ze strony rodziny, a 12,14% - całkowitej zależności osób starszych od osób trzecich.

Należy podkreślić, że osoby powyżej 60 lat stanowiły jedynie 6% osób, które wzięły udział w sondażu.

Wykres 27. Problemy osób starszych w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.

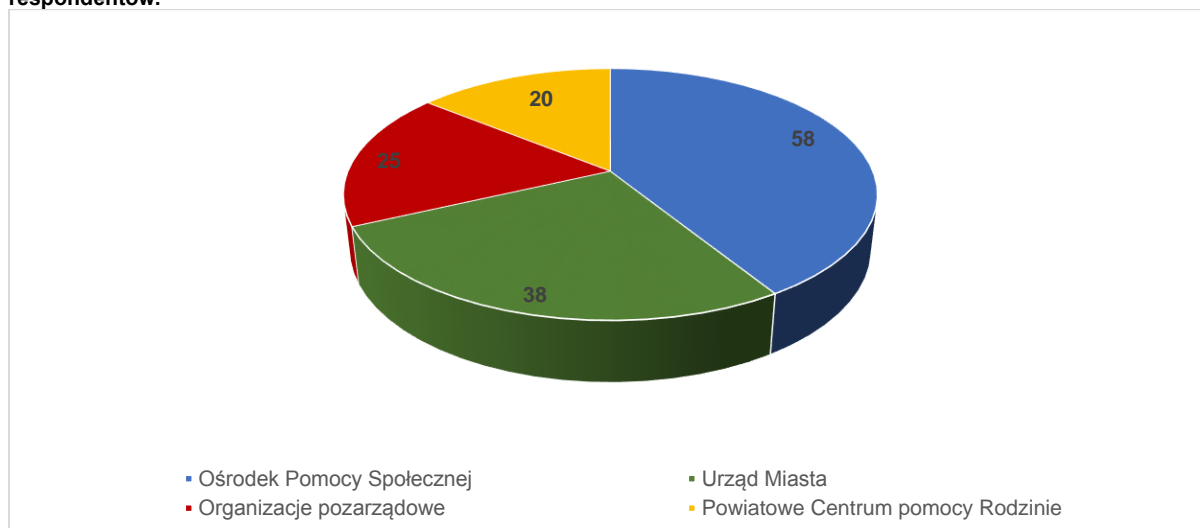
Źródło: wyniki sondażu diagnostycznego.

Na pytanie ankietowe dotyczące instytucji lub organizacji, których funkcjonowanie może przyczynić się do zmniejszenia problemów społecznych zostało udzielonych łącznie

141 odpowiedzi. Pytanie miało charakter otwarty, więc każdy z respondentów samodzielnie mógł wskazać odpowiedni, jego zdaniem, podmiot.

Według większości respondentów, do zmniejszenia problemów społecznych, może przyczynić się Ośrodek Pomocy Społecznej. Taka opinia stanowiła 41,13% odpowiedzi. Jako kolejna, pod względem liczby odpowiedzi, instytucja, która została wskazana przez ankietowanych, jako podmiot, który mógłby przyczynić się do zmniejszenia problemów, został wskazany Urząd Miasta. Opinia taka stanowiła 26,95% odpowiedzi. Organizacje pozarządowe wytypowane zostały w 17,73% odpowiedziach. Natomiast 14,19 % odpowiedzi dotyczyło Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Wykres 28. Instytucje i organizacje mogące przyczynić się do zmniejszenia problemów społecznych według opinii respondentów.

Źródło: dane z ankiety

Uzależnienie od alkoholu

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych oraz najczęściej występujących współczesnych problemów społecznych. Alkoholizm to choroba, która powstaje na skutek uzależnienia organizmu od alkoholu. Jest to choroba postępująca, która niesie za sobą liczne konsekwencje zdrowotne oraz przyczynia się do powstawania patologii społecznych.

Należy również zaznaczyć, że problemy wynikające z uzależnienia od alkoholu nie dotyczą jedynie osoby uzależnionej, lecz oddziałują na całe społeczeństwo. Nadużywanie alkoholu ma bardzo negatywny wpływ na funkcjonowanie rodziny oraz często prowadzi do przemocy w rodzinie.

W badaniu sondażowym przeprowadzonym wśród mieszkańców Gminy alkoholizm został uznany za główny problem społeczny ponieważ uzyskał największą liczbę odpowiedzi. Spośród wszystkich udzielonych odpowiedzi 19,60% dotyczyło uzależnienia od alkoholu.

Praca z osobami uzależnionymi od alkoholu jest bardzo trudna, a działania podejmowane wobec takich osób nie zawsze przynoszą pozytywne efekty. Pracownik socjalny może bowiem podejmować działania w celu nakłonienia osoby uzależnionej do podjęcia leczenia odwykowego, jednak nie ma możliwości egzekwowania utrzymania abstynencji, bądź uczestniczenia w terapii. Przepisy prawa dają możliwość ograniczenia lub odmówienia udzielenia pomocy finansowej osobie samotnej

w przypadku braku chęci podjęcia leczenia odwykowego. Jednakże w przypadku rodziny sprawa wydaje się bardziej skomplikowana, ponieważ należy uwzględnić sytuację osób będących na utrzymaniu osoby ubiegającej się o świadczenie. Odmowa podjęcia leczenia przez członka rodziny nie może bowiem wpływać na zakres pomocy dla jej członków. Zmobilizowanie do podjęcia leczenia odwykowego, utrzymania trzeźwości i zmiany sposobu życia klientów Ośrodka Pomocy Społecznej jest bardzo trudne.

Dane dotyczące liczby mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie korzystających w latach 2016 - 2020 z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu obrazuje tabela zamieszczona poniżej:

Tabela 24. Pomoc społeczna udzielona w latach 2016 - 2020 z powodu alkoholizmu.

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	64	101
2017	74	124
2018	68	109
2019	58	78
2020	50	59

Zródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Z analizy przedstawionych danych wynika, że od 2018 r. liczba osób, którym udzielone zostały świadczenia z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu zmniejszyła się.

Poniższa tabela prezentuje liczbę wniosków złożonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu leczenia odwykowego.

Tabela 25. Wnioski złożone do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018 - 2020.

Rok	Liczba wniosków			Liczba wniosków złożonych po raz pierwszy
	Ogółem	Ze względu na płeć	Ze względu na wiek	
2018	19	Kobiety – 4 Mężczyźni - 15	do 30 r. ż – 3 30 - 40 lat – 7 40 - 50 lat – 6 pow. 50 r. ż. - 3	7
2019	25	Kobiety – 4 Mężczyźni - 21	do 30 r. ż – 5 30 - 40 lat – 7 40 - 50 lat – 10 pow. 50 r. ż. - 3	10
2020	12	Kobiety – 6 Mężczyźni - 6	do 30 r. ż – 5 30 - 40 lat – 2 40 - 50 lat – 3 pow. 50 r. ż. - 2	6

Zródło: dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie Odrzańskim

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za okres 2018 - 2020 wynika, że największą liczbę złożonych wniosków o leczenie z powodu alkoholizmu zanotowano w 2019 roku. W 2018 r. 37% ogólnej liczby wniosków o leczenie osób nadużywających alkoholu stanowiły wnioski złożone po raz pierwszy. W roku 2019 r. takie wnioski stanowiły 40%, a w roku 2020 - 50%. W 2018 r. największa liczba wniosków złożonych do Gminnej Komisji

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotyczyła mężczyzn i stanowiła 79% ogółu wniosków. Podobna sytuacja zaistniała w 2019 r., w którym udział liczby wniosków dotyczących mężczyzn w ogólnej liczbie wniosków wyniósł 84 %. Natomiast w 2020 r. udział wniosków dotyczących obu płci był taki sam. W 2018 r. największą liczbę osób, których dotyczyły wnioski o leczenie odwykowe stanowiły osoby w wieku 30 - 40 lat (37%). W 2019 r. najwięcej wniosków dotyczyło osób w wieku 40 - 50 lat (40%). Z kolei w 2020 r. największa liczba wniosków dotyczyła grupy osób w wieku do 30 roku życia (42%).

Spośród wszystkich złożonych wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych część skierowana została przez przedstawicieli instytucji. W 2018 r. - 14 wniosków (74%) złożyli przedstawiciele instytucji, w 2019 r. takich wniosków było 5 (20%), a w 2020 r. - 3 (25%).

Informację na temat działań podjętych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018 – 2020 w stosunku do złożonych wniosków prezentuje zamieszczona poniżej tabela.

Tabela 26. Działania wobec osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018 – 2020.

Rok	Leczenie dobrowolne	Leczenie przymusowe	Umorzenie
2018	7	11	1
2019	12	13	0
2020	1	1	1

Zródło: dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie Odrzańskim

Z analizy danych wynika, że Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018 – 2019 uznała, że wobec zdecydowanej większości osób należy zastosować leczenie przymusowe. W 2018 r. grupa taka stanowiła 58%, a w 2019 r. - 52%.

Natomiast w związku z zaistniałą sytuacją pandemiczną posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nie odbywały się tak często jak dotychczas, dlatego wszystkie zgłoszone wnioski nie zostały rozpatrzone w 2020 r.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób, które w latach 2018 - 2020 podjęły leczenie w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Ośrodka Terapii „HPORYZONT BIS” w Krośnie Odrzańskim z powodu uzależnienia od alkoholu.

Tabela 27. Liczba osób leczonych w latach 2018 - 2020 w NZOZ „HORYZONT BIS” z powodu uzależnienia od alkoholu.

Rok	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	
	Ogółem	Podział na płeć
2018	187	Kobiety – 59 Mężczyźni – 128
2019	204	Kobiety – 72 Mężczyźni – 132
2020	212	Kobiety – 98 Mężczyźni – 114

Zródło: dane NZOZ Ośrodek Terapii „HORYZONT BIS”.

Z przedstawionych danych wynika, że zwiększa się liczba osób podejmujących leczenie z powodu alkoholizmu w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Ośrodka Terapii „HPORYZONT BIS” w Krośnie Odrzańskim. W latach 2018 – 2020 większość osób, które podjęły leczenie w ww. placówce stanowili mężczyźni. Niemniej jednak grupa ta w analizowanym okresie zmniejszała się. W 2018 r. mężczyźni stanowili 68%, w 2019 r. – 65%, a w 2020 r. – 54%.

Poza osobami dorosłymi, które często sięgają po alkohol, problem ten dotyka również osoby młode. Inicjacja alkoholowa pojawia się bowiem już wśród uczniów szkół podstawowych, co zostało umówione w części dokumentu dotyczącego sytuacji młodzieży w Gminie.

W celu zmniejszenia problemu alkoholizmu oraz wczesnej inicjacji alkoholowej należy stosować szeroko zakrojoną profilaktykę przeciwalkoholową, której skuteczność może być trudna do zrealizowania ze względu na społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu oraz reklamy piwa w środkach masowego przekazu.

Sytuacja osób niepełnosprawnych

Z przeprowadzonego wśród mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie, sondażu diagnostycznego, wynika, że 7,07% respondentów, jako jeden z lokalnych problemów społecznych, wskazało niepełnosprawność. Nie można również pominąć faktu, że 16,16% ankietowanych uznało problemy zdrowotne za jeden z głównych problemów w Gminie. Oba wskazane problemy dotyczą tej samej sfery, gdyż niepełnosprawność jest skutkiem dysfunkcji zdrowotnych.

Zgodnie z art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy²².

Według przyjętej uchwałą przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Karty Praw Osób Niepełnosprawnych osoby niepełnosprawne, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji²³.

Mieszkańcy Gminy Krosno Odrzańskie mogą ubiegać się o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności składając wniosek do Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Zielonej Górze.

Jedną z finansowych form wsparcia osób niepełnosprawnych udzielanych z systemu pomocy społecznej jest zasiłek stały.

Według art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ww. świadczenie przysługuje pełnoletniej osobie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy spełniającej kryterium dochodowe określone w art. 8 ww. ustawy.

Liczbę osób, którym Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim w latach 2016 – 2020 wypłacał zasiłki stałe przedstawia zamieszczona poniżej tabela.

²² Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.)

²³ Uchwała sejmiku Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (M.P. Nr 50, Poz. 474 i 475)

Tabela 28. Liczba osób korzystających z zasiłków stałych w latach 2016 – 2020.

Zasiłki stałe	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób	161	163	155	149	149

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Ponadto w ramach ustawy o pomocy społecznej udziela się innych świadczeń pieniężnych oraz niepieniężnych. Warunkiem ich przyznania jest w szczególności spełnienie jednej z przesłanek wskazanych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, do których należy m.in. długotrwała lub ciężka choroba lub niepełnosprawność.

Niepełnosprawność była jedną z najczęstszych przyczyn korzystania ze świadczeń pomocy społecznej z Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Liczba osób, którym Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim w latach 2018 – 2020 przyznał świadczenia w ramach ustawy o pomocy społecznej z powodu przesłanki niepełnosprawności przedstawia zamieszczona poniżej tabela.

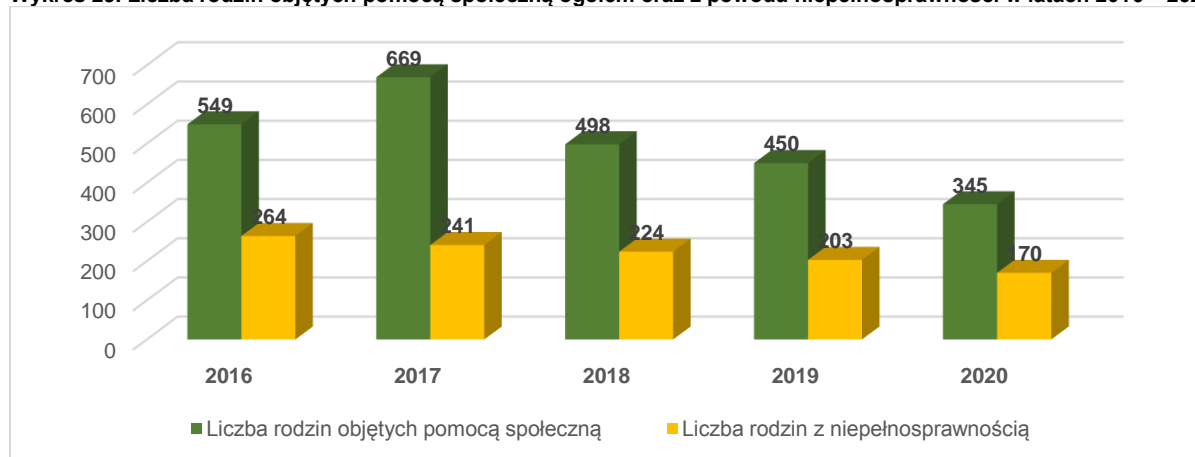
Tabela 29. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2016 – 2020.

2016		2017		2018		2019		2020	
Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
264	478	241	400	224	383	203	366	170	270

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Z analizy danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim wynika, że liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w stosunku do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną począwszy od 2017 r. co roku zwiększa się. W 2017 r. rodziny, w których funkcjonowała osoba z niepełnosprawnością stanowiły 36,02% ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną w Gminie, w 2018 r. - 44,98%. Natomiast w 2019 r. rodziny takie stanowiły 45,11%, a w 2020 r. – 49,28%.

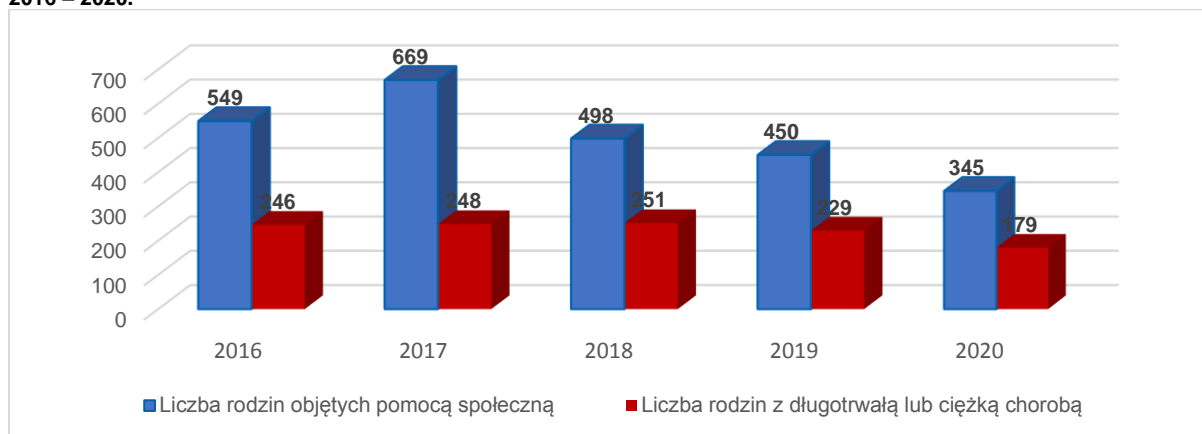
Wykres 29. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną ogółem oraz z powodu niepełnosprawności w latach 2016 – 2020.

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim

Liczba rodzin zamieszkujących Gminę Krosno Odrzańskie, które korzystają z pomocy społecznej z powodu występującej w rodzinie długotrwałej lub ciężkiej choroby od 2018 r. stanowi coraz większą grupę rodzin korzystających ogółem z tego rodzaju świadczeń. W 2016 r. rodziny, które zostały objęte wsparciem pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby członka rodziny stanowiły 44,81%. Natomiast w 2017 r. rodziny takie stanowiły 37,07%. W 2018 r. rodziny, w których funkcjonowała osoba z długotrwałą lub ciężką chorobą stanowiły już 50,40% ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną. W 2019 r. wskaźnik takich rodzin wyniósł 50,89%, a w 2020 r. 51,88%. Grupa rodzin, która otrzymała wsparcie z pomocy społecznej z powodu przestanki długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2018 - 2020 była większa niż grupa rodzin objętych wsparciem z powodu niepełnosprawności. Oznacza to, że nie wszystkie osoby ciężko lub długotrwale chorujące korzystające ze wsparcia miały ustaloną niepełnosprawność.

Wykres 30. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną ogółem oraz z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2016 – 2020.

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim

Z danych przedstawionych we wcześniejszej części dokumentu wynika, że w okresie 2016 – 2020 Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim najwięcej osób niesamodzielnych objął wsparciem w 2019 r. Pomoc w formie usług opiekuńczych w 2019 r. otrzymało bowiem 5 osób więcej niż w 2018 r. Natomiast w domach pomocy społecznej w 2019 r. przebywało 8 osób więcej niż w roku poprzednim. Wśród tych osób były osoby niezdolne do samodzielnego zaspokajania swoich potrzeb ze względu na problemy zdrowotne, również wynikające z podeszłego wieku.

Świadczeniem wypłacanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim na podstawie art. 16 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia im opieki i pomocy innej osoby jest zasiłek pielęgnacyjny²⁴.

W przypadku osób posiadających prawo do emerytury lub renty, uznanych za całkowicie niezdolne do pracy i samodzielnej egzystencji, świadczeniem o takim samym charakterze, jak zasiłek pielęgnacyjny, ale wypłacanym przez organ emerytalno-rentowy, jest dodatek pielęgnacyjny. Do wskazanego świadczenia uprawnione są również osoby, które ukończyły 75 lat.

²⁴ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 111 z późn.zm.).

W latach 2018 – 2020 liczba mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie otrzymujących zasiłek pielęgnacyjny zwiększała się. Natomiast liczba mieszkańców Gminy otrzymujących dodatek pielęgnacyjny z ZUS w latach 2019 – 2020 pozostawała na tym samym poziomie.

Tabela 30. Liczba mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie otrzymujących zasiłek pielęgnacyjny oraz dodatek pielęgnacyjny w latach 2018 – 2020.

Rok	Liczba osób otrzymujących zasiłek pielęgnacyjny (OPS)	Liczba osób, którym przyznano dodatek pielęgnacyjny (ZUS)	Liczba osób w wieku 75 lat i więcej, którym przyznano dodatek pielęgnacyjny (ZUS)
2018	610	z inf. ZUS wynika, że dane za ten okres nie są dostępne	z inf. ZUS wynika, że dane za ten okres nie są dostępne
2019	614	900	800
2020	635	900	800

Zródło: dane OPS w Krośnie Odrzańskim oraz ZUS Oddział w Zielonej Górze.

W związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji dziecka oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji matka, ojciec lub opiekun prawny i faktyczny dziecka może korzystać ze świadczenia pielęgnacyjnego. Ponadto z takiego świadczenia mogą również korzystać osoby, które opiekują się dorosłym niepełnosprawnym członkiem rodziny posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności i wymagającym opieki oraz pomocy w codziennej egzystencji.

Tabela 31. Liczba mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie otrzymujących świadczenia z tytułu opieki nad osobą niepełnosprawną w latach 2016 – 2020.

Rok	Liczba osób otrzymujących świadczenie pielęgnacyjne	Liczba osób otrzymujących specjalny zasiłek opiekuńczy	Liczba osób otrzymujących zasiłek dla opiekuna	Ogółem liczba osób otrzymujących świadczenia
2016	71	20	26	117
2017	79	17	21	117
2018	83	15	16	114
2019	86	11	14	111
2020	94	11	14	119

Zródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim

Fundacja na rzecz Collegium Polonicum w latach 2019 – 2021 realizowała projekt „Parasol – usługi opiekuńcze w powiecie krośnieńskim”. Partnerem Fundacji było Stowarzyszenie Przyszań w Krośnie Odrzańskim. W ramach projektu świadczone były nieodpłatne usługi opiekuńcze dla osób niesamodzielnych. Ponadto osoby niepełnosprawne objęte były wsparciem asystentów, którzy pomagali im nie tylko w codziennych czynnościach, ale również w przemieszczeniu się do lekarza, urzędu pracy, czy szkoły. W ramach projektu w latach 2019 – 2020 usługi opiekuńcze w domach zrealizowano na rzecz 45 mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie. Usługi świadczone były przez 5 opiekunek, które wypracowały łącznie 10 200 godzin. Natomiast z usług asystenckich, realizowanych przez 3 asystentów,

skorzystało 31 mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie. Ponadto we wskazanym okresie z usług asystenckich realizowanych w Domu Dziennego Pobytu skorzystało łącznie 30 osób, a w Klubie Seniora - 40 osób.

Każda osoba niepełnosprawna, która nie podjęła pracy zarobkowej oraz nie jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej lub zasiłku stałego może zostać zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna. Ponadto osoba, która oprócz ustalonej niepełnosprawności jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego może zostać zarejestrowana jako osoba poszukująca pracy. Osoba z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności, która jest zdolna do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, posiadająca status „bezrobotnego” może skorzystać ze wszystkich usług urzędu pracy i instrumentów przewidzianych dla osoby bezrobotnej.²⁵

Jak wynika z informacji uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Krośnie Odrzańskim, pracodawcy wyrażają chęć zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Najwięcej ofert pracy w latach 2018 – 2020 dla osób z orzeczoną niepełnosprawnością było w 2019 r.

Tabela 32. Liczba ofert pracy w PUP w Krośnie Odrzańskim dla osób niepełnosprawnych w latach 2018 – 2020.

Liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych	
2018	10
2019	35
2020	15

Zródło: dane PUP w Krośnie Odrzańskim

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy, w latach 2018 – 2020 pracodawcy, którzy wyrażali chęć zatrudnienia osób niepełnosprawnych, oferowali im najczęściej pracę na następujących stanowiskach: kasjer-sprzedawca, pracownik ochrony, sprzątaczką, pracownik gospodarczy.

Na terenie Krosna Odrzańskiego funkcjonują dwie spółdzielnie socjalne, które wspierają osoby z niepełnosprawnościami w aktywizacji zawodowej poprzez wspólne prowadzenie przedsiębiorstwa oraz włączanie spółdzielców w życie społeczne i zawodowe, a także odbudowywanie ich umiejętności tworzenia i podtrzymywania relacji w pracy, rodzinie oraz społeczności lokalnej.

Odrzańska Spółdzielnia Socjalna powstała w 2010 r., a jej przedmiot działalności stanowią usługi sprzątające oraz cateringowe. Natomiast Spółdzielnia Socjalna „Pani Sowa” powstała w 2018 r. i świadczy usługi o charakterze opiekuńczym oraz animacyjnym.

Z analizy danych wynika, że wszyscy członkowie Odrzańskiej Spółdzielni Socjalnej w Krośnie Odrzańskim w analizowanym okresie byli osobami niepełnosprawnymi, a większość z nich mieszkała na terenie Gminy Krosno Odrzańskie. Poziom zatrudnienia osób w Odrzańskiej Spółdzielni w latach 2018 – 2020 utrzymywał się na jednakowym poziomie. Wszystkie osoby zatrudnione należały do grupy

²⁵ <https://krosnoodrzańskie.praca.gov.pl/dla-bezrobotnych-i-poszukujacych-pracy/dla-niepelnosprawnych>.

osób niepełnosprawnych, a ponad 60% osób zatrudnionych stanowili mieszkańcy Gminy Krosno Odrzańskie.

Zamieszczona poniżej tabela przedstawia dane o liczbie członków Odrzańskiej Spółdzielni Socjalnej oraz o liczbie osób w niej zatrudnionych w latach 2018 - 2020.

Tabela 33. Liczba członków oraz osób zatrudnionych w Odrzańskiej Spółdzielni Socjalnej latach 2018 – 2020.

Rok	Liczba członków spółdzielni			Liczba osób zatrudnionych		
	Ogółem	w tym osoby niepełnosprawne	w tym mieszkańcy gminy Krosno Odrzańskie	Ogółem	w tym osoby niepełnosprawne	w tym mieszkańcy gminy Krosno Odrzańskie
2018	5	5	4	11	11	7
2019	5	5	4	12	12	8
2020	5	5	4	11	11	7

Zródło: Odrzańska Spółdzielnia Socjalna

Natomiast Spółdzielnia Socjalna „Pani Sowa” jest podmiotem założonym przez dwóch członków założycieli – podmioty prawne – Stowarzyszenie „Przystań” oraz Fundację „Jeden za drugim”.

Liczbę osób zatrudnionych w Spółdzielni „Pani Sowa” w latach 2018 – 2020 przedstawia zamieszczona poniżej tabela.

Tabela 34. Liczba osób zatrudnionych w spółdzielni socjalnej „Pani Sowa” latach 2018 – 2020.

Rok	Liczba osób zatrudnionych w Spółdzielni „Pani Sowa”		
	Ogółem	w tym osoby niepełnosprawne	w tym mieszkańcy gminy Krosno Odrzańskie
2018	5	5	4
2019	5	4	2
2020	5	4	2

Zródło: dane spółdzielni socjalnej „Pani Sowa”

Dane zamieszczone wyżej wskazują, że liczba osób niepełnosprawnych zamieszkujących Gminę Krosno Odrzańskie zatrudnionych w Spółdzielni Socjalnej „Pani Sowa” w 2019 r. oraz 2020 r. zmniejszyła się w porównaniu do 2018 r.

Należy zaznaczyć, że w przeprowadzonym badaniu sondażowym pn. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego” mieszkańcy Gminy uznali, że największym problemem osób niepełnosprawnych są bariery architektoniczne. Taka odpowiedź stanowiła bowiem 28% wszystkich opinii w sprawie problemów doświadczanych przez osoby niepełnosprawne.

Zwrócenia uwagi wymaga fakt, że ustawodawca wyszedł naprzeciw osobom niepełnosprawnym i w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami określił minimalne wymagania obowiązujące podmioty publiczne w tym zakresie. Instytucje powinny zatem zapewnić m.in. wolne od barier poziomych i pionowych przestrzenie komunikacyjne budynków, urządzenia lub środki techniczne i rozwiązania architektoniczne w budynku, umożliwiające dostęp do

wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych, a także informację na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy. Podmioty publiczne mają ponadto obowiązek co 4 lata raportowania o stanie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, a także przesyłania informacji na każdorazowe żądanie ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

Być może niektóre podmioty funkcjonujące na terenie Gminy mają problemy z realizacją ustawowych obowiązków. Niemniej jednak, budynek, w którym mieszczą się Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Warsztaty Terapii Zajęciowej wyposażony jest m.in. w windę, plan tyflograficzny zapewniający informację na temat rozkładu pomieszczeń w sposób wizualny i dotykowy. Ponadto w budynku oznaczono piktogramami opisanymi pismem Braille'a drogi ewakuacyjne, drzwi, ciągi komunikacyjne poziome i pionowe, pomieszczenia higieniczno-sanitarne oraz dojścia do poszczególnych pomieszczeń. Obie jednostki dysponują pętlami indukcyjnymi dla osób słabosłyszących. Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia również dostęp do tłumacza języka migowego online.

Sytuacja opiekuńczo-wychowawcza rodzin

Mieszkańcy Gminy Krosno Odrzańskie w przeprowadzonym sondażu uznali, że problemy opiekuńczo – wychowawcze stanowią jeden z głównych lokalnych problemów społecznych. Problem ten pod względem liczby udzielonych odpowiedzi uplasował się na piątym miejscu.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim wynika, że liczba rodzin w Gminie Krosno Odrzańskie przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w ostatnich latach zmniejsza się. Analiza danych wskazuje, że to rodziny niepełne częściej przejawiają problemy opiekuńczo – wychowawcze i problemy w prowadzeniu gospodarstwa domowego niż rodziny wielodzietne.

Tabela 35. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej przejawiająca bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w latach 2016 – 2020.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2016	2017	2018	2019	2020
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym:	93	71	70	66	57
rodziny niepełne	71	52	51	49	42
rodziny wielodzietne	19	16	16	17	12
pozostałe rodziny	3	3	3	0	3

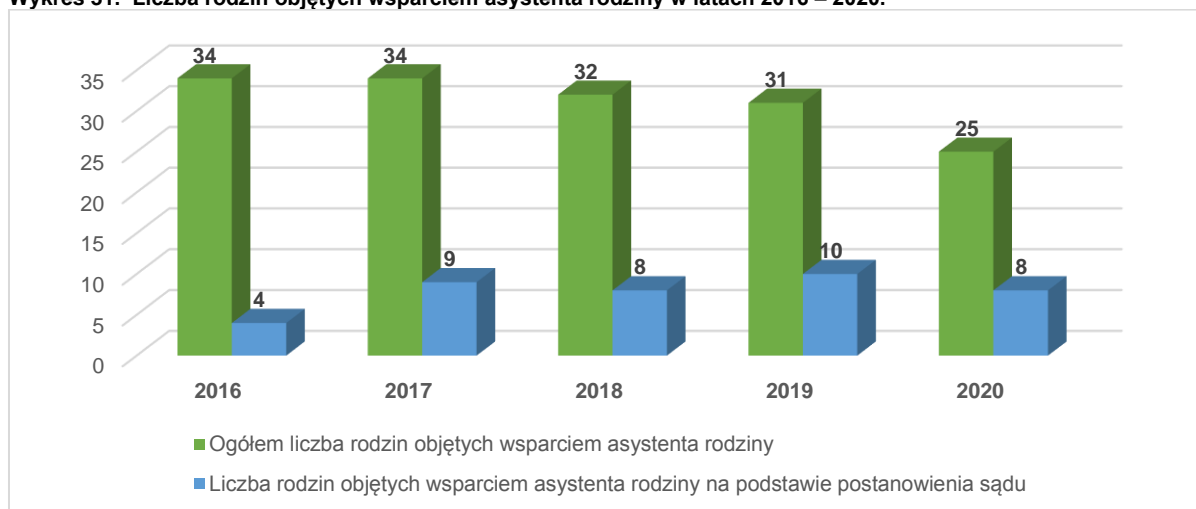
Źródło: dane OPS w Krośnie Odrzańskim

W przypadku dysfunkcji rodziny w sprawach opiekuńczo – wychowawczych wprowadzenie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną bardzo często staje się koniecznością. Natomiast w sytuacji braku zgody rodziców na współpracę z asystentem rodziny, sąd rodzinny może nałożyć na rodzinę taki obowiązek.

Zamieszczony poniżej wykres przedstawia informację dotyczącą liczby rodzin objętych

wspieraniem asystentów rodziny w latach 2016 – 2020 z uwzględnieniem rodzin zobowiązanych do współpracy na podstawie postanowienia sądu.

Wykres 31. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2016 – 2020.

Źródło: dane OPS w Krośnie Odrzańskim

Jak wynika z analizy danych od 2018 r. zmniejszyła się liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Spośród wszystkich rodzin objętych wsparciem asystenta obowiązek współpracy został nałożony odpowiednio: w 2016 r. na 11,76% rodzin, w 2017 r. – 26,47% rodzin, w 2018 r. – 25% rodzin, w 2019 r. – 32,26% rodzin, a w 2020 r. – 32% rodzin.

Wydatki Gminy Krosno Odrzańskie za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w latach 2016 – 2020 przedstawia zamieszczona niżej tabela.

Tabela 36. Wydatki Gminy Krosno Odrzańskie w latach 2016 - 2020 z tytułu pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Pieczy zastępcza – wydatki	2016	2017	2018	2019	2020
Placówki opiekuńczo – wychowawcze	212 160,27	256 468,77	274 066,46	292 511,39	285 130,46
Rodziny zastępcze	107 194,89	114 031,78	145 202,49	151 465,78	132 319,24
Łącznie	319 355,16	370 500,55	419 268,95	443 977,17	417 449,70

Źródło: dane OPS w Krośnie Odrzańskim

Z przedstawionych informacji finansowych wynika, że do 2019 r. wydatki Gminy z tytułu pobytu dzieci w pieczy zastępczej corocznie zwiększały się odpowiednio: w 2017 r. w porównaniu do 2016 r. o 13,80%, w 2018 r. w porównaniu do 2017 r. o 11,63%, a w 2019 r. w porównaniu do 2018 r. o 5,57%. Natomiast w 2020 r. w porównaniu do 2019 r. nastąpił spadek wydatków Gminy na analizowane zadanie o 5,97%.

Dane uzyskane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim wskazują, że w latach 2018 – 2020 zostało wydanych łącznie 77 postanowień Sądu Rejonowego w Krośnie Odrzańskim dotyczących umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, z czego 34% dotyczyło małoletnich zamieszkujących Gminę Krosno Odrzańskie. Z analizy poszczególnych lat wynika, że spośród

wszystkich dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej małoletni z Gminy Krosno Odrzańskie stanowili odpowiednio: w 2018 r. – 29,63%, w 2019 r. – 33,33%, a w 2020 r. – 39,13%.

Tabela 37. Liczba wydanych postanowień Sądu Rejonowego w Krośnie Odrzańskim dotyczących umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w latach 2018 – 2020.

Rok	Rodzaj pieczy zastępczej			
	Instytucjonalna		Rodzinną	
	Powiat	Gmina	Powiat	Gmina
2018	8	3	19	5
2019	11	2	16	7
2020	10	3	13	6
Łącznie	29	8	48	18

Zródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim

Z analizy danych zawartych w tabeli wynika, że liczba wydanych postanowień Sądu dotyczących dzieci z Gminy Krosno Odrzańskie w latach 2018 – 2020 utrzymuje się na podobnym poziomie. Ponadto Sąd częściej orzekał o umieszczeniu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej niż w pieczy instytucjonalnej.

Z informacji uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Krośnie Odrzańskim wynika, że w latach 2018 i 2019 mogli oni brać udział łącznie w 5 interwencjach na terenie Gminy Krosno Odrzańskie, podczas których doszło do zabezpieczenia dzieci. Natomiast w 2020 r. funkcjonariusze Policji brali udział w 7 takich interwencjach.

Analizowany problem jest aktualny niezależnie od skali zjawiska występującego na terenie Gminy. Należy zatem podejmować działania zmierzające do poprawy funkcjonowania rodzin przejawiających problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Działania powinny być głównie skoncentrowane na zapobieganiu ograniczenia władzy rodzicielskiej, eliminowaniu negatywnych skutków ubóstwa rodzin oraz wspieraniu rodziny w sytuacjach kryzysowych. Będzie to możliwe dzięki zaplanowanym i skoordynowanym działaniom osób i instytucji zaangażowanych w proces zmian.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi ona do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw. W Polsce przez wiele lat problematyka przemocy w rodzinie stanowiła temat tabu. Sposób postrzegania zjawiska przemocy stopniowo zaczął się zmieniać i docierać do publicznej świadomości. Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny.

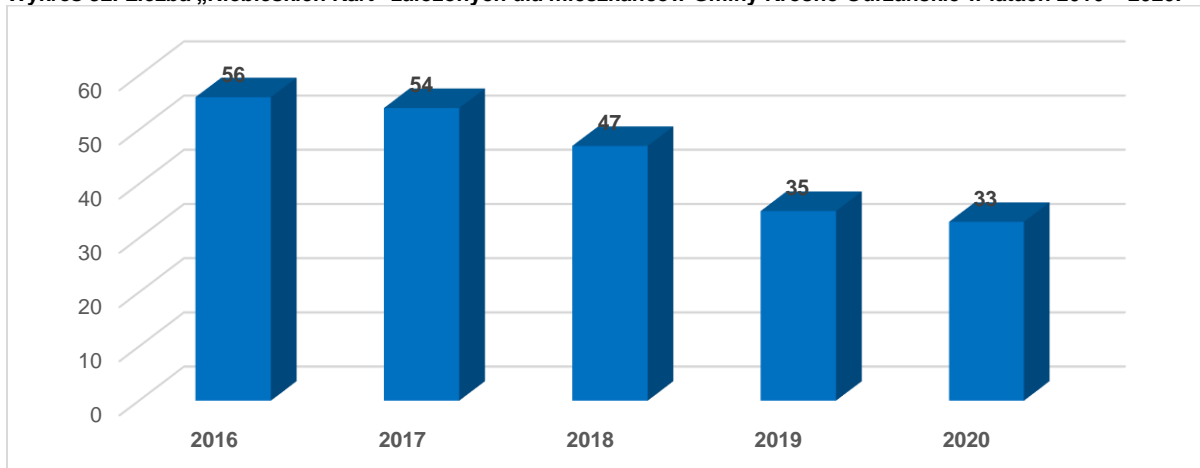
Na problem przemocy w rodzinie, jako jeden z głównych problemów występujących na terenie Gminy Krosno Odrzańskie, zwrócili również uwagę respondenci w przeprowadzonym sondażu

diagnostycznym. Spośród wszystkich udzielonych odpowiedzi 8,89% dotyczyło właśnie zjawiska przemocy w rodzinie.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Krosno Odrzańskie wynika, że zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie zmniejsza się. W 2020 r. liczba założonych „Niebieskich Kart” w stosunku do 2016 r. uległa zmniejszeniu o 41%.

Liczbę założonych „Niebieskich Kart” w latach 2016 – 2020 przedstawia zamieszczona poniżej tabela.

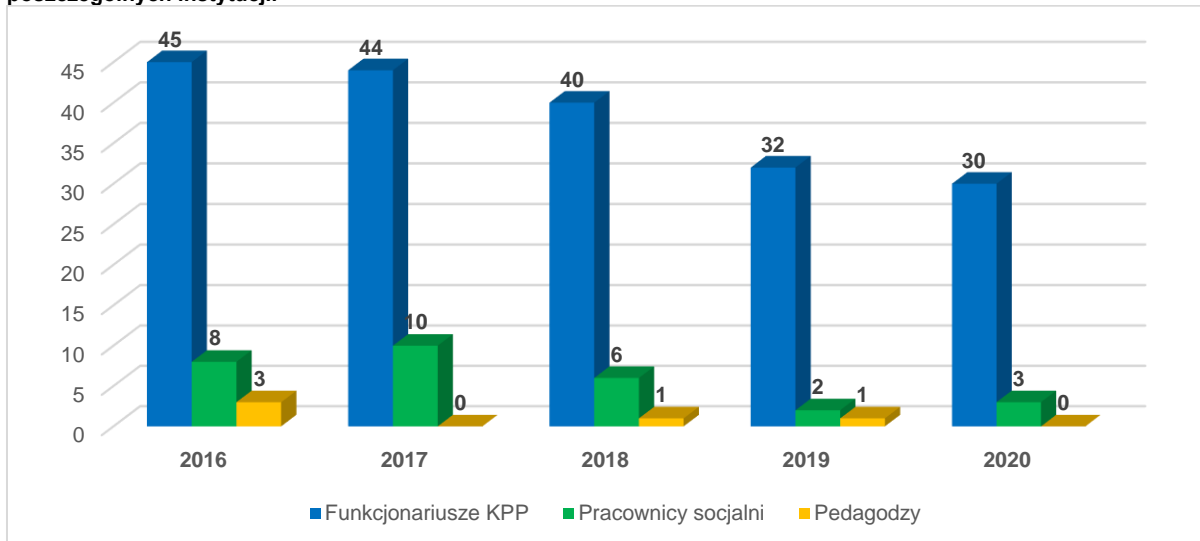
Wykres 32. Liczba „Niebieskich Kart” założonych dla mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie w latach 2016 – 2020.

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Krosno Odrzańskie.

Z analizy dokumentacji Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że najczęściej procedurę „Niebieskiej Karty” w Gminie Krosno Odrzańskie wszczynają funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji. Grupa ta w 2016 r. założyła 80% wszystkich „Niebieskich Kart”, w 2017 r. – 81%, w 2018 r. - 85%, w 2019 r. - 91%, a w 2020 r. - 90%.

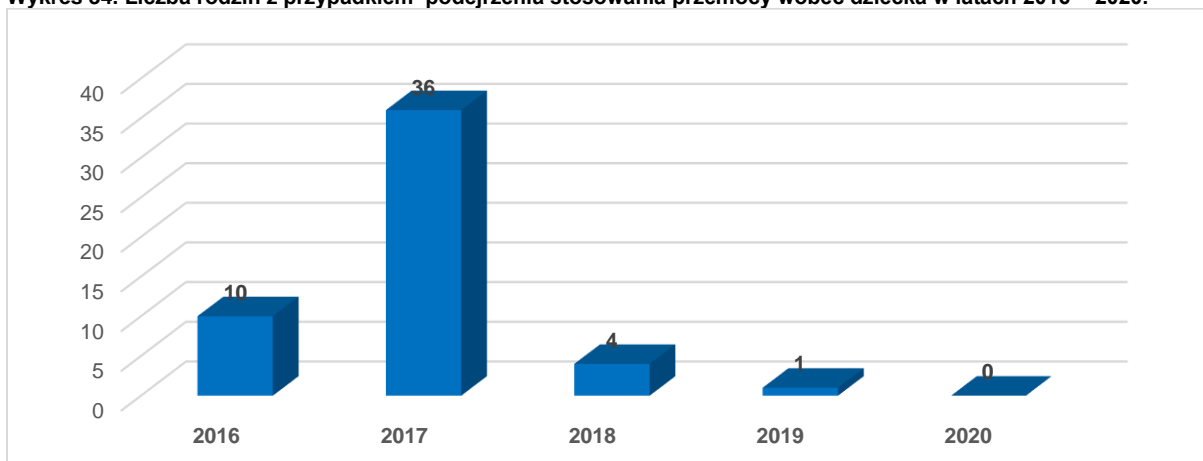
Wykres 33. Liczba formularzy „Niebieskiej Karty – A” założonych w latach 2016 - 2020 przez przedstawicieli poszczególnych instytucji.

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Krosno Odrzańskie.

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Krosno Odrzańskie wskazują, że liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”, w których wystąpiły przypadki podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka począwszy od 2018 r. zmniejszyła się. W 2018 r. liczba założonych „Niebieskich Kart” z podejrzeniem stosowania przemocy wobec dziecka w stosunku do 2017 r. uległa zmniejszeniu o 97%. Natomiast w 2019 r. liczba takich NK była trzykrotnie mniejsza niż w 2018 r. W 2020 r. takie przypadki nie wystąpiły.

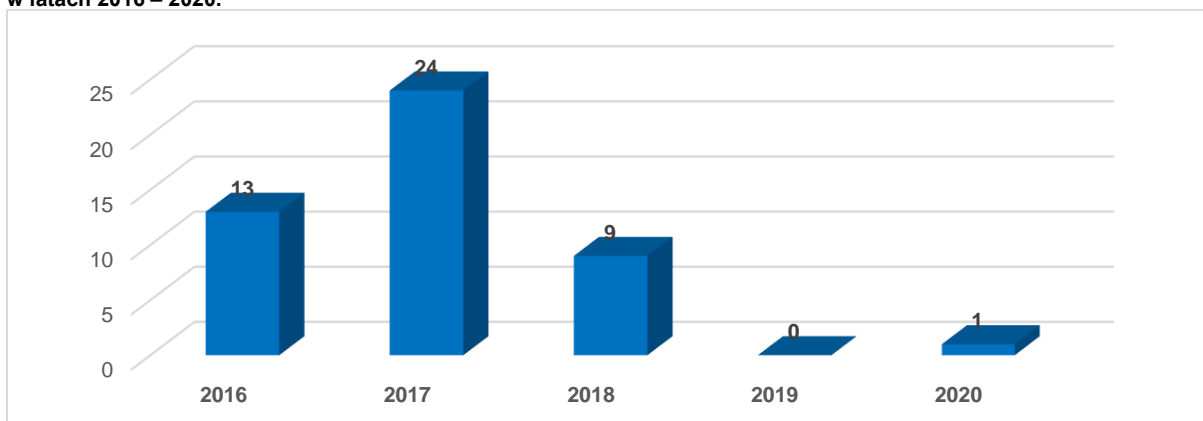
Wykres 34. Liczba rodzin z przypadkiem podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka w latach 2016 – 2020.

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Krosno Odrzańskie.

Tożsama tendencja jak w przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka występuje w przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec osób powyżej 60 r.ż.

Wykres 35. Liczba rodzin z przypadkiem podejrzenia stosowania przemocy wobec osób w wieku powyżej 60 roku życia w latach 2016 – 2020.

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Krosno Odrzańskie.

Jak wynika z analizy danych, liczba rodzin z przypadkiem podejrzenia stosowania przemocy wobec osób w wieku powyżej 60 roku życia począwszy od 2018 r. uległa zmniejszeniu. W 2018 r. liczba założonych „Niebieskich Kart” z podejrzeniem stosowania przemocy wobec osób powyżej 60 r.ż. w stosunku do 2017 r. uległa zmniejszeniu o 62%. W 2019 r. nie odnotowano takich przypadków. Natomiast w 2020 r. procedura „Niebieskiej Karty” została wszczęta w przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec jednej osoby powyżej 60 r.ż.

Biorąc pod uwagę powyższą analizę, można zauważyć, że zjawisko przemocy z biegiem lat zmniejsza się, jednak jest to nadal problem niewątpliwie wymagający podjęcia szczególnych, szeroko zakrojonych działań, a także zaangażowania jak największej liczby osób, instytucji i służb, które specjalizują się w niesieniu pomocy rodzinom, które borykają się z tym problemem.

Sytuacja młodzieży

Według prekursora badań nad młodzieżą - A. Comte - młodzież stanowi główny czynnik zmian społecznych i nie jest tylko biernym obiektem socjalizującego oddziaływania. Nie należy zatem pominąć w niniejszym opracowaniu tej grupy mieszkańców Gminy.

Z analizy wyników badania sondażowego „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego” przeprowadzonego wśród mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie wynika, że wzięła w nim udział niewielka liczba ludzi młodych. Osoby poniżej 18 roku życia stanowili bowiem jedynie 2% badanych. Natomiast 4% respondentów to osoby w przedziale wiekowym powyżej 18 roku życia do 25 roku życia.

Trudno jest przyjąć jednoznaczną definicję „młodzieży” z powodu różnych podejść badaczy tego problemu. H. Erikson określa młodzież jako „jednostki znajdujące się w instytucjonalizowanym stanie przejściowym między dzieciństwem a dorosłością, w trakcie którego określone zostają ostateczne ramy tożsamości człowieka”²⁶. Natomiast według M. Braun-Gałkowskiej młodzież to jednostki znajdujące się w swoim życiu na etapie kiedy następuje proces uniezależniania się od rodziny, szukanie partnera życiowego, nawiązywanie kontaktów z osobami spoza rodziny, a także formułowania własnego światopoglądu, norm i wartości oraz nabywana umiejętności społecznych²⁷. Podejście socjologiczne określające młodzież koncentruje się natomiast na kryterium biologicznym, czyli wieku. I. Namysłowska ustala przedział wiekowy młodzieży od 11 roku życia do 19 roku życia²⁸.

Dla ustalenia sytuacji młodzieży z terenu Gminy Krosno Odrzańskie szczególnie istotne znaczenie mają opinie właśnie tej grupy. Niestety w badaniu sondażowym przeprowadzonym dla potrzeb niniejszego dokumentu udało się uzyskać opinie jedynie nielicznej grupy młodych ludzi. Należy ponadto wskazać, że 32,89% odpowiedzi w badaniu sondażowym na pytanie o potrzeby młodzieży w Gminie Krosno Odrzańskie dotyczyło stwierdzenia „nie znam potrzeb młodzieży”.

Dlatego do diagnozy potrzeb i problemów młodzieży w Gminie Krosno Odrzańskie zaangażowano Młodzieżową Radę Miejską, która uczestniczyła również w części programowej dokumentu.

Członkowie Młodzieżowej Rady Miejskiej w Krośnie Odrzańskim stwierdzili, że największymi problemami młodzieży w Gminie są: używki (łącznie z napojami energetycznymi), brak miejsc do spędzania czasu wolnego oraz niszczenie mienia gminnego. Zwrócili również uwagę, że byli świadkami jak uczniowie, już IV klasy szkoły podstawowej, spożywali alkohol i napoje energetyczne oraz palili papierosy. Jako miejsce do spożywania alkoholu przez młodzież wskazali park oraz port. Według przedstawicieli Rady ze spożywaniem alkoholu łączy się również niszczenie mienia.

Analiza raportu lokalnego dla Gminy Krosno Odrzańskie wynikającego z ogólnopolskiego badania sondażowego „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2018” potwierdza, że problem spożywania alkoholu

²⁶ E.H. Erikson, *Identifikation und Identität* [w:] *Socjologiczne teorie młodzieży, wprowadzenie*, H. M. Griese, Oficyna Wydawnicza "Impuls", Kraków 1996, s. 70;

²⁷ M. Braun-Gałkowska, *Którzy bez wiosny rok by mieć chcieli* [w:] *Nauki społeczne o młodzieży*, pod red. T. Ożoga, Lublin 1974, s. 146-159.

²⁸ I. Namysłowska (red.), *Psychiatria dzieci i młodzieży*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2004, s. 235.

papierosów oraz dopalaczy przez uczniów szkół podstawowych w Gminie istnieje.

Próbkę badawczą z Gminy Krosno Odrzańskie w wyżej wskazanym ogólnopolskim badaniu stanowiło 201 uczniów klas V – VI oraz 165 uczniów klas VII – VIII szkół podstawowych.

Podczas badania sondażowego część z respondentów zadeklarowała spożywanie jakiegokolwiek alkoholu. Z analizy danych wynika, że liczba uczniów spożywających napoje alkoholowe zwiększa się wraz z wiekiem. W klasach V -VI szkół podstawowych z Gminy Krosno Odrzańskie inicjację alkoholową miało za sobą 7% uczniów. Natomiast w klasach VII – VIII spożywanie alkoholu zadeklarowało 18% uczniów.

Tabele zamieszczone niżej przedstawiają szczegółowe wyniki badania sondażowego „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2018” w grupie uczniów z Gminy Krosno Odrzańskie w zakresie częstotliwości spożywania przez nich różnego rodzaju alkoholu.

Tabela 38. Wyniki badania sondażowego „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2018” w grupie uczniów klas V – VI szkół podstawowych w Gminie Krosno Odrzańskie (w %).

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy:	Wcale	Mniej niż raz w miesiącu lub rzadziej	Kilka razy w miesiącu	Mniej więcej raz na tydzień	Kilka razy w tygodniu	Codziennie
wypiłeś piwo	93,03	2,49	0,5	0,5	1	2,49
wypiłeś wino	93,53	2,99	0	0,5	0,5	2,49
wypiłeś wódkę	95,02	1,49	0,5	0	0	2,99
wypiłeś szampana	85,57	7,46	1,49	0,5	1	3,98
wypiłeś drinka	95,02	1	0,5	0,5	0	2,99

Zródło: analiza badania przeprowadzonego przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych.

Z analizy wyników przeprowadzonego badania wynika, że w ostatnich 12 miesiącach 7% badanych uczniów klas V – VI szkół podstawowych w Gminie Krosno Odrzańskie spożywało piwo, 6% - wino, 5% - wódkę, 14% - szampana, a 5% - drinka. Zjawisko jest tym bardziej niepokojące, że co najmniej 2,49% ankietowanych uczniów klas V – VI szkół podstawowych codziennie spożywało jakiś rodzaj alkoholu.

Tabela 39. Wyniki badania sondażowego „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2018” w grupie uczniów klas VII – VIII szkół podstawowych w Gminie Krosno Odrzańskie (w %).

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy:	Wcale	Mniej niż raz w miesiącu lub rzadziej	Kilka razy w miesiącu	Mniej więcej raz na tydzień	Kilka razy w tygodniu	Codziennie
wypiłeś piwo	72,73	12,73	2,42	1,82	3,03	7,27
wypiłeś wino	81,82	5,45	2,42	2,42	1,82	6,06
wypiłeś wódkę	78,18	9,09	4,24	1,21	0,61	6,67
wypiłeś szampana	72,73	12,12	4,85	3,03	2,42	4,85
wypiłeś drinka	79,39	6,67	3,03	3,03	0	7,88

Zródło: analiza badania przeprowadzonego przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych.

Wyniki przeprowadzonego badania wskazują, że w ostatnich 12 miesiącach 27% badanych uczniów klas VII – VIII szkół podstawowych w Gminie Krosno Odrzańskie spożywało piwo, 18% - wino, 22% - wódkę, 27% - szampana, a 21% - drinka. Natomiast w tej grupie ankietowanych uczniów co

najmniej 4,85% codziennie spożywało jakiś rodzaj alkoholu.

Natomiast na pytanie czy ankietowani uczniowie widzieli w ostatnich 12 miesiącach kogoś ze swoich rówieśników spożywających alkohol 29% uczniów klas V – VI szkół podstawowych w Gminie udzieliło odpowiedzi twierdzącej. W przypadku ankietowanych uczniów klas VII – VIII wskaźnik ten wyniósł 50%.

Należy podkreślić, że w latach 2018 – 2020 do Wydziału Kryminalnego Komendy Powiatowej Policji w Krośnie Odrzańskim wpłynęło 14 wniosków o sprawdzenie w jakich okolicznościach osoba nieletnia znajdująca się pod wpływem alkoholu weszła w jego posiadanie, z czego w stosunku do 2 wniosków wszczęto postępowanie, które umorzono, a w stosunku do 12 - odmówiono wszczęcia postępowań przygotowawczych.

Ponadto Straż Miejska w Krośnie Odrzańskim w latach 2018 – 2020 nie stwierdziła sprzedaży alkoholu i używek osobom nieletnim.

Z raportu lokalnego dla Gminy Krosno Odrzańskie dotyczącego ogólnopolskiego badania sondażowego „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2018” w zakresie palenia papierosów, palenia marihuany oraz zażywania dopalaczy wyniki są również niepokojące.

Spośród całej grupy badawczej uczniów V oraz VI klasy szkół podstawowych 32% wskazało, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy widzieli, że ich rówieśnicy palili papierosy. Jednakże jedynie 7% tej grupy zadeklarowało, że sami w tym okresie palili papierosy. W przypadku grupy uczniów V oraz VI klasy szkół podstawowych 55% wskazało, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy widzieli ich rówieśników palących papierosy. Natomiast deklarację o paleniu papierosów przez nich samych złożyło 18%. Ponadto 2% uczniów klas V – VI oraz 7% uczniów klas VII – VIII zadeklarowało, że codziennie pali papierosy.

Palenie marihuany w przeprowadzonym wśród uczniów w 2018 r. sondażu w ciągu ostatnich 12 miesięcy zadeklarowało 4% uczniów klas V – VI oraz 15% uczniów klas VII – VIII. Natomiast 7% uczniów klas V – VI wskazało, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy widzieli, że ich rówieśnicy palili marihuanę. W przypadku uczniów klas VII – VIII wskaźnik ten wyniósł 18%. Codzienne palenie marihuany zadeklarowało 3% uczniów klas V – VI oraz 7% uczniów klas VII – VIII.

Zażywanie dopalaczy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zadeklarowało 3% badanych uczniów klas V – VI oraz 13% uczniów klas V – VI. Natomiast 6% uczniów klas V – VI wskazało, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy widzieli, że ich rówieśnicy zażywali dopalacze. W przypadku uczniów klas VII – VIII wskaźnik ten wyniósł 17%.

Podobne ogólnopolskie badanie z udziałem uczniów szkół podstawowych zostało przeprowadzone w 2020 r. Próbę badawczą z Gminy Krosno Odrzańskie stanowiło 100 uczniów klas IV – VI oraz 500 uczniów klas VII – VIII.

Z wyników sondażu „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2020” wynika, że inicjację nikotynową w Gminie ma za sobą 5% uczniów klas IV – VI szkół podstawowych oraz 25% uczniów klas VII – VIII. W przypadku grupy uczniów klas VII – VIII szkół podstawowych wskaźnik uczniów deklarujących palenie papierosów w porównaniu do 2018 r. wzrósł o 7%. Ponadto 9% uczniów klas IV – VI oraz 23% uczniów klas VI – VIII uznało, że łatwo jest kupić papierosy osobom poniżej 18 roku życia.

Zażywanie narkotyków lub dopalaczy zadeklarowało w badaniu 1% uczniów klas IV – VI oraz 5%

uczniów klas VII – VIII. Spośród ankietowanych uczniów 3% przyznało, że spróbowało narkotyków tylko raz, 1% - spróbowało narkotyków tylko kilka razy, 1% - zażywa narkotyki kilka razy w miesiącu, a 1% - kilka razy w tygodniu. Ponadto 3% uczniów klas IV – VI oraz 14% uczniów klas VII – VIII twierdzi, że dostępność narkotyków lub dopalaczy jest łatwa lub bardzo łatwa.

Uzależnienie od używek i Internetu, jako problem młodzieży szkolnej, został ponadto wskazany w 23,90% odpowiedziach respondentów w badaniu sondażowym przeprowadzonym wśród mieszkańców Gminy.

Należy wskazać, że analiza wyników ogólnopolskiego badania „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2018” pozwoliła wyciągnąć wniosek, że województwo lubuskie jest jednym z najbardziej zagrożonych województw pod względem zażywania dopalaczy oraz palenia marihuany.

Młodzieżowa Rada Miejska wskazała na akty wandalizmu młodzieży na terenie Krosna Odrzańskiego. Należy je jednak połączyć z innymi negatywnymi zachowaniami, takimi jak agresja oraz przemoc.

Podczas opracowywania niniejszego dokumentu do wszystkich szkół podstawowych w Gminie Krosno Odrzańskie oraz Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Krośnie Odrzańskim wystąpiono z zapytaniem o liczbę interwencji wobec uczniów, aktów wandalizmu uczniów oraz stosowania przez nich przemocy. Spośród siedmiu szkół, odpowiedzi uzyskano zaledwie z trzech szkół podstawowych. Brak jest zatem możliwości dogłębnej analizy podjętych przez pedagogów działań na rzecz uczniów oraz przeprowadzenia diagnozy w zakresie skali negatywnych zachowań.

Z otrzymanych informacji wynika, że w latach 2018 – 2020 w szkołach, które udzieliły odpowiedzi przeprowadzono 645 interwencji wobec uczniów. Ponadto odnotowano 139 aktów przemocy (w tym cyberprzemocy) uczniów oraz 16 aktów wandalizmu uczniów. Jedna szkoła wskazała ponadto, że stałą pomocą pedagoga objętych jest 25 uczniów, a stałą współpracą z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną objętych jest 59 uczniów.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Krośnie Odrzańskim wynika, że w latach 2018 - 2020 nieletni w wieku 13 – 18 lat byli sprawcami 17 czynów dotyczących przemocy lub wandalizmu.

Natomiast z informacji uzyskanych z Sądu Rejonowego w Krośnie Odrzańskim wynika, że w latach 2018 – 2020 w Wydziale Karnym tego Sądu nie toczyły się postępowania wobec osób w wieku 13 -17 lat. Natomiast ze względu na brak prowadzonych statystyk nie udało się uzyskać danych dotyczących osób w wieku 17 – 18 lat z Gminy Krosno Odrzańskie wobec, których toczyło się postępowanie karne.

Natomiast w Sądzie Rejonowym w Krośnie Odrzańskim w stosunku do małoletnich, którzy dopuścili się szeroko rozumianych aktów wandalizmu, przemocy oraz kradzieży zamieszkałych na obszarze działania tego Sądu w 2018 r. toczyło się 112 spraw, w 2019 r. – 131 spraw, a w 2020 r. – 116 spraw.

Zamieszczona niżej tabela zawiera szczegółowe dane dotyczące sposobu zakończenia spraw dotyczących aktów wandalizmu, przemocy i kradzieży prowadzonych wobec małoletnich w latach 2018 – 2020.

Tabela 40. Sprawy prowadzone wobec małoletnich w Sądzie Rejonowym w Krośnie Odrzańskim w latach 2018 - 2020.

Sposób zakończenia spraw	2018	2019	2020
Brak wszczęcia postępowania	31	38	39
Udzielenie środka wychowawczego	54	68	35
Umorzenie postępowania	16	15	13
Połączenie do innej sprawy	8	9	20
Przekazanie do innego sądu	4	1	1
Sprawa w toku	0	0	8

Źródło: dane Sądu Rejonowego w Krośnie Odrzańskim.

Z raportu lokalnego dla Gminy Krosno Odrzańskie wynikającego z ogólnopolskiego badania sondażowego „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2018” wynika, że 67% wszystkich ankietowanych uczniów gminnych szkół podstawowych zadeklarowało, że było świadkiem przemocy fizycznej kierowanej do ich rówieśników, z czego codziennie widziało takie zjawisko 13% uczniów klas V – VI oraz 15% - uczniów klas VII – VIII. Ponadto świadkiem przemocy emocjonalnej/psychicznej kierowanej do koleżanek i kolegów było 63% uczniów klas V – VI oraz 72% uczniów klas VII – VIII. Codziennie takie zjawisko widziało 15% ankietowanych uczniów klas V – VI oraz 21% - uczniów klas VII – VIII.

Szkoły podstawowe w Gminie deklarują, że prowadzą stałą współpracę z Komendą Powiatową Policji w formie warsztatów dla uczniów klas V – VI dotyczących odpowiedzialności karnej nieletnich, uczniów klas I – IV dotyczących bezpiecznego zachowania w szkole i w domu, uczniów klas VII – dotyczących uzależnień, a uczniów klas VIII – dotyczących przemocy i cyberprzemocy.

Należy wskazać, że z opinii respondentów badania sondażowego „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego” wynika, że w Gminie Krosno Odrzańskie nie ma wystarczającej przestrzeni dla młodzieży. Taka odpowiedź stanowiła bowiem 66,93% wszystkich udzielonych odpowiedzi na pytanie czy w Gminie zorganizowana jest wystarczająca przestrzeń dla młodzieży. Brak ofert spędzania czasu wolnego był najliczniejszą odpowiedzią respondentów na pytanie o trudności z jakimi spotyka się młodzież w Gminie Krosno Odrzańskie (47,41%). Ponadto 53,69% odpowiedzi na pytanie o potrzeby młodzieży dotyczyło konieczności zwiększenia miejsc spotkań, a 13,42% - stworzenia więcej ofert spędzania czasu wolnego.

Przedstawione problemy występujące wśród młodzieży w Gminie Krosno Odrzańskie powodują konieczność realizacji działań oraz podejmowania inicjatyw mających na celu profilaktykę oraz niwelowanie negatywnych zjawisk.

Sytuacja seniorów

Ważnym aspektem w strategii jest problem starzenia się społeczeństwa. Starość to słowo, które wzbudza w człowieku lęk, niepokój i nie da się przewidzieć jak będzie wyglądać dla każdego z nas. Jest ona naturalnym etapem życia, a zarazem kontynuacją każdego z wcześniejszych etapów.

A. Zych uważa, że „starość to nieunikniony efekt starzenia się, w którym procesy biologiczne, psychiczne i społeczne zaczynają oddziaływać względem siebie synergetycznie, prowadząc do

naruszenia równowagi biologicznej i psychicznej bez możliwości przeciwdziałania temu²⁹. Natomiast Stanisław Klonowicz twierdzi, że „starość, jako zjawisko należy rozpatrywać w powiązaniu ze starzeniem się, jako proces, dostrzegając zarazem biologiczne aspekty starzenia się osobniczego oraz ich demograficzne, ekonomiczne i społeczne konsekwencje, znajdujące wyraz w zjawisku starzenia się ludności”³⁰.

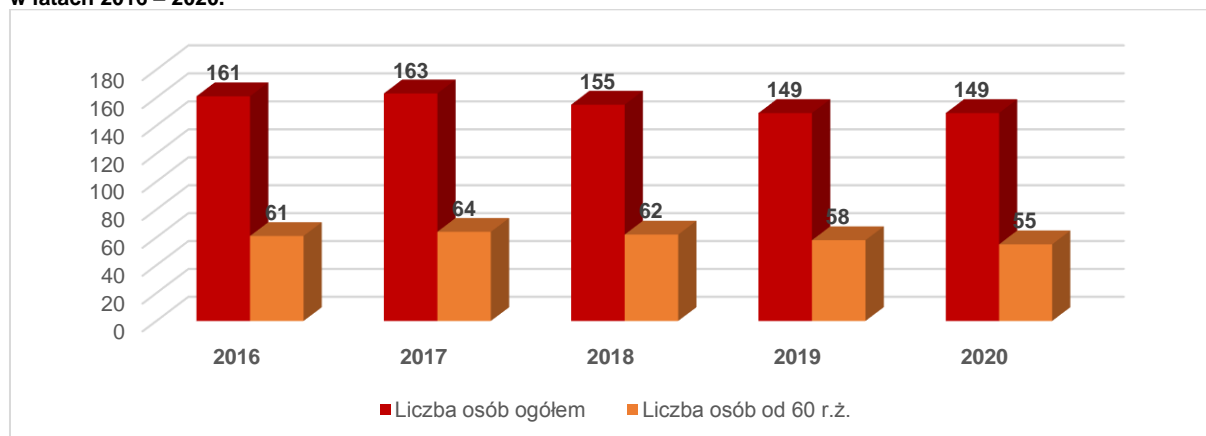
W Gminie Krosno Odrzańskie corocznie odnotowuje się wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, co z perspektywy zabezpieczenia społecznego oznacza konieczność dostosowania odpowiedniej sfery usług społecznych do potrzeb tej grupy.

W przeprowadzonym w 2020 r. wśród mieszkańców Gminy sondażu dotyczącym problemów społecznych respondenci uznali, że osoby starsze najczęściej doświadczają problemów finansowych. Taka opinia stanowiła 27% wszystkich udzielonych odpowiedzi na ten temat.

Analizę sytuacji finansowej seniorów w Gminie przeprowadzono na podstawie świadczeń z pomocy społecznej przyznanych w latach 2016 – 2020, które są przede wszystkim uzależnione od sytuacji materialnej osób ubiegających się o wsparcie.

Liczbę osób w wieku od 60 roku życia, które w latach 2016 – 2020 otrzymywały zasiłki stałe w porównaniu do wszystkich zasiłkobiorców tego rodzaju świadczenia prezentuje zamieszczony niżej wykres.

Wykres 36. Liczba osób ogółem otrzymujących zasiłek stały oraz liczba osób od 60 r.ż. otrzymujących zasiłek stały w latach 2016 – 2020.

Zródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Z przedstawionych danych wynika, że w całym analizowanym okresie osoby w wieku od 60 r.ż. pobierające zasiłek stały stanowili ok. 40% wszystkich świadczeniobiorców tego rodzaju świadczenia.

Grupa osób w wieku od 60 r.ż. pobierających zasiłek stały w latach 2016 – 2020 stanowiła nieznaczną część seniorów zamieszkujących Gminę. W 2016 r. grupa seniorów pobierających zasiłek stały stanowiła 1,53% populacji mieszkańców Gminy w wieku od 60 r.ż., w 2017 r. – 1,56%, a w 2018 r. 1,5%. Natomiast w 2019 r. wskaźnik ten wyniósł 1,38%, a w 2020 r. – 1,28%. Można zatem wysunąć wniosek, że w ostatnich latach zmniejsza się liczba seniorów pobierających zasiłek stały w Ośrodku Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

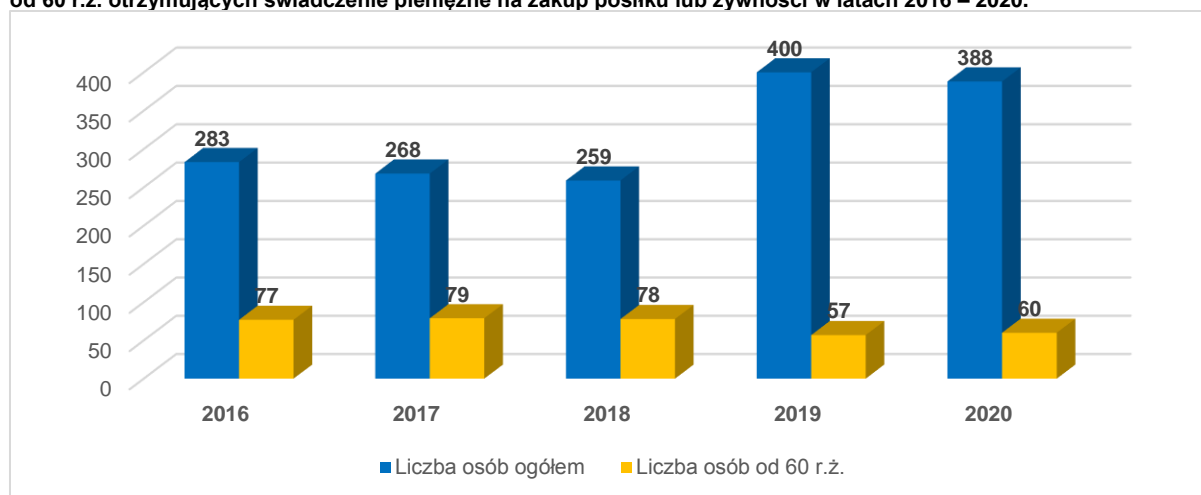
²⁹ A. Zych, *Słownik gerontologii społecznej*, Warszawa 2001, s. 202;

³⁰ Stanisław Klonowicz, *Oblicza starości*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1979, s. 9.

Wsparciem przyznawanym osobom i rodzinom, których kryterium dochodowe na osobę samotnie gospodarującą lub osobę w rodzinie wynosi do 150% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej są świadczenia w ramach rządowego programu dożywiania.

Liczbę osób objętych świadczeniami pieniężnymi w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz programu „Posiłek w szkole i w domu”, z uwzględnieniem osób w wieku od 60 r.ż., w latach 2016 – 2020 zawiera zamieszczony niżej wykres.

Wykres 37. Liczba osób ogółem otrzymujących świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności oraz liczba osób od 60 r.ż. otrzymujących świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w latach 2016 – 2020.

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Z analizy danych wynika, że stosunek osób w wieku od 60 r.ż. do ogólnej liczby osób otrzymujących świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności wyniósł następująco: w 2016 r. – 27%, w 2017 r. – 29%, w 2018 r. – 30%, w 2019 r. – 14%, a w 2020 r. – 15%. Do 2018 r. wskaźnik ten wykazywał tendencję wzrastającą, a od 2019 r. dwukrotnie zmniejszył się. W 2018 r. grupa seniorów otrzymujących świadczenie na zakup posiłku lub żywności stanowiła 1,89% populacji mieszkańców Gminy w wieku od 60 r.ż. W 2019 r. wskaźnik ten wyniósł 1,36%, a w 2020 r. – 1,40%. Stosunek liczby seniorów otrzymujących świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności do ogólnej populacji seniorów w Gminie w 2018 r. był wyższy o 0,39% w stosunku do seniorów otrzymujących świadczenie zasiłek stały do ogólnej populacji seniorów w Gminie. Podobna sytuacja wystąpiła w 2020 r. kiedy to wskaźnik ten był wyższy o 0,12%. Natomiast w 2019 r. stosunek ten był niższy o 0,02%.

Przedstawiona analiza pozwala wyciągnąć wniosek, że niewielki procent osób starszych w Gminie Krosno Odrzańskie korzysta ze wsparcia finansowego z pomocy społecznej. Wskaźnik ten w ostatnich latach nie przekroczył 1,89% populacji seniorów. Tak niski odsetek osób korzystających z pomocy może sugerować, że znacząca większość osób starszych znajduje się w stabilnej sytuacji finansowej.

Według opinii respondentów wyrażonych w przeprowadzonym sondażu, osoby starsze doświadczają również długotrwałej lub ciężkiej choroby (23,18% odpowiedzi), poczucia nieprzydatności (19,21% odpowiedzi), braku opieki ze strony rodziny (18,10% odpowiedzi) oraz całkowitej zależności od osób trzecich (12,14% odpowiedzi).

Analiza wskazanych odpowiedzi ankietowanych została przedstawiona w oparciu o dane dotyczące świadczeń niefinansowych realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Długotrwała lub ciężka choroba, całkowita zależność od osób trzecich oraz brak opieki ze strony rodziny są to sytuacje, które wzajemnie się przenikają.

Brak rodziny lub brak możliwości zapewnienia opieki ze strony rodziny w przypadku choroby lub niezdolności do samodzielnej egzystencji seniorów powoduje konieczność korzystania ze wsparcia pozafinansowego z systemu pomocy społecznej.

W ostatnich pięciu latach stosunek seniorów (osób w wieku od 60 r.ż.) do ogólnej grupy osób korzystających ze wsparcia niefinansowego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim w przypadku usług opiekuńczych wyniósł co najmniej 78%, a w przypadku umieszczenia w domu pomocy społecznej – co najmniej 62%. Szczegółowe dane zawierają zamieszczone poniżej tabele.

Tabela 41. Liczba osób ogółem korzystających z usług opiekuńczych oraz liczba osób od 60 r.ż. korzystających z usług opiekuńczych w latach 2016 – 2020.

Rok	Ogólna liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	Liczba osób w wieku od 60 r.ż. objętych usługami opiekuńczymi	Stosunek liczby osób w wieku od 60 r.ż. do ogólnej liczby osób (%)
2016	32	27	84,38
2017	42	35	83,33
2018	41	37	90,24
2019	46	36	78,26
2020	25	20	80,00

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Z analizy przedstawionych danych wynika, że najwyższy stosunek seniorów do ogólnej liczby osób objętych usługami opiekuńczymi wystąpił w 2018 r. Natomiast w 2019 r., w porównaniu do całego analizowanego okresu, największa liczba osób została objęta wsparciem w postaci usług opiekuńczych. Nie przełożyło się to jednak na wyższy stosunek liczby seniorów do ogólnej liczby świadczeniobiorców. Na podstawie przedstawionych danych nie można określić jakiegokolwiek tendencji w tym zakresie. Niemniej jednak należy wyciągnąć wniosek, że zdecydowaną liczbę osób objętych usługami opiekuńczymi stanowią osoby w wieku od 60 roku życia.

Tabela 42. Liczba osób ogółem przebywających w domach pomocy społecznej oraz liczba osób od 60 r.ż. przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2016 – 2020.

Rok	Ogólna liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej	Liczba osób w wieku od 60 r.ż. przebywających w domach pomocy społecznej	Stosunek liczby osób w wieku od 60 r.ż. do ogólnej liczby osób (%)
2016	29	18	62,07
2017	35	22	62,86
2018	33	23	69,70
2019	41	28	68,29
2020	38	24	63,16

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Dane dotyczące osób przebywających w domach pomocy społecznej pozwalają wyciągnąć wniosek, że najwyższy stosunek seniorów do ogólnej liczby osób z Gminy Krosno Odrzańskie

przebywających w tego typu placówkach wystąpił, tak samo jak w przypadku usług opiekuńczych, w 2018 r. Niemniej jednak należy zwrócić uwagę, że każdego roku w całym analizowanym okresie wskaźnik ten był niższy niż w przypadku osób korzystających z usług opiekuńczych, co najmniej o 10%.

Spośród organizacji pozarządowych działających na rzecz seniorów zamieszkujących Gminę Krosno Odrzańskie dużą rolę odgrywa Fundacja na rzecz Collegium Polonicum prowadząca Centrum Aktywności Lokalnej na Poddaszu w ramach, których działa Dom Dziennego Pobytu oraz klub Seniora.

Dom Dziennego Pobytu przeznaczony jest dla 20 osób niesamodzielnych ze względu na wiek, niepełnosprawność, samotność, niski status materialny. Aktywizuje społecznie i indywidualnie. Pomaga zorganizować i wypełnić dzień osobom, które zaprzestały aktywności zawodowej. Zajęcia w Domu odbywają się po 8 godzin dziennie. Uczestnicy mają możliwość korzystania ze wsparcia psychologa, fizjoterapeuty, a także zajęć dodatkowych: rękodzieła, zdrowego stylu życia, literatury, sztuki, poezji, przyrody i ochrony środowiska itp. Ponadto Fundacja prowadzi Klub Seniora, w którym zajęcia odbywają się 2 razy w tygodniu w dwóch grupach: ruchowej/usprawniającej oraz artystycznej. Klub Seniora jest miejscem przeznaczonym dla seniorów, którzy chcą w ciekawy sposób spędzać czas, rozwijać swoje zainteresowania, zdobyć nowe znajomości i spotkać interesujących ludzi. Celem działania Klubu jest promocja zdrowego i aktywnego stylu życia oraz zapewnienie miejsca do aktywności towarzyskiej i kulturalnej. W jednych zajęciach uczestniczy średnio 15 osób, a zapisanych jest 45 osób.

Zmieniająca się struktura i funkcje współczesnej rodziny nie sprzyjają kształtowaniu się warunków do opieki nad starzejącym się członkiem rodziny, w związku z czym osoby starsze coraz częściej tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe. Funkcjonowanie społeczne ludzi starszych borykających się z problemami wynikającymi z ich wieku jest determinowane przez otoczenie społeczne (rodzina, przyjaciele, sąsiedzi itp.) i to od ich postawy w znacznej mierze zależy aktywny udział w społeczeństwie lokalnym grypy, którą stanowią seniorzy.

Migracje

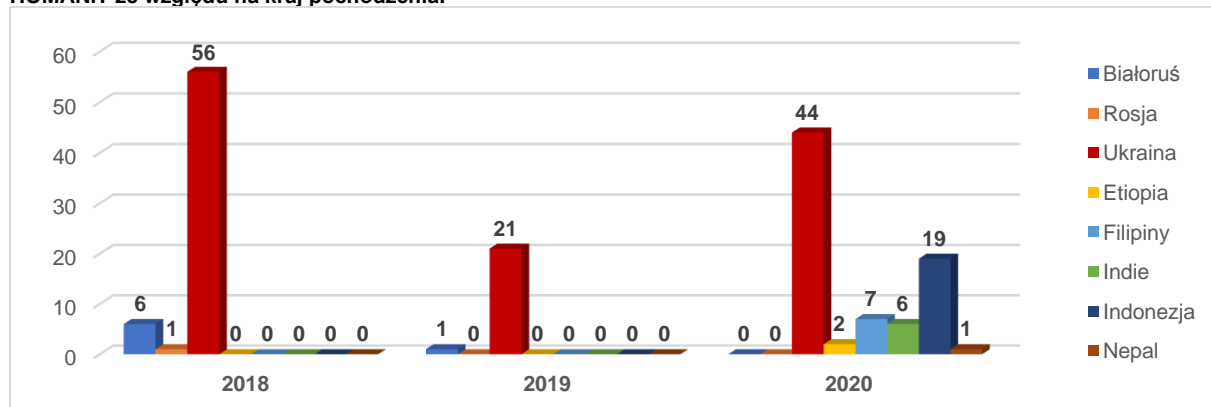
Migracja jest to wędrówka ludności, która ma na celu zmianę miejsca pobytu w kraju lub za granicą. Migracja ludności jest całkowicie naturalnym zjawiskiem, które występowało we wszystkich czasach. Nasilenie się migracji może nastąpić m.in. z przyczyn złej sytuacji gospodarczej w miejscu zamieszkania (migracje ekonomiczne) lub sytuacji politycznej nie odpowiadającej migrującym (migracje polityczne). Do form migracji zalicza się m.in.: emigrację, imigrację, uchodźstwo, repatriację, reemigrację oraz deportację. Ze względu na przyczynę oraz czas trwania wyróżniamy następujące rodzaje migracji: stałą, czasową, okresową, sezonową, wahadłową, zarobkową, wojenną, ekonomiczną, legalną i nielegalną.

Ze względu na przygraniczne położenie Gminy Krosno Odrzańskie, w ostatnich latach można zaobserwować zjawisko migracji mieszkańców Gminy, głównie do Niemiec. Jest ona spowodowana przede wszystkim podjęciem pracy na terenie Niemiec ze względu na wyższe zarobki oraz uciążliwością codziennych dojazdów do miejsca pracy. Ponadto występuje napływ na teren Gminy obcokrajowców, głównie w celach zarobkowych.

Firmą produkcyjną zlokalizowaną w Krośnie Odrzańskim zatrudniającą obcokrajowców jest HOMANIT. Z analizy otrzymanych danych wynika, że w okresie 2018 – 2020 największą liczbę obcokrajowców firma HOMANIT zatrudniała w 2020 r. W 2018 r. spośród wszystkich pracowników firmy

13,18% stanowili obcokrajowcy, w 2019 r. obywatele innych krajów stanowili 4,38% pracowników, a w 2020 r. – 15,46%. Największą liczbę obcokrajowców w firmie HOMANIT w analizowanym okresie stanowili obywatele Ukrainy.

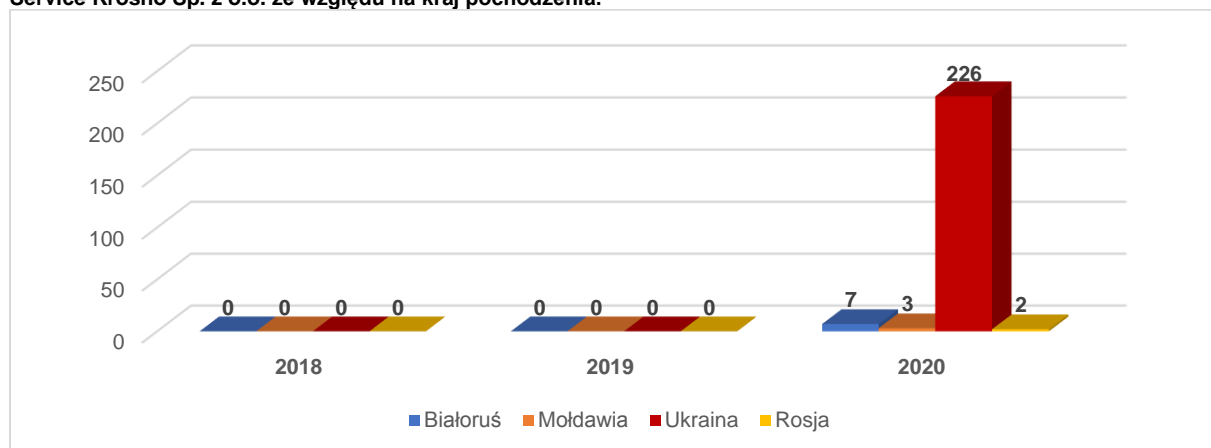
Wykres 38. Liczba cudzoziemców zatrudnionych w latach 2018 - 2020 na terenie gminy Krosno Odrzańskie w firmie HOMANIT ze względu na kraj pochodzenia.

Źródło: dane firmy HOMANIT.

Kolejnym pracodawcą w Gminie zatrudniającym obcokrajowców jest firma Dirks Service Krosno Sp. z o.o., która funkcjonuje od 2018 r., a cudzoziemców zatrudnia od 2020 r. Większość obcokrajowców świadczy pracę w firmie poprzez współpracę z Agencjami Pracy na podstawie umów outsourcingu. Z informacji uzyskanych z firmy Dirks Service Krosno Sp. z o.o. wynika, że zatrudniała ona w 2020 r. ogółem 187 pracowników, z czego 3 obcokrajowców. Pozostałych cudzoziemców do pracy w firmie, tj. 235 osób, skierowała Agencja Pracy. Spośród wszystkich pracowników świadczących pracę w firmie Dirks Service Krosno Sp. z o.o. 56,40% stanowili obywatele innych krajów.

Wykres 39. Liczba cudzoziemców zatrudnionych w latach 2018 - 2020 na terenie gminy Krosno Odrzańskie w firmie Dirks Service Krosno Sp. z o.o. ze względu na kraj pochodzenia.

Źródło: dane firmy Dirks Service Krosno Sp. z o.o.

W ostatnich latach obserwuje się na terenie Gminy zjawisko napływu obcokrajowców w celach zarobkowych, przy równoczesnym odpływie dotychczasowych mieszkańców Gminy.

Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnostycznych służących porządkowaniu i segregacji informacji oraz dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia, a także ułatwia identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju.

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości Gminy Krosno Odrzańskie w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał jest bazą umożliwiającą budowanie Strategii, a słabości to problemy oraz ograniczenia, które należy pokonać. Zagrożenia natomiast to ostrzeżenia przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, a szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

Poniżej przedstawiono wyniki analizy SWOT w zakresie polityki społecznej dla Gminy Krosno Odrzańskie.

OBSZAR - UZALEŻNIENIA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - dysponowanie stałymi środkami na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, - działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - realizacja rekomendowanych działań systemowych w zakresie profilaktyki uzależnień, - funkcjonowanie poradni ds. uzależnień oferującej pomoc dla dorosłych członków rodziny z problemem alkoholowym, - prowadzenie profilaktyczno-edukacyjnej działalności w szkołach, - wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, - diagnozowanie zjawiska spożywania alkoholu przez dzieci oraz młodzież, - funkcjonowanie grup Anonimowych Alkoholików. 	<ul style="list-style-type: none"> - funkcjonowanie tylko jednej organizacji pozarządowej działającej w obszarze uzależnień, - nieprowadzenie postępowań przez Policję o sprawdzenie w jakich okolicznościach osoba nieletnia znajdująca się pod wpływem alkoholu weszła w jego posiadanie.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rosnąca świadomość zagrożeń związanych z uzależnieniami poprzez prowadzenie kampanii i programów, - działalność PARPA, - zaangażowanie i współpraca służb w pomoc osobom uzależnionym, 	<ul style="list-style-type: none"> - przyzwolenie społeczne na spożywanie alkoholu, - niewystarczająca świadomość osób uzależnionych o możliwości uzyskania wsparcia, - występowanie problemu uzależnień w coraz młodszych grupach wiekowych, - występowanie sytuacji, w których z powodu

<p>- możliwość pozyskania środków zewnętrznych oraz dotacji na realizację działań na rzecz osób uwikłanych w problem alkoholowy.</p>	<p>spożywania alkoholu konieczne jest umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej, - tendencja coraz powszechniejszego zapadania na uzależnienia, - osłabienie więzi rodzinnych i zmniejszający się wpływ rodziców na dzieci.</p>
--	---

OBSZAR - NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>- funkcjonowanie na terenie Krosna Odrzańskiego instytucji o zasięgu gminnym oraz powiatowym umożliwiających wsparcie osobom niepełnosprawnym tj. Warsztatów Terapii Zajęciowej, Powiatowego Ośrodka Wsparcia "INTEGRACJA" oraz Domu Dziennego Pobytu, - elementarna infrastruktura w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, - funkcjonowanie na terenie Krosna Odrzańskiego placówek udzielających świadczeń rehabilitacyjnych, - działania mające na celu likwidację barier utrudniających korzystanie z instytucji, - realizacja usług opiekuńczych, - wsparcie rodzin w opiece nad osobami niepełnosprawnymi dzięki programowi "Opieka wychnieniowa", - funkcjonowanie Spółdzielni Socjalnej "Pani Sowa" oraz Odrzańskiej Spółdzielni Socjalnej przykładem na aktywizację zawodową niepełnosprawnych, - upowszechnianie przez PUP ofert pracy dla osób niepełnosprawnych, - działania podejmowane przez organizacje pozarządowe na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych, - rozwój ekonomii społecznej.</p>	<p>- nadal istniejące bariery architektoniczne w niektórych instytucjach, - słabo rozwinięty transport publiczny na terenie Gminy (problemy z dotarciem do miasta dla mieszkańców terenów wiejskich, w tym problemy z przemieszczaniem się osób niepełnosprawnych), - brak wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych, - brak możliwości ustalenia liczby osób niepełnosprawnych w Gminie z uwagi na nie prowadzenie takich statystyk przez Powiat (orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla mieszkańców Gminy są wydawane przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Zielonej Górze), - zwiększanie się udziału rodzin objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej grupie rodzin objętych wsparciem, - brak na terenie Gminy zakładów pracy chronionej zatrudniających osoby niepełnosprawne, - brak grup wsparcia osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin, - brak na terenie Gminy Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego oraz hospicjum.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>- możliwość pozyskania przez instytucje i organizacje pomocowe środków z różnych źródeł na wsparcie</p>	<p>- niewydolność systemu opieki nad osobami niepełnosprawnymi wynikająca z niższych możliwości</p>

<p>osób niepełnosprawnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - inicjatywy na rzecz zaangażowania rodzin oraz środowisk sąsiedzkich w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych, - kampanie społeczne na rzecz zwiększenia wiedzy o dostępnych formach pomocy oraz pobudzenia empatii dla osób niepełnosprawnych, - wdrożenie obowiązków wynikających z ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. 	<p>od zapotrzebowania,</p> <ul style="list-style-type: none"> - niska aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych, - izolacja społeczna osób niepełnosprawnych, - pogarszanie się stanu zdrowia społeczeństwa.
---	---

OBSZAR - RODZINA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - właściwe rozeznanie potrzeb środowiskowych przez pracowników lokalnych instytucji wspierających rodziny, - wzajemna współpraca lokalnych instytucji na rzecz wsparcia rodzin, - współpraca pracowników OPS z pracownikami oświaty, dzielnicowymi KPP, pracownikami PCPR, COPOWPK oraz kuratorami sądowymi, - zapewnienie rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny, - udział kadry zaangażowanej w udzielanie wsparcia rodzinom w szkoleniach rozwijających kompetencje zawodowe, - spadek liczby rodzin objętych pomocą społeczną z powodu bezradności opiekuńczo – wychowawczej oraz prowadzenia gospodarstwa domowego, - poprawa warunków socjalnych rodzin z dziećmi skutkująca spadkiem liczby takich rodzin korzystających z pomocy społecznej, - systematyczne organizowanie warsztatów dla rodziców przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną, - utworzenie na terenie miasta żłobka, - rozwój opieki przedszkolnej – zwiększanie liczby miejsc dla dzieci jako odpowiedź na potrzeby lokalne. 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczone możliwości finansowe gminy w zakresie realizacji zadań własnych, - słabo rozwinięty transport publiczny na terenie Gminy powodujący utrudnienia rodzin w dotarciu do miasta, - niechęć rodzin do korzystania pozamaterialnego wsparcia instytucji pomocowych, - brak dostępności specjalistów medycyny i psychoterapii dziecięcej w Gminie, - brak chęci współpracy na rzecz rodzin przez placówki służby zdrowia.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie programów o zasięgu wojewódzkim lub ogólnokrajowym umożliwiających pozyskanie środków finansowych, - rozwój różnych form wsparcia dla rodzin w kryzysie, - realizacja działań na rzecz rodzin przez organizacje pozarządowe, - możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację przedsięwzięć na rzecz rodzin, - rozwój współpracy w zakresie wsparcia rodzin pomiędzy sektorem publicznym a pozarządowym, - kampanie społeczne zwiększające świadomość oraz wiedzę rodziców w zakresie właściwych postaw rodzicielskich. 	<ul style="list-style-type: none"> - powielanie negatywnych wzorców rodziny pochodzenia, - tolerancja najbliższego środowiska na negatywne wzorce funkcjonowania rodziny, - wpływ nowoczesnych mediów na relacje wewnątrzrodzinne, - kryzys gospodarczy w kraju mogący negatywnie wpłynąć na sytuację socjalną rodzin, - problemy w pozyskaniu specjalistów w zakresie wsparcia rodzin.

OBSZAR – PRZEMOC W RODZINIE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, - wykorzystywanie procedury „Niebieska Karta” w przypadku stwierdzenia występowania przemocy w rodzinie, - zmniejszanie się w Gminie liczby zdiagnozowanych przypadków stosowania przemocy w rodzinach, - współpraca na rzecz osób doświadczających przemocy domowej pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej a organizacjami pozarządowymi (m.in. Lubuskim Stowarzyszeniem na Rzecz Kobiet „BABA”, Lubuskim Ruchem na Rzecz Kobiet i Rodziny „Żar”), - funkcjonowanie na terenie Powiatu Ośrodka Interwencji Kryzysowej, - wzajemna współpraca lokalnych instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, tj. OPS, Policji, GKDRPA, oświaty, - realizowane na terenie Powiatu programy korekcyjne dla sprawców przemocy, - lokalne kampanie na rzecz przeciwdziałania przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> - „milczenie” osób doznających przemocy domowej, - ukrywanie przemocy z obawy o wykluczenie społeczne, - niechęć osób doznających przemocy oraz sprawców tej przemocy do współpracy ze specjalistami, - ograniczone możliwości finansowe gminy w zakresie realizacji zadań własnych.

w rodzinie oraz uwrażliwienia społeczności lokalnej na problem.	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - nowelizowanie przepisów prawnych dla zwiększenia ochrony osób doznających przemocy domowej, - kampanie społeczne na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie o zasięgu wojewódzkim oraz krajowym, - tworzenie programów o zasięgu wojewódzkim lub ogólnokrajowym umożliwiających pozyskanie środków finansowych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> - długotrwałe utrzymywanie się stanu epidemii.

OBSZAR – MŁODZIEŻ

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - działalność Młodzieżowej Rady Miejskiej, - dobra infrastruktura sportowa na terenie Gminy (boiska, hale sportowe, stadion, kręgielnia, kort do squasha, skatepark), - organizowanie imprez sportowych, m.in. turniejów, wyścigów, - monitoring miejski, - działalność Mediateki, - działalność Centrum Artystyczno – Kulturalnego „Zamek”, - finansowanie działań na rzecz młodzieży ze środków na profilaktykę przeciwalkoholową, - diagnozowanie problemów młodzieży z użyciem metod sondażowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - występowanie negatywnych zjawisk wśród młodzieży, - niszczenie mienia gminnego (wandalizm), przemoc, kradzieże, - brak miejsc spotkań młodzieży, - niedostosowanie infrastruktury gminnej do wszystkich potrzeb młodzieży, - niskie zaangażowanie społeczne młodzieży, - występowanie wśród dzieci i młodzieży w Gminie zjawiska wczesnej inicjacji alkoholowej oraz spożywania środków psychoaktywnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA

<ul style="list-style-type: none"> - zaangażowanie organizacji pozarządowych w działania na rzecz młodych, - nowatorskie metody aktywizacji młodzieży, - możliwość pozyskania środków zewnętrznych na dodatkowe działania oraz inwestycje. 	<ul style="list-style-type: none"> - nowoczesne media (w tym portale społecznościowe), - dysfunkcje rodzinne, - czerpanie wzorców z influencerów, którzy nie zawsze mają pozytywny wpływ na odbiorcę, - brak reakcji na negatywne zjawiska społeczne występujące wśród młodzieży, - łatwy dostęp do używek.
---	--

OBSZAR – SENIORZY

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - realizacja na terenie Gminy usług opiekuńczych, - działalność organizacji pozarządowych (Uniwersytet Trzeciego Wieku, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych, Związek Inwalidów Wojennych RP, Związek Żołnierzy Wojska Polskiego – Koło nr 6 oraz Koło nr 9, Fundacja na rzecz Collegium Polonicum, Stowarzyszenie „Przystań”), - funkcjonowanie Domu Dziennego Pobytu, - funkcjonowanie Klubu Seniora, - funkcjonowanie Krośnieńskiej Rady Seniorów, - działalność Spółdzielni Socjalnej „Pani Sowa” świadczącej usługi opiekuńcze, - podejmowanie przez organizacje pozarządowe inicjatyw na rzecz osób starszych, - wykorzystanie środków zewnętrznych na działania wobec seniorów. 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczające środki finansowe na realizację zadań w zakresie rozwiązywania problemów ludzi starszych, - niekorzystana sytuacja demograficzna – wzrost odsetka seniorów w populacji Gminy, - częsty opór osób starszych przed realizacją obowiązku alimentacyjnego ze strony ich dzieci, - ograniczanie kontaktów członków rodziny z wymagającymi pomocy seniorami, - przypadki niewywiązywania się najbliższych członków rodziny z obowiązku opieki nad starszymi, - słabo rozwinięty transport publiczny na terenie Gminy (problemy z dotarciem do miasta seniorów mieszkających na terenach wiejskich), - brak na terenie Gminy Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego oraz hospicjum, - coraz większe wydatki Gminy na opłaty za pobyt mieszkańców Gminy w domach pomocy społecznej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - aktywne działanie instytucji i organizacji w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, - opracowanie i wdrożenie programów pomocowych, - wykorzystanie potencjału seniorów, - powstanie nowych instytucji i organizacji działających na rzecz seniorów, - promocja aktywności wśród seniorów, - rozwój wolontariatu. 	<ul style="list-style-type: none"> - osłabienie więzi rodzinnych i społecznych, - pogarszanie się sytuacji finansowej osób starszych, - migracje młodych osób skutkujące brakiem zapewnienia opieki nad starszymi członkami rodziny, - zwiększanie się liczby osób starszych wymagających zapewnienia opieki instytucjonalnej, - brak aktywności osób starszych,

	- niewydolność systemów wsparcia w wyniku wzrostu zapotrzebowania na usługi.
--	--

OBSZAR – MIGRACJE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - wymiana kulturowa w wyniku napływu obcokrajowców, - brak konieczności korzystania obcokrajowców z pomocy instytucjonalnej ze względu na ich stabilizację materialno – bytową (zapewnione miejsce zamieszkania oraz zatrudnienie). 	<ul style="list-style-type: none"> - bariera językowa powodująca utrudnienia w komunikacji z obcokrajowcami, - rozdzielanie od swoich rodzin osób napływających do Gminy, - oderwanie cudzoziemców od rodzinnej kultury, - jedynie chwilowe zwiększanie się populacji Gminy w wyniku napływu obcokrajowców w celach zarobkowych, - zmniejszanie się populacji Gminy w wyniku wyprowadzania się dotychczasowych mieszkańców.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rozszerzanie wiedzy o innych kulturach, - nabywanie kompetencji językowych, - rozwój ekonomiczny dotychczasowych przedsiębiorców w wyniku zatrudniania obcokrajowców. 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszanie populacji Gminy w wyniku opuszczania dotychczasowego miejsca zamieszkania przez osoby w wieku aktywności zawodowej, - stereotypy na temat obcokrajowców przejawiane przez mieszkańców Gminy, - dyskryminacja kulturowa.

PROGRAMOWANIE

Misja, wizja oraz założenia Strategii

Misją polityki społecznej Gminy Krosno Odrzańskie jest szeroko rozumiana integracja społeczna.

Swoim mieszkańcom Gmina chce zapewnić jak najlepsze warunki do życia poprzez sprawnie działający system zabezpieczenia społecznego realizowany przez wyspecjalizowaną kadre, współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami zaangażowanymi w rozwiązywanie problemów społecznych.

Wizja polityki społecznej Gminy wpisuje się w twierdzenie:

Społeczność lokalna jako pełna potencjału, tolerancji, zmierzająca do rozwoju oraz gotowa do działania.

Przedstawiona we wcześniejszej części Strategii analiza pozwoliła wyłonić problemy społeczne, które ze względu na swój zasięg oraz specyfikę, mają istotne znaczenie dla mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie, nie tylko w aktualnej sytuacji, ale również w perspektywie czasowej. Na podstawie analizy danych statystycznych odrzucono zjawiska, które nie mają tendencji wzrostowej, a ich zwiększenie wynika najczęściej z czasowych problemów o zasięgu krajowym. Do takich zjawisk społecznych należy zaliczyć bezrobocie, które prawdopodobnie ze względu na stan epidemii, uległo w Gminie nieznacznemu zwiększeniu. Niemniej jednak nie doszło do likwidacji lokalnych przedsiębiorców oraz innych podmiotów, co mogłoby rzutować na spadek miejsc pracy. Ponadto z analizy danych statystycznych uzyskanych od lokalnych pracodawców zatrudniających znaczną liczbę pracowników wynika, że w 2020 r. nie tylko nie doszło do likwidacji miejsc pracy, ale również odnotowano przypadek zwiększenia liczby miejsc pracy.

Należy wskazać, że z uwagi na bliskość Gminy Krosno Odrzańskie z niemiecką granicą, wielu mieszkańców Gminy od kilku lat codziennie dojeżdża do pracy do Niemiec. Oceniając sytuację na lokalnym rynku pracy podkreślić warto, że gdyby sytuacja na rynku pracy była trudna dla mieszkańców Gminy, to duże przedsiębiorstwa zlokalizowane na terenie Krosna Odrzańskiego nie musiałyby zatrudniać obcokrajowców. W związku z tym wystąpiło w Gminie nowe zjawisko dotyczące napływu osób z różnych części świata w celach zarobkowych, co można zaobserwować na podstawie danych udostępnionych przez formę HOMANIT. Niemniej jednak, liczba stałych mieszkańców Gminy zmniejsza się. Ponadto zmniejszeniu ulega liczba mieszkańców w wieku aktywności zawodowej.

Konieczność dostosowania się mieszkańców Gminy do różnorodności kulturowej wynikającej z napływu obcokrajowców oraz konieczność zapewnienia im odpowiednich warunków, starzenie się lokalnej społeczności, zwiększanie się liczby osób wymagających wsparcia z powodu problemów zdrowotnych oraz negatywne zjawiska występujące wśród młodzieży, prawdopodobnie zależne również od sytuacji panującej w rodzinach, powodują, że działania strategiczne powinny koncentrować się przede wszystkim na tych właśnie kwestiach.

Sytuacja demograficzna w Gminie wskazuje ponadto, że szczególnie istotna staje się aktywizacja i integracja w środowisku lokalnym osób w wieku poprodukcyjnym. Dotyczy to przede wszystkim wzmocnienia różnych form samoorganizacji, samodzielności i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Ważne są również działania wspierające więzi międzypokoleniowe i poczucie odpowiedzialności młodszych pokoleń za osoby starsze z otoczenia rodzinnego i sąsiedzkiego.

Cele, sposoby i wskaźniki realizacji Strategii

Obszary strategiczne wyodrębnione w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 wynikają z przyjętej wizji rozwoju Gminy w obszarze społecznym. Przyjęto następujące cele strategiczne:

- 1) Skuteczne rozwiązywanie problemu uzależnień;
- 2) Wyrównywanie szans życiowych osób niepełnosprawnych;

- 3) Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu;
- 4) Skuteczny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) Stworzenie obszaru dla aktywności młodzieży;
- 6) Poprawa jakości życia i podnoszenie aktywności seniorów;
- 7) Integracja obcokrajowców z lokalną społecznością.

OBSZAR PRIORYTETOWY

UZALEŻNIENIA

CEL STRATEGICZNY 1

SKUTECZNE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMU UZALEŻNIEŃ

Cel operacyjny 1.1

Wspieranie osób uzależnionych i członków ich rodzin oraz przeciwdziałanie kryzysom w rodzinie.

Cel operacyjny 1.2

Rozwój systemu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028

Lp.	Działania	Realizator	Wskaźniki	Jednostka miary	Wartość docelowa	Źródła weryfikacji	Źródła finansowania	Okres realizacji
Cel operacyjny 1.1. Wspieranie osób uzależnionych i członków ich rodzin oraz przeciwdziałanie kryzysom w rodzinie.								
1.1.1	Zintensyfikowanie pracy socjalnej poprzez tworzenie oraz realizację kontraktów socjalnych	OPS	liczba zawartych kontraktów socjalnych	sztuka	20	dane OPS	środki własne realizatora działania	działania ciągłe 2021 - 2028
1.1.2	Tworzenie i realizacja indywidualnych planów wychodzenia z nałogu	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	liczba osób skierowanych do leczenia odwykowego	osoba	50	dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	środki własne realizatora działania	działania ciągłe 2021 - 2028
1.1.3	Rozmowa i wsparcie motywacyjne poprzez pracę socjalną	OPS	liczba przeprowadzonych rozmów	sztuka	180	dane OPS	środki własne realizatora działania	działania ciągłe 2021 - 2028
1.1.4	Pomoc terapeutyczna oraz doradztwo psychologiczne dla rodzin	Urząd Miasta, OPS, Ośrodek Terapii HORYZONT BIS, organizacje pozarządowe	liczba porad, spotkań doradczych oraz terapeutycznych	sztuka	50	dane OPS, Urzędu Miasta, Ośrodka HORYZONT BIS, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028
1.1.5	Motywowanie do leczenia odwykowego	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, OPS, Ośrodek Terapii HORYZONT BIS	liczba osób korzystających z leczenia	osoba	80	dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. OPS, Ośrodka HORYZONT BIS	środki własne realizatorów działania	działania ciągłe 2021 - 2028
1.1.6	Tworzenie grup wsparcia dla osób	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,	liczba utworzonych grup wsparcia	sztuka	3	dane Gminnej Komisji Rozwiązywania	środki własne realizatorów	działania ciągłe

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028**

	z rodzin dotkniętych problemami uzależnień	OPS, Ośrodek Terapii HORYZONT BIS, organizacje pozarządowe				Problemów Alkoholowych, OPS, Ośrodka HORYZONT BIS, organizacji pozarządowych	działania, środki zewnętrzne	2021 - 2028
Strategia postępowania								
<p>Nadużywanie alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych powoduje szkody indywidualne oraz szkody dla członków rodzin. Ponadto konsekwencje uzależnienia wpływają na całą populację, powodując wiele szkód społecznych (np. zakłócenia porządku publicznego, wypadki, rozboje, przemoc, bezdomność). W związku z powyższym, strategia postępowania wobec osób uzależnionych oraz ich rodzin uwzględnia nie tylko zadania Ośrodka Pomocy Społecznej, ale również zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Główna aktywność obejmie działania lecznicze, rehabilitacyjne i terapeutyczne, służące wyciągnięciu z nałogu osób już uzależnionych, wsparcie rodzin i osób współuzależnionych. Wszelkie działania mają doprowadzić do zminimalizowania zjawiska oraz zniwelowania kryzysów rodzinnych wynikających z nadużywania alkoholu lub innych środków psychoaktywnych. Ponadto efektem działań będzie większe bezpieczeństwo w Gminie oraz zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego. Efektywna realizacja celu operacyjnego wymaga zaangażowania specjalistów z różnych podmiotów zajmujących się na co dzień problemem uzależnień.</p>								
Cel operacyjny 1.2. Rozwój systemu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień.								
1.2.1	Realizacja programów profilaktycznych dla dzieci	Urząd Miasta, OPS, Ośrodek Terapii HORYZONT BIS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	liczba zrealizowanych programów	sztuka	8	dane Urzędu Miasta, OPS, Ośrodka HORYZONT BIS, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028
1.2.2	Realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	Urząd Miasta, OPS, Ośrodek Terapii HORYZONT BIS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	liczba zrealizowanych działań	sztuka	8	dane Urzędu Miasta, OPS,	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028
1.2.3	Wzmacnianie współpracy pomiędzy podmiotami funkcjonującymi	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,	liczba spotkań, liczba podjętych wspólnie inicjatyw	sztuka	8	dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów	środki własne realizatorów działania	działania ciągłe 2021 - 2028

*STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028*

	w obszarze polityki społecznej i profilaktyki uzależnień	OPS, organizacje pozarządowe				Alkoholowych, UM, OPS, organizacji pozarządowych.		
<p>Strategia postępowania</p> <p>W celu zminimalizowania zjawiska uzależnień na terenie Gminy, oprócz działań naprawczych, niezbędne są również działania profilaktyczne oraz edukacyjne. Dużą rolę odgrywać powinny w tym zakresie różnego rodzaju działania informacyjne w ramach profilaktyki przeciwalkoholowej. Niemniej jednak skuteczność profilaktyki i edukacji w Gminie zależna jest od współpracy instytucji oraz organizacji funkcjonujących na terenie Gminy. Dlatego też strategia postępowania oparta jest w głównej mierze na szeroko rozumianej współpracy.</p> <p>Prognoza zmian</p> <p>Podjęcie działań określonych w ramach celu strategicznego 1 powinno przyczynić się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozszerzenia działalności profilaktycznej związanej z uzależnieniami, - zwiększenia dostępności wsparcia na rzecz osób uzależnionych, - zwiększenia bezpieczeństwa w Gminie, - zacieśnienia współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom. 								

OBSZAR PRIORYTETOWY

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

CEL STRATEGICZNY 2

WYRÓWNYWANIE SZANS ŻYCIOWYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Cel operacyjny 2.1

Rozwijanie systemu wsparcia osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin.

Cel operacyjny 2.2

Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028

Lp.	Działania	Realizator	Wskaźniki	Jednostka miary	Wartość docelowa	Źródła weryfikacji	Źródła finansowania	Okres realizacji
Cel operacyjny 2.1. Rozwijanie systemu wsparcia osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin.								
2.1.1	Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie niepełnosprawności oraz kreowanie właściwych postaw społecznych	OPS, organizacje pozarządowe	liczba działań edukacyjnych	sztuka	5	dane OPS, dane organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	2023 - 2027
2.1.2	Doskonalenie instytucjonalnych form pomocy dla osób niepełnosprawnych	Warsztaty Terapii Zajęciowej, POW „Integracja”, Dom Dziennego Pobytu	liczba funkcjonujących podmiotów	sztuka	3	dane Warsztatów Terapii Zajęciowej, POW „Integracja”, Domu Dziennego Pobytu	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028
2.1.3	Wsparcie osób niepełnosprawnych w codziennym funkcjonowaniu (opieka, środki rehabilitacyjne, pomoc innych osób)	OPS, PCPR, organizacje pozarządowe	liczba osób objętych wsparciem	osoba	100	dane OPS, PCPR, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028
2.1.4	Rozwój nowatorskich rodzajów wsparcia osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin (opieka wytchnieniowa, wsparcie asystenckie)	Urząd Miasta, OPS, organizacje pozarządowe	liczba osób objętych wsparciem	Osoba	30	dane OPS, Urzędu Miasta, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne (w tym środki budżetu państwa)	działania ciągłe 2021 - 2028
2.1.5	Rozpowszechnianie informacji dotyczących form pomocy osobom	Urząd Miasta, OPS, organizacje pozarządowe	liczba udostępnionych informacji	sztuka	20	dane OPS, Urzędu Miasta, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028**

	niepełnosprawnym i ich rodzinom							
2.1.6	Likwidacja barier architektonicznych utrudniających korzystanie z instytucji publicznych	Instytucje publiczne funkcjonujące na terenie Gminy	liczba wprowadzonych ułatwień dla osób niepełnosprawnych	sztuka	10	dane instytucji publicznych funkcjonujących na terenie Gminy	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028
Strategia postępowania								
<p>Pomimo wachlarza usług dla osób niepełnosprawnych w Gminie nie wszystkie osoby są ich beneficjentami. Różne są powody takiego stanu rzeczy, począwszy od wciąż obecnych barier architektonicznych, a kończąc na braku wiedzy na ich temat. Działania zawarte w tym obszarze koncentrują się zarówno na działaniach informacyjnych, jak i działaniach podnoszących świadomość społeczności lokalnej w zakresie niepełnosprawności. Ponadto przewidziano rozwój nowatorskich świadczeń dla osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin, takich jak usługi asystenckie czy opieka wytchnieniowa. Doświadczenie zdobyte podczas realizacji tych działań pozwala wyciągnąć wnioski, że są one potrzebne i pozytywnie oceniane przez ich odbiorców. Wprowadzenie takich działań wymaga nie tylko zaangażowania określonych podmiotów, ale również wsparcia finansowego, które może być udzielone z budżetu państwa lub UE. Przewiduje się wykorzystanie środków w ramach Funduszu Solidarnościowego. Ze względu na sytuację demograficzną Gminy (zwiększanie liczby seniorów w populacji oraz pogarszanie stanu zdrowia) istnieje konieczność rozszerzenia możliwości korzystania z usług wspierających osoby niezdolne do samodzielnego zaspokajania potrzeb lub posiadające znaczne utrudnienia w tym zakresie. Efektem planowanych działań będzie zwiększenie wiedzy osób niepełnosprawnych na temat dostępnych form pomocy, poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin, odciążenie osób w opiece nad osobami niepełnosprawnymi, a także zwiększenie wrażliwości społeczności lokalnej na niepełnosprawność.</p>								
Cel operacyjny 2.2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.								
2.2.1	Działania na rzecz zwiększania aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych (również motywowanie do udziału w działaniach aktywizujących zawodowo)	PUP, organizacje pozarządowe, zakłady pracy, OPS, WTZ	liczba ofert pracy skierowanych do osób niepełnosprawnych, liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych	sztuka	15	dane PUP, organizacji pozarządowych, zakładów pracy	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028
2.2.2	Włączenie osób niepełnosprawnych do działań lokalnych oraz udziału w przedsięwzięciach	WTZ, PCPR, POW „Integracja”, OPS, organizacje pozarządowe	liczba uczestników działań (osób niepełnosprawnych) liczba zrealizowanych działań z udziałem	osoba	20	dane WTZ, PCPR, POW „Integracja”, OPS, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2022 - 2028

*STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028*

			osób niepełnosprawnych					
Strategia postępowania <p>Niepełnosprawność może być przyczyną izolacji społecznej osób. Dlatego też niezbędne jest prowadzenie działań aktywizujących osoby niepełnosprawne, w zakresie społecznym oraz zawodowym. Z analizy zasobów Gminy wynika, że następuje rozwój podmiotów ekonomii społecznych, w których osoby niepełnosprawne są nie tylko pracownikami, ale również członkami spółdzielni. W Odrzańskiej Spółdzielni Socjalnej wszyscy członkowie oraz pracownicy są osobami niepełnosprawnymi. Natomiast w Spółdzielni Socjalnej „Pani Sowa” osoby niepełnosprawne stanowią 80% wszystkich zatrudnionych. Jest to dowodem na to, że osoby niepełnosprawne chcą aktywizować się zawodowo i przy odpowiednim wsparciu udaje im się to. Dlatego też dużą rolę w aktywizacji zawodowej oraz społecznej osób niepełnosprawnych odgrywają instytucje publiczne, a nie jedynie zakłady pracy. Aktywizacja społeczno – zawodowa osób niepełnosprawnych powinna być prowadzona nie tylko przez PUP, ale również Ośrodek Pomocy Społecznej, Warsztaty Terapii Zawodowej oraz organizacje pozarządowe. Dlatego też strategia postępowania uwzględnia te podmioty jako istotne w realizacji określonych celów operacyjnych. Efektem zaplanowanych działań będzie zmniejszenie izolacji społecznej osób niepełnosprawnych.</p> Prognoza zmian <p>Podjęcie działań określonych w ramach celu strategicznego 2 powinno przyczynić się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenia wiedzy osób niepełnosprawnych i ich rodzin na temat dostępnych form pomocy, - poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin, - skoordynowania działań mających na celu udoskonalenie systemu wsparcia osób niepełnosprawnych.								

OBSZAR PRIORYTETOWY

RODZINA

CEL STRATEGICZNY 3

TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH WSPIERANIU RODZINY W PRAWIDŁOWYM FUNKCJONOWANIU

Cel operacyjny 3.1

Wspieranie rodzin w rozwijaniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.

Cel operacyjny 3.2

Zapobieganie kryzysom w rodzinie oraz niwelowanie ich skutków.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028

Lp.	Działania	Realizator	Wskaźniki	Jednostka miary	Wartość docelowa	Źródła weryfikacji	Źródła finansowania	Okres realizacji
Cel operacyjny 3.1. Wspieranie rodzin w rozwijaniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.								
3.1.1	Udzielanie rodzinom wsparcia ze strony asystentów rodziny	OPS	liczba osób objętych wsparciem	osoba	40	dane OPS	środki własne realizatora działania, środki zewnętrzne (w tym z budżetu państwa)	działania ciągłe 2021 - 2028
3.1.2	Rozwój pozafinansowych form wsparcia rodziny – praca socjalna jako uzupełnienie roli asystenta rodziny w nabywaniu odpowiednich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych	OPS	liczba osób objętych pracą socjalną, liczba zawartych kontraktów socjalnych	osoba sztuka	40 20	dane OPS	środki własne realizatora działania	działania ciągłe 2021 - 2028
3.1.3	Prowadzenie warsztatów oraz treningów rodzicielskich	OPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe	liczba przeprowadzonych warsztatów/treningów liczba osób uczestniczących w warsztatach/treningach	sztuka osoba	4 20	dane OPS, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	2022 - 2028
3.1.4	Wzmacnianie współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny	OPS, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, placówki oświatowe, placówki opiekuńczo-wychowawcze, organizacje pozarządowe	liczba wspólnie podjętych inicjatyw liczba spotkań w ramach grup roboczych/ zespołów	sztuka sztuka	4 30	dane OPS, PCPR, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, placówek oświatowych, placówek opiekuńczo-wychowawczych,	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028**

						organizacji pozarządowych		
3.1.5	Realizacja gminnego programu wspierania rodziny	Urząd Miasta, OPS, organizacje pozarządowe	liczba zrealizowanych działań	sztuka	8	dane OPS, Urzędu Miasta, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028
3.1.6	Promowanie rodzinnej integracji	OPS, organizacje pozarządowe	liczba zorganizowanych spotkań integracyjnych	sztuka	2	dane OPS, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	2023 2027
3.1.7	Organizowanie działań edukacyjnych dotyczących właściwych postaw rodzicielskich oraz budowania właściwych relacji wewnątrzrodzinnych (konferencje/spotkania)	OPS, organizacje pozarządowe	liczba zrealizowanych działań	sztuka	2	dane OPS, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	2024 2028
3.1.8	Zapewnienie miejsc dla dzieci w placówce wsparcia dziennego (świetlicy środowiskowej/terapeutycznej)	UM, organizacje pozarządowe	liczba utworzonych placówek liczba dzieci uczęszczających do placówki	sztuka osoba	1 15	dane UM, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	do 2028

Strategia postępowania

Niekorzystana sytuacja demograficzna na terenie Gminy powoduje konieczność podejmowania działań na rzecz tworzenia odpowiednich warunków dla funkcjonowania rodzin z dziećmi. Pomimo spadku liczby rodzin wykazujących problemy opiekuńczo-wychowawcze w ogólnej grupie osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, niezbędne jest podejmowanie działań na rzecz wzmocnienia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. Z analizy danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że częściej problemy opiekuńczo-wychowawcze przejawiają rodziny niepełne i to one są głównie obejmowane wsparciem asystentów rodziny. Niemniej jednak przewiduje się pomoc dla wszystkich rodzin niezależnie od ich statusu. Skuteczne wsparcie rodzin wymaga stosowania wielu instrumentów motywacyjnych, edukacyjnych oraz informacyjnych. Natomiast zaangażowanie różnych podmiotów działających na rzecz rodziny daje większe szanse na realizację założonych celów. Efektem zaplanowanych działań będzie wzrost kompetencji rodzicielskich, kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy członkami rodziny oraz zrozumienie roli rodziny jako źródła rozwoju i bezpieczeństwa. Powinna ponadto ulec zmniejszeniu liczba rodzin przejawiających deficyty opiekuńczo-wychowawcze. Przeciwdziałanie destrukcji rodzin będzie możliwe ponadto poprzez wspólne działania instytucji pomocowych.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028

Cel operacyjny 3.2. Zapobieganie kryzysom w rodzinie oraz niwelowanie ich skutków.								
3.2.1	Udzielanie pomocy finansowej oraz rzeczowej dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej	OPS	liczba osób objętych wsparciem	osoba	50	dane OPS	środki własne realizatora działania, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028
3.2.2	Praca socjalna na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem	OPS	liczba osób objętych wsparciem	osoba	25	dane OPS	środki własne realizatora działania	działania ciągłe 2021 - 2028
3.2.3	Wsparcie psychologiczne/terapeutyczne	OPS, Ośrodek Terapii HORYZONT BIS, organizacje pozarządowe	liczba osób objętych wsparciem	osoba	25	dane OPS, Ośrodka Terapii HORYZONT BIS, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028
3.2.4	Pomoc w aktywizacji zawodowej bezrobotnych członków rodziny	OPS, PUP, organizacje pozarządowe	liczba osób objętych wsparciem	osoba	40	dane OPS, PUP, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028
<p>Strategia postępowania</p> <p>Przemiany zachodzące w rodzinach, nie tylko pod względem jej struktury, panujących ról, ale także jej funkcji powodują, że współczesne rodziny doświadczają wielu kryzysów, którym nie zawsze są w stanie samodzielnie sprostać. Członkowie rodzin są również narażeni na negatywne społeczne zjawiska zewnętrzne, na które nie mają wpływu i które mogą powodować różnego rodzaju bariery utrudniające prawidłowe wypełnianie przez rodzinę swoich funkcji. W wyniku doświadczanych kryzysów rodzina może ulec rozpadowi. Dlatego też w niniejszym dokumencie zwrócono uwagę na możliwość powstania kryzysów rodzinnych, a także zaplanowano działania mogące im zapobiec lub zniwelować ich skalę. Duża rola w tej kwestii przypisana została pracownikom socjalnym, którzy często jako pierwsi dowiadują się o możliwości wystąpienia kryzysu w rodzinie i to oni mogą pomóc rodzinie uporać się z występującymi problemami, aby zapobiec eskalacji zjawiska. Niemniej jednak długotrwałe funkcjonowanie w kryzysie powoduje, że członkowie rodzin mogą wymagać wsparcia psychologicznego lub terapeutycznego, które może być zapewnione przez funkcjonujące na terenie Gminy podmioty działające na rzecz pomocy rodzinom.</p> <p>Prognoza zmian</p> <p>Podjęcie działań określonych w ramach celu strategicznego 3 powinno przyczynić się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nabycia wśród członków rodzin wiedzy na temat prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz umiejętności kształtowania pozytywnych relacji wewnątrzrodzinnych, - ograniczenia liczby rodzin przejawiających deficyty opiekuńczo – wychowawcze, 								

*STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028*

- nabycia zaufania do instytucji zaangażowanych w pomoc rodzinie.

OBSZAR PRIORYTETOWY

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

CEL STRATEGICZNY 4

SKUTECZNY SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Cel operacyjny 4.1

Podniesienie społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny 4.2

Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny 4.3

Interdyscyplinarna współpraca lokalnych podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028

Lp.	Działania	Realizator	Wskaźniki	Jednostka miary	Wartość docelowa	Źródła weryfikacji	Źródła finansowania	Okres realizacji
Cel operacyjny 4.1. Podniesienie społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy w rodzinie.								
4.1.1	Organizowanie konferencji informacyjnych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	OPS, Ośrodek Terapii HORYZONT BIS, organizacje pozarządowe	liczba zorganizowanych konferencji	sztuka	2	dane OPS, Ośrodka Terapii HORYZONT BIS, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	2025 2027
4.1.2	Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży edukacji w zakresie przeciwdziałania agresji oraz przemocy (warsztaty, pogadanki)	OPS, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, UM, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	liczba zorganizowanych spotkań	sztuka	2	dane OPS organizacji pozarządowych, placówek oświatowych, UM, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	środki własne realizatorów działań	2024 2026
4.1.3	Prowadzenie akcji edukacyjnych - dystrybucja materiałów informacyjnych zawierających wiedzę o zjawisku przemocy (ulotki, broszury)	OPS, organizacje pozarządowe	liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych	sztuka	3000	dane OPS, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	2022 - 2028
<p>Strategia postępowania</p> <p>Pomimo prowadzonych kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przede wszystkim w mediach o zasięgu krajowym, nadal istnieje niska świadomość społeczna w tym zakresie. Dlatego też niezbędne jest podejmowanie działań lokalnych uświadamiających społeczność skutki tego zjawiska, zarówno osobowe, jak i społeczne. Ważne jest podejmowanie działań edukacyjnych już wśród uczniów. Informowanie młodych ludzi może przynieść bowiem pozytywne korzyści i zapobiec dysfunkcyjnym działaniom w dorosłym życiu. Niemniej ważne jest edukowanie dorosłego społeczeństwa, aby uwrażliwić na przemoc i zapobiec bierności w przypadku dostrzeżenia tego zjawiska w najbliższym środowisku (rodzinnym, sąsiedzkim). Zaplanowane w Strategii działania w ramach podniesienia świadomości i wrażliwości na temat przemocy w rodzinie są zatem uzasadnione i mogą przynieść wymierne efekty. Dla osiągnięcia tego celu istotne jest zaangażowanie lokalnych podmiotów posiadających doświadczenie i wiedzę w zakresie przeciwdziałania przemocy.</p>								

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028

Cel operacyjny 4.2. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy w rodzinie.								
4.2.1	Udzielanie wsparcia psychologicznego i terapeutycznego	OPS, PCPR, Ośrodek Terapii HORYZONT BIS, organizacje pozarządowe	liczba osób objętych wsparciem	osoba	30	dane OPS, PCPR, Ośrodka Terapii HORYZONT BIS, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028
4.2.2	Zapewnienie schronienia członkom rodzin w sytuacjach kryzysowych	OPS, PCPR, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, organizacje pozarządowe	liczba osób objętych wsparciem	osoba	15	dane OPS, PCPR, Ośrodka Interwencji Kryzysowej, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028
4.2.3	Pomoc finansowa osobom doznającym przemocy	OPS	liczba osób objętych wsparciem	osoba	15	dane OPS	środki własne realizatora działania, środki z budżetu państwa	działania ciągłe 2021 - 2028
4.2.4	Udzielanie pomocy prawnej	OPS, PCPR, Starostwo Powiatowe, organizacje pozarządowe	liczba osób objętych wsparciem	osoba	10	dane OPS, PCPR, Starostwa Powiatowego, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028
4.2.5	Monitoring przez pracowników socjalnych oraz funkcjonariuszy policji rodzin uwikłanych w przemoc domową	OPS, KPP	liczba rodzin objętych monitoringiem	rodzina	180	dane OPS, dane KPP	środki własne realizatorów działania	działania ciągłe 2021 - 2028
4.2.6	Doradztwo oraz informowanie o dostępnych formach pomocy	OPS, KPP, Zespół Interdyscyplinarny	liczba osób korzystających ze wsparcia	osoba	180	dane OPS, KPP, ZI, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów	działania ciągłe

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028

		organizacje pozarządowe					działań, środki zewnętrzne	2021 - 2028
Strategia postępowania								
<p>Wystąpienie przemocy w rodzinie jest szczególnie negatywnym zjawiskiem, które oddziałuje zarówno na całą rodzinę, jak i każdego z jej członków z osobna. Często jest to zjawisko ukrywane przez osoby doznające przemocy. Jeśli jednak osoby doświadczające tego zjawiska zdecydują się na przerwanie milczenia wówczas system instytucjonalny ma obowiązek zapewnić takim osobom bezpieczeństwo socjalne oraz udzielić wsparcia zgodnego z indywidualnymi potrzebami. Jakość działania specjalistów z zakresu przeciwdziałania przemocy ma istotne znaczenie dla dalszego postępowania osób doznających przemocy. Jeśli osoba uzyska wsparcie, które zapewni jej poczucie bezpieczeństwa, wówczas jest większa szansa na dokonanie zmiany. Doświadczenie oraz kompetencje przedstawicieli lokalnych instytucji oraz organizacji są niezbędne do osiągnięcia wyznaczonego celu.</p>								
Cel operacyjny 4.3. Interdyscyplinarna współpraca lokalnych podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.								
4.3.1	Reagowanie na zjawisko przemocy w rodzinie poprzez uruchamianie procedury „Niebieska Karta”	OPS, KPP, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	liczba założonych NK	sztuka	180	dane OPS	środki własne realizatorów działania	działania ciągłe 2021 - 2028
4.3.2	Udział przedstawicieli lokalnych instytucji w grupach roboczych oraz posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	OPS, KPP, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny	liczba spotkań liczba opracowanych planów pracy z rodzinami	sztuka	212 180	dane OPS	środki własne realizatorów działania	działania ciągłe 2021 - 2028
4.3.3	Wspólne podejmowanie działań przez przedstawicieli różnych instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinach (monitoring, motywowanie członków rodziny do uczestnictwa w terapiach/poradach)	OPS, KPP, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny	liczba działań	sztuka	80	dane OPS, KPP, ZI	środki własne realizatorów działań	działania ciągłe 2021 - 2028

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028

4.3.4	Zawieranie umów/porozumień o współpracy na rzecz rozszerzania form wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy	OPS, organizacje pozarządowe	liczba umów/porozumień	sztuka	4	dane OPS	środki własne realizatorów działań	działania ciągłe 2021 - 2028
<p>Strategia postępowania</p> <p>Skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga podejmowania interdyscyplinarnych działań służb lokalnych działających w tym zakresie. Szczególne znaczenie dla tego obszaru ma Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, na którym ciąży wiele obowiązków. Wspólne podejmowanie działań przez przedstawicieli różnych instytucji sprzyja zacieśnieniu współpracy oraz zmniejsza prawdopodobieństwo ponownego wystąpienia przemocy w rodzinach. Ponadto istotną rolę w zakresie rozszerzania lokalnego systemu wspierania osób doznających przemocy mają organizacje pozarządowe dzięki, którym osoby te mogą korzystać z szerszej oferty wsparcia, zwłaszcza w zakresie doradczym. Określone w niniejszym celu operacyjnym działania są niezbędne do budowania skutecznego lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy. Miernikiem realizacji celu będą wskazane działania.</p> <p>Prognoza zmian</p> <p>Podjęcie działań określonych w ramach celu strategicznego 4 powinno przyczynić się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwoju współpracy interdyscyplinarnej na rzecz przeciwdziałania w krzywdzeniu osób, - zwiększenia bezpieczeństwa osób doznających przemocy, - zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy, - zwiększenia efektywności instytucji zajmujących się udzielaniem pomocy. 								

OBSZAR PRIORYTETOWY

MŁODZIEŻ

CEL STRATEGICZNY 5

STWORZENIE OBSZARU DLA AKTYWNOŚCI MŁODZIEŻY

Cel operacyjny 5.1

Przeciwdziałanie „eksperymentowaniu” młodzieży z używkami oraz środkami psychoaktywnymi.

Cel operacyjny 5.2

Rozwój inicjatywy oraz kreatywności młodzieży.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028

Lp.	Działania	Realizator	Wskaźniki	Jednostka miary	Wartość docelowa	Źródła weryfikacji	Źródła finansowania	Okres realizacji
Cel operacyjny 5.1. Przeciwdziałanie „eksperymentowaniu” młodzieży z używkami oraz środkami psychoaktywnymi.								
5.1.1	Organizowanie spotkań i pogadań edukacyjnych na temat zjawiska oraz skutków zażywania przez młodzież środków psychoaktywnych oraz spożywania alkoholu	Urząd Miasta, OPS, Ośrodek Terapii HORYZONT BIS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	liczba zorganizowanych spotkań liczba osób (uczniów) uczestniczących w spotkaniach/pogadankach	sztuka osoba	6 600	dane Urzędu Miasta, OPS, Ośrodka HORYZONT BIS, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	2022 - 2027
5.1.2	Rozbudowa monitoringu miejskiego	Urząd Miasta	liczba podjętych działań liczba aktów wandalizmu młodzieży/niszczenie mienia gminnego	sztuka osoba	1 spadek o 30%	dane Urzędu Miasta, KPP	środki własne realizatora działania	2022 - 2028
5.1.3	Monitorowanie zjawiska zażywania środków odurzających oraz spożywania alkoholu przez uczniów	Urząd Miasta	liczba przeprowadzonych badań	sztuka	4	dane UM	środki własne realizatora działania	2022 - 2028
Strategia postępowania								
Z analizy wyników badań pt. „Zachowaj trzeźwy umysł”, przeprowadzonych wśród uczniów szkół podstawowych w Gminie wynika, że zjawisko „eksperymentowania” z używkami oraz środkami odurzającymi w środowisku lokalnym istnieje. Niepokojące jest to, że dotyczy ono coraz młodszej grupy. Niezbędne są zatem działania edukacyjne, które doprowadziłyby do ograniczenia występowania takich sytuacji. Działania zaplanowane w ramach tego celu wpisują się w kierunki działań określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2025 oraz Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów								

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028**

Alkoholowych. Ponadto działania profilaktyczne przeciwdziałające uzależnieniom zostały ujęte w celu operacyjnym 1.2 pn. „Rozwój systemu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień” w ramach celu strategicznego 1 pn. „Skuteczne rozwiązywanie problemu uzależnień”. Wskazane jest również stałe monitorowanie zjawiska zażywania przez młodzież środków psychoaktywnych oraz alkoholu, ponieważ pozwala dostosować określone działania do skali zjawiska, a w przypadku jego pogłębiania – zastosować działania naprawcze. Określone w niniejszym celu operacyjnym kierunki działań są zatem uzasadnione. Natomiast w celu osiągnięcia założonych rezultatów niezbędna jest aktywność wyznaczonych podmiotów. Miernikami realizacji zaplanowanego celu będą zrealizowane działania oraz młodzież uczestnicząca w podejmowanych inicjatywach. Ponadto rozbudowa monitoringu miejskiego miałyby doprowadzić do zmniejszenia aktów wandalizmu młodzieży na terenie Gminy.

Cel operacyjny 5.2. Rozwój inicjatywy oraz kreatywności młodzieży.

5.2.1	Angażowanie młodzieży w działania na rzecz społeczności lokalnej (przede wszystkim rówieśniczej)	Młodzieżowa Rada Miejska, CAK „Zamek”, OSiR, UM, OPS, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	liczba zrealizowanych działań z udziałem młodzieży liczba młodych osób uczestniczących w działaniach	sztuka osoba	10 60	dane Młodzieżowej Rady Miejskiej, CAK „Zamek”, OSiR, UM, OPS, organizacji pozarządowych, placówek oświatowych	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028
5.2.2	Przeprowadzenie sondażu na temat potrzeb młodzieży w zakresie rozwoju zainteresowań	Młodzieżowa Rada Miejska, UM, placówki oświatowe, OPS	liczba wypełnionych ankiet	sztuka	300	dane Młodzieżowej Rady Miejskiej, UM, placówek oświatowych, OPS	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	2023 - 2024
5.2.3	Stworzenie miejsc do rozwoju kreatywności oraz zainteresowań młodzieży (alternatywne formy spędzania czasu wolnego)	CAK „Zamek”, OSiR, UM, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	liczba inwestycji/zajęć liczba uczniów uczestniczących w zajęciach lub innych działaniach	sztuka osoba	8 50	CAK „Zamek”, OSiR, UM, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	2022 - 2028

Strategia postępowania

Młodzież z punktu widzenia rozwoju Gminy stanowi istotną grupę w populacji jej mieszkańców. Młodzi ludzie mogą być bowiem inicjatorem istotnych zmian. Niemniej jednak młodzież dla prawidłowego rozwoju potrzebuje odpowiedniego środowiska. Różnorodność bodźców oddziałujących na młodzież może powodować zarówno pozytywne, jak i negatywne skutki. Jeśli młodzi ludzie będą mieli możliwość rozwoju swoich zainteresowań oraz kreatywności wówczas będą mniej podatni na różnego rodzaju dysfunkcyjne

*STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028*

zachowania oraz demoralizację. Dlatego też zgłaszane przez przedstawicieli Młodzieżowej Rady Miejskiej propozycje znalazły odzwierciedlenie w zaplanowanych działaniach. Miernikami realizacji wyznaczonego celu będzie młodzież oraz podjęte działania na rzecz rozwoju zainteresowań.

Prognoza zmian

Podjęcie działań określonych w ramach celu strategicznego 5 powinno przyczynić się do:

- ograniczenia spożywania alkoholu i środków psychoaktywnych przez młodzież,
- ograniczenia wśród młodzieży zachowań agresywnych,
- wzrostu zaangażowania młodych ludzi w działania na rzecz społeczności lokalnej,
- zwiększenia udziału młodzieży w różnych formach rozwoju zainteresowań.

OBSZAR PRIORYTETOWY

POLITYKA SENIORALNA

CEL STRATEGICZNY 6

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA I PODNOSZENIE AKTYWNOŚCI SENIORÓW

Cel operacyjny 6.1

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych.

Cel operacyjny 6.2

Aktywizacja seniorów.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028

Lp.	Działania	Realizator	Wskaźniki	Jednostka miary	Wartość docelowa	Źródła weryfikacji	Źródła finansowania	Okres realizacji
Cel operacyjny 6.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych.								
6.1.1	Regularna diagnoza oraz monitoring potrzeb osób starszych	OPS	liczba osób objętych działaniami	osoba	60	dane OPS	środki własne realizatora działania	działania ciągłe 2021 - 2028
6.1.2	Rozwój zróżnicowanych form wsparcia środowiskowego na rzecz seniorów	OPS, organizacje pozarządowe, spółdzielnie socjalne	liczba osób objętych działaniami	osoba	60	dane OPS, organizacji pozarządowych, spółdzielni socjalnych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	2022 - 2028
6.1.3	Inspirowanie społeczności lokalnej do tworzenia wsparcia seniorów opartego na sąsiedzkiej pomocy – promocja wolontariatu	OPS, UM, organizacje pozarządowe, lokalne media	liczba przedsięwzięć	sztuka	5	dane OPS, UM, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	2023 - 2027
6.1.4	Działania na rzecz pozostawania seniorów w środowisku rodzinnym (szczególnie w przypadku niepełnosprawności osób starszych) – czasowe odciążenie opiekunów	OPS, Dom Seniora, Dom Dziennego Pobytu, UM, organizacje pozarządowe, spółdzielnie socjalne	liczba działań	sztuka	10	dane OPS, Domu Seniora, Domu Dziennego Pobytu, UM, organizacji pozarządowych, spółdzielni socjalnych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028
				osoba	60			
6.1.5	Inicjowanie zwiększenia liczby połączeń komunikacji publicznej (autobusowej) terenów wiejskich z miastem	PKS, sołectwa, OPS, organizacje pozarządowe	wzrost liczby połączeń autobusowych	sztuka	4	dane PKS, sołectw, OPS, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne	działanie jednorazowe 2023 - 2024

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028**

6.1.6	Informowanie osób starszych o ich uprawnieniach oraz możliwościach otrzymania wsparcia	OPS, UM, lokalne media, organizacje pozarządowe	liczba przeprowadzonych działań informacyjnych	sztuka	8	dane OPS, UM, lokalnych mediów, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działania	działania ciągłe 2021 - 2028
6.1.7	Utrzymanie i rozwój placówek wsparcia dziennego seniorów (Domu Dziennego Pobytu, Klubu Seniora)	UM, organizacje pozarządowe	liczba placówek wzrost liczby seniorów uczęszczających do placówek	sztuka osoba	2 20	dane UM, Klubu Seniora, Domu Dziennego Pobytu, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028
<p>Strategia postępowania</p> <p>W wyniku starzenia się społeczeństwa następuje zapotrzebowanie na różnego rodzaju wsparcie, głównie ułatwiające funkcjonowanie w środowisku oraz pomoc w zabezpieczaniu potrzeb życiowych. Osobami świadczącymi pomoc osobom starszym powinni być członkowie rodziny, zwłaszcza ich dzieci. Niejednokrotnie zdarza się jednak, że dzieci z różnych względów (np. ich miejsce zamieszkania jest w znacznej odległości) nie mogą takiej pomocy starzejącym się rodzicom świadczyć. Ponadto w trudnej sytuacji są całkowicie samotni seniorzy. Dlatego niezbędna jest pomoc instytucjonalna, szczególnie w formie usług opiekuńczych. Należy wskazać, że wkład w rozwój usług opiekuńczych w Gminie wniosła Spółdzielnia socjalna „Pani Sowa”, która oprócz odegrania roli w systemie społecznym, doprowadziła do rozwoju przedsiębiorczości społecznej. Ponadto niezwykle istotne dla zminimalizowania wykluczenia społecznego seniorów jest powstanie oraz rozwój Domu Dziennego Pobytu oraz Klubu Seniora. Należy dążyć do utrzymania podmiotów działających na rzecz seniorów oraz rozwijać katalog możliwego wsparcia starszych mieszkańców Gminy. Miernikami wyznaczonych kierunków działań będą seniorzy oraz podjęte na ich rzecz działania.</p>								
<p>Cel operacyjny 6.2. Aktywizacja seniorów.</p>								
6.2.1	Angażowanie seniorów w organizację oraz realizację lokalnych imprez oraz spotkań	OPS, UM, CAK „Zamek”, organizacje pozarządowe	liczba imprez liczba seniorów	sztuka osoba	20 40	dane OPS, UM, CAK „Zamek”, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028
6.2.2	Budowanie międzypokoleniowych relacji/przekazywanie doświadczenia przez osoby starsze (m.in. wspieranie przez seniorów osób	OPS, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	liczba działań międzypokoleniowych liczba seniorów uczestniczących w działaniach	sztuka osoba	5 10	dane OPS, organizacji pozarządowych, placówek oświatowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	działania ciągłe 2021 - 2028

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028

	niewydolnych wychowawczo)							
6.2.3	Działania na rzecz reintegracji oraz utrzymywania aktywności zawodowej osób starszych (przy uwzględnieniu ich możliwości) – inicjowanie projektów dotyczących aktywności seniora na rynku pracy	PUP, OPS, organizacje pozarządowe	liczba działań na rzecz aktywizacji zawodowej seniorów liczba seniorów, którzy podjęli pracę w wyniku	sztuka osoba	4 10	dane PUP, OPS, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	2022 – 2026
6.2.4	Promowanie postaw związanych z kształceniem ustawicznym	organizacje pozarządowe, w tym Uniwersytet Trzeciego Wieku, CAK „Zamek”	liczba działań promujących edukację seniorów zwiększenie liczby seniorów uczestniczących w formach edukacji	sztuka %	5 10%	dane organizacji pozarządowych, w tym Uniwersytetu Trzeciego Wieku, CAK „Zamek”	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	2022 – 2026
6.2.5	Zachęcanie do aktywności w organizacjach, fundacjach i grupach samopomocowych	OPS, organizacje pozarządowe, lokalne media	liczba przedsięwzięć liczba seniorów podejmujących aktywność	sztuka osoba	4 10	dane OPS, organizacji pozarządowych, lokalnych mediów	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	2023 – 2024
6.2.6	Tworzenie oraz realizacja projektów na rzecz pobudzania aktywności osób starszych	OPS, UM, organizacje pozarządowe	liczba zrealizowanych projektów	sztuka	2	dane OPS, UM, organizacji pozarządowych	środki zewnętrzne	2022 - 2028

Strategia postępowania

Określony cel operacyjny skupia zadania dotyczące pełniejszego włączenia osób starszych w życie społeczności lokalnej. Ponadto kierunek działań dotyczy aktywizacji seniorów w obszarze zawodowym oraz obywatelskim. Z uwagi na wzrost osób starszych w populacji mieszkańców Gminy, w ostatnich latach następuje rozwój różnych form pomocy dla tej grupy. Jako przykład może posłużyć powstanie Domu Dziennego Pobytu oraz Klubu Seniora. W tych właśnie podmiotach, opartych na tej samej infrastrukturze, seniorzy uczestniczą w różnego rodzaju formach własnego rozwoju, m.in. manualnego, kulturalnego oraz kulinarnego. Uczestnicy zajęć aktywizowani są również ruchowo oraz edukacyjnie. Ponadto aktywizację edukacyjną zapewnia osobom starszym Uniwersytet Trzeciego Wieku. Niemniej jednak konieczne są dalsze działania na rzecz aktywizacji seniorów w lokalnym środowisku. W celu wykorzystania potencjału oraz doświadczenia życiowego seniorów przewiduje się motywowanie seniorów do pełnienia roli rodzin wspierających dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi. Ważne znaczenie dla aktywizacji seniorów ma również sfera zawodowa. Stan zdrowia części osób w wieku poprodukcyjnym umożliwia bowiem pracę zawodową. Dlatego też należy stworzyć możliwości dla aktywizacji zawodowej osób starszych.

Prognoza zmian

Podjęcie działań określonych w ramach celu strategicznego 6 powinno przyczynić się do:

- zminimalizowania zagrożenia wykluczeniem społecznym seniorów,
- poprawa jakości życia osób w wieku poprodukcyjnym,
- wzrost aktywności społecznej, kulturalnej, obywatelskiej oraz zawodowej ludzi starszych,
- rozwój lokalnej infrastruktury na rzecz seniorów.

OBSZAR PRIORYTETOWY

POLITYKA MIGRACYJNA

CEL STRATEGICZNY 7

INTEGRACJA OBCOKRAJOWCÓW Z LOKALNĄ SPOŁECZNOŚCIĄ

Cel operacyjny 7.1

Wymiana kulturowa.

Cel operacyjny 7.2

Włączanie społeczne.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028

Lp.	Działania	Realizator	Wskaźniki	Jednostka miary	Wartość docelowa	Źródła weryfikacji	Źródła finansowania	Okres realizacji
Cel operacyjny 7.1. Wymiana kulturowa.								
7.1.1	Edukacja młodzieży w zakresie niwelowania różnic kulturowych	CAK „Zamek”, placówki oświatowe	liczba zajęć edukacyjnych	sztuka	6	dane CAK „Zamek”, placówek oświatowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	2023 - 2028
7.1.2	Organizacja spotkań kulturalnych (wymiana informacji o różnych kulturach międzynarodowych)	UM, CAK „Zamek”, placówki oświatowe	liczba spotkań	sztuka	4	dane UM, CAK „Zamek”, placówek oświatowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	2022 2024 2026 2028
<p>Strategia postępowania</p> <p>Napływ do Gminy Krosno Odrzańskie obcokrajowców w celach zarobkowych zwiększa jej populację. Z obserwacji wynika, że cudzoziemcy wprowadzają się do Gminy ze swoimi rodzinami, również dziećmi. Nie zawsze jednak celem tych osób jest stałe osiedlenie się na terenie Gminy. Niemniej pomiędzy dotychczasowymi mieszkańcami a napływowymi osobami mogą występować różnice kulturowe. Zaklimatyzowanie się tych osób niekiedy może sprawić im trudności. Dlatego w przystosowaniu się obcokrajowców do nowych dla nich warunków, związanych ze zmianą miejsca zamieszkania, pozytywne znaczenie ma otwartość oraz akceptacja ze strony lokalnej społeczności.</p>								
Cel operacyjny 7.2. Włączanie społeczne.								
7.2.1	Zachęcanie obcokrajowców do udziału w życiu społecznym	OPS, organizacje pozarządowe, rady sołeckie	liczba przedsięwzięć	sztuka	7	dane OPS, organizacji pozarządowych, rad sołeckich	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	2022 - 2028
7.2.2	Prelekcje na temat tolerancji, otwartości na inne kultury, narodowości oraz religie	UM, CAK „Zamek”, placówki oświatowe, OPS, organizacje pozarządowe	liczba prelekcji	sztuka	2	dane UM, CAK „Zamek”, placówek oświatowych, OPS, organizacji pozarządowych	środki własne realizatorów działań, środki zewnętrzne	2023 - 2025

Strategia postępowania

Analiza zjawiska migracji na terenie Gminy pozwala wyciągnąć wniosek, że tendencja opuszczania miejsca zamieszkania przez dotychczasowych mieszkańców Gminy będzie zachowana lub może się pogłębiać. Natomiast coraz więcej obcokrajowców może przybywać do Gminy, zwłaszcza w celach zarobkowych. Ważne w tym zakresie staje się promowanie postawy otwartości, przełamywanie stereotypów oraz uprzedzeń, a także przeciwdziałanie dyskryminacji. W niniejszym celu operacyjnym uwzględniono działania nakierowane na włączanie obcokrajowców do społeczności lokalnej. W realizację działań na rzecz integracji cudzoziemców ze społecznością lokalną powinny zaangażować się różne instytucje.

Prognoza zmian

Podjęcie działań określonych w ramach celu strategicznego 7 powinno przyczynić się do:

- łatwiejszego przystosowania się obcokrajowców do nowego miejsca zamieszkania,
- możliwości zachowania własnej kultury przy równoczesnym nabywaniu wiedzy o kulturze aktualnego miejsca pobytu.

System wdrażania Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 stanowi podstawowy dokument lokalnej polityki społecznej o charakterze planistycznym dotyczący różnych grup mieszkańców oraz tych obszarów priorytetowych, które uznano za mające aktualnie znaczenie społeczne i mogące ulegać rozwojowi. Nie należy więc przyjmować, że dokument stanowi katalog zamknięty problemów społecznych występujących w Gminie.

Wyznaczona w dokumencie wizja oraz misja była podstawą do sformułowania celów oraz opracowania kierunków działań.

Osiągnięcie celów określonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 zależy przede wszystkim od determinacji oraz zaangażowania wskazanych realizatorów oraz umiejętności współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi na terenie Gminy Krosno Odrzańskie.

Do realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 zostaną wykorzystane przede wszystkim gminne programy, które zawierają również kierunki działań zawarte w niniejszym dokumencie. Należą do nich m.in.: Program Rewitalizacji Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2016 – 2023, Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023, Program przeciwdziałania przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2025, Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2025, Gminne Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych koordynuje ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - centrum usług społecznych. Koordynatorem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 będzie zatem Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim.

Sformułowane w Strategii kierunki działań będą wdrażane przez wskazanych realizatorów.

Ramy finansowe Strategii

Niezbędnym warunkiem skutecznej i efektywnej realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 jest zabezpieczenie przez Gminę potrzebnych zasobów, w tym środków finansowych. Cele i działania określone w Strategii wymagają zatem ujęcia ich w planie wydatków Gminy.

Podkreślić należy, że wysokość wydatków na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej uzależniona jest od kondycji finansowej Gminy.

Prognozowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 wydatki mają charakter szacunkowy, ze względu na korelację z wieloma zmiennymi, w tym niezależnymi od Gminy (np. sytuacja społeczna i gospodarcza, zmiany na rynku pracy, sytuacja epidemiologiczna).

Środki finansowe ujęte na realizację poszczególnych celów strategicznych dotyczą następujących rozdziałów w budżecie Gminy: 851 – ochrona zdrowia, 852 – pomoc społeczna, 853 – pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 855 – rodzina. Niektóre z planowanych wydatków powielają się w różnych celach strategicznych dlatego zostały ujęte tylko raz, aby nie powodować nieuzasadnionego zwiększania planu.

Ram finansowych Strategii nie należy utożsamiać z planem finansowym wszystkich zadań realizowanych w ramach polityki społecznej Gminy. Ramy finansowe dotyczą bowiem jedynie tych kierunków działań, które zostały ujęte w dokumencie.

Poza wskazanymi środkami budżetu Gminy, źródłem finansowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 będą m.in.:

- środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki budżetu państwa w ramach poszczególnych programów oraz konkursów, zwłaszcza Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej,
- środki zewnętrzne, m.in. pozyskane przez organizacje pozarządowe,
- środki pozostałych realizatorów działań niebędących jednostkami gminnymi, m.in. instytucji powiatowych.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028

Ramy finansowe Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028.

Numer celu strategicznego i źródło finansowania (rozdział w budżecie Gminy)	Okres realizacji wydatków							
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
1 (Rozdział 851, Rozdział 852)	150 000 zł	170 000 zł	190 000 zł	210 000 zł	220 000 zł	240 000 zł	240 000 zł	250 000 zł
2 (Rozdział 852, Rozdział 853)	1 180 000 zł	1 300 000 zł	1 350 000 zł	1 370 000 zł	1 400 000 zł	1 450 000 zł	1 470 000 zł	1 480 000 zł
3 (Rozdział 852, Rozdział 855)	133 000 zł	136 000 zł	138 000 zł	138 000 zł	137 000 zł	141 000 zł	143 000 zł	213 000 zł
4 (Rozdział 851, Rozdział 852)	6 600 zł	10 600 zł	8 000 zł	11 000 zł	11 000 zł	12 000 zł	12 000 zł	13 000 zł
5 (Rozdział 852, Rozdział 852)	6 500 zł	16 500 zł	17 500 zł	17 500 zł	17 500 zł	17 500 zł	17 500 zł	18 500 zł
6 (Rozdział 852)	0	3 000 zł	5 000 zł	5 000 zł	5 000 zł	5 000 zł	6 000 zł	6 000 zł
Łącznie	1 341 100 zł	1 636 100 zł	1 708 500 zł	1 850 500 zł	1 790 500 zł	1 865 500 zł	1 888 500 zł	1 980 500 zł

Monitoring, ewaluacja i aktualizacja Strategii

W celu obserwacji założonych celów strategicznych i operacyjnych przez cały okres realizacji Strategii prowadzony będzie monitoring. Umożliwi on obserwację stanu zaawansowania działań, ocenę zaangażowania podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację, oraz weryfikację zgodności założonych celów. Monitoring Strategii jest bardzo ważnym procesem, ponieważ umożliwia wczesne wykrywanie ewentualnych błędów i reagowanie na nie. Niezbędnym narzędziem w monitoringu Strategii będzie raport przygotowywany w okresach rocznych (do końca pierwszego kwartału każdego następnego roku za rok poprzedni) przez zespół pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim w oparciu o własne dane i informacje, a także dane uzyskane od podmiotów zaangażowanych w działania. Analiza powinna uwzględniać wskaźniki przyporządkowane każdemu z celów operacyjnych, zdefiniowanych w Strategii. Raport monitoringowy będzie gromadził dane liczbowe oraz jakościowe. Ponadto dokument będzie zawierał wnioski oraz rekomendacje do ewentualnych działań korygujących w przypadku wystąpienia jakichkolwiek nieprawidłowości oraz odstępstw od zakładanych założeń. Ocena efektów i postępów w realizacji Strategii powinna uwzględniać zarówno uwarunkowania wewnętrzne, jak i zewnętrzne, które mogą mieć wpływ na wartości wskaźników. Raporty z monitoringu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028 będą mogły być wykorzystane na potrzeby raportów o stanie Gminy.

Przewiduje się ponadto ewaluację ciągłą polegającą na systematycznej ocenie stopnia realizacji celów. Ponadto na koniec realizacji Strategii zostanie przeprowadzona ewaluacja końcowa oceniająca realizację celów, która będzie wykorzystana w diagnozie kolejnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie.

Przewiduje się również aktualizację Strategii w celu dostosowania jej zapisów do zmieniających się warunków wynikających m.in. z unormowań prawnych, społecznych, i ekonomicznych. Strategia będzie podlegała aktualizacji w następujących obszarach:

- diagnostycznym – o ile okaże się, że pojawiły się nowe, nieistniejące problemy społeczne, lub w trakcie prac pominięto istniejące i ważne problemy społeczne,
- planistycznym - w trakcie planowania działań strategicznych pominięto istotne istniejące czynniki, mające wpływ na realizację celów i działań, lub zaistniała potrzeba zweryfikowania już zaplanowanych działań,
- wdrożeniowym – jeśli w trakcie działań zmieniłyby się podmioty odpowiedzialne za wykonywane działania lub zaplanowane działania nie byłyby adekwatne do potrzeb mieszkańców,
- ewaluacyjnym – jeśli w trakcie wdrażania Strategii zajdą istotne okoliczności mające wpływ na ocenę skuteczności zaplanowanych działań.

Aktualizacja Strategii będzie mogła zostać dokonana na podstawie wniosków z raportów monitoringowych, a także na podstawie potrzeb niezależnych od przygotowanych raportów.

Inicjatorem aktualizacji Strategii będą mogły być: władze gminy, podmioty uczestniczące w realizacji zadań (w tym Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim jako koordynator działań strategicznych), a także, w uzasadnionych przypadkach – inne podmioty.

Analiza ryzyka

W celu zmniejszenia potencjalnego zagrożenia i jego wpływu na realizację Strategii przeprowadzono analizę ryzyka. Dokonano w niej określenia poziomu zagrożenia oraz wskazano działania zapobiegawcze.

W procesie analizy ryzyka uwzględniono następujące obszary ryzyka: społeczny, operacyjny, kulturowy, finansowy oraz prawny.

Matryca ryzyka Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021 – 2028.

Obszar ryzyka	Definicja ryzyka	Stopień ryzyka	Działania zapobiegawcze	Cel strategiczny 1	Cel strategiczny 2	Cel strategiczny 3	Cel strategiczny 4	Cel strategiczny 5	Cel strategiczny 6	Cel strategiczny 7
Spoleczny	Brak motywacji osób z grup społecznych określonych w Strategii do uczestnictwa w działaniach oraz podejmowania inicjatyw.	wysoki	Podnoszenie kompetencji pracowników OPS w zakresie wdrażania programów (szkolenia, spotkania omawiające pojawiające się problemy oraz planowanie działań zapobiegawczych oraz naprawczych).	X	X			X	X	
Operacyjny	Braki kadrowe uniemożliwiające terminową realizację działań oraz właściwy monitoring. Wystąpienie zjawisk o szerszym zasięgu niezależnych od jakichkolwiek działań zapobiegających (m.in. epidemia), uniemożliwiających planową realizację działań.	średni	Angażowanie do realizacji działań większość kadry OPS, która w przypadku braków na stanowiskach będzie w stanie przejąć obowiązki. Brak możliwości wprowadzenia działań zapobiegawczych.	X	X	X	X	X	X	x
Kulturowy	Nasilanie się w społeczności lokalnej agresji oraz wrogich postaw.	niski	Realizacja działań zmierzających do wzrostu integracji społeczności lokalnej oraz tolerancji.	X			X	X		X
Finansowy	Brak wystarczających środków finansowych na realizację zaplanowanych działań.	średni	Właściwe szacowanie wydatków w planie finansowym z uwzględnieniem harmonogramu działań, stała analiza potrzeb finansowych na zaplanowane zadania, pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych	X	X	X	X	X	X	X

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE
NA LATA 2021 – 2028

			(w tym programów finansowanych z budżetu państwa).							
Prawny	Zmiana przepisów prawnych mających znaczenie dla realizacji celów.	średni	Zapewnienie elastyczności systemu wdrażania Strategii, sprawne zarządzanie zmianami i procesem wdrażania Strategii, śledzenie zmian w prawie oraz analiza pod kątem ich wpływu na cele i kierunki działań określone w Strategii.	X	X	X	X	X	X	X

ZAKOŃCZENIE

Przyjęte w niniejszej Strategii obszary priorytetowe, wynikające z szerokiego rozumienia problemów społecznych oraz partycypacyjnego charakteru rozwoju społeczności lokalnych spowodowały, że wyznaczone w dokumencie cele i kierunki działań wykraczają poza wąsko zdefiniowaną pomoc społeczną. Dlatego też odpowiedzialność za ich realizację spoczywa na różnych podmiotach działających na terenie Gminy. Natomiast naczelną zasadą służącą efektywności planowanych kierunków działania jest współpraca. Realizacja określonych działań w szerszej perspektywie ma doprowadzić do wzrostu integracji społecznej wspólnoty lokalnej i poprawy jakości życia wszystkich jej członków.

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

Spis rysunków

Rysunek 1. Mapa Gminy Krosno Odrzańskie.	11
---	----

Spis tabel

Tabela 1. Liczba ludności w Gminie Krosno Odrzańskie w latach 2018 – 2020.	12
Tabela 2. Gospodarka mieszkaniowa w Gminie Krosno Odrzańskie w latach 2018 – 2020.	13
Tabela 3. Stawki czynszu za lokale gminne w latach 2018 – 2020.	14
Tabela 4. Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne wypłacane w latach 2018 – 2020.	14
Tabela 5. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Krosno Odrzańskie oraz Powiecie Krośnieńskim w latach 2018 – 2020.	15
Tabela 6. Liczba Mieszkańców Gminy w wieku aktywności zawodowej w latach 2018 – 2020 (według stanu na ostatni dzień każdego roku).	16
Tabela 7. Stosunek osób bezrobotnych do osób w wieku aktywności zawodowej w Gminie Krosno Odrzańskie.	16
Tabela 8. Liczba ofert pracy zamieszczonych w PUP w Krośnie Odrzańskim.	16
Tabela 9. Leczenie szpitalne oraz porady udzielane przez Zachodnie Centrum Medyczne Sp. z o.o. w latach 2018 - 2020.	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Tabela 10. Działania podejmowane przez Straż Miejską w latach 2018 – 2020.	21
Tabela 11. Liczba urodzeń w Gminie w latach 2018 – 2020.	22
Tabela 12. Liczba dzieci uczęszczających do placówek oświatowych oraz placówek opieki w Gminie Krosno Odrzańskie.	23
Tabela 13. Liczba dzieci dowożonych do szkół i przedszkoli w Gminie Krosno Odrzańskie.	24
Tabela 14. Liczba uczniów w Gminie korzystających w latach 2018 – 2020 z pomocy materialnej.	24
Tabela 15. Wykaz organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie Gminy Krosno Odrzańskie.	25
Tabela 16. Wsparcie finansowe dla organizacji pozarządowych w latach 2018 – 2020.	28
Tabela 17. Liczba osób otrzymujących świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wydatki w 2016 r.	34
Tabela 18. Liczba osób otrzymujących świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wydatki w 2017 r.	34
Tabela 19. Liczba osób otrzymujących świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wydatki w 2018 r.	35
Tabela 20. Liczba osób otrzymujących świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wydatki w 2019 r.	36
Tabela 21. Liczba osób otrzymujących świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wydatki w 2020 r.	36
Tabela 22. Liczba rodzin otrzymujących świadczenie wychowawcze w latach 2016 - 2020 oraz poniesione wydatki.	37
Tabela 23. Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim w latach 2016 – 2020.	38
Tabela 24. Liczba uczestników POW „Integracja” w latach 2018 – 2020.	39
Tabela 25. Pomoc społeczna udzielona w latach 2016 - 2020 z powodu alkoholizmu.	52

Tabela 26. Wnioski złożone do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018 - 2020.	52
Tabela 27. Działania wobec osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018 – 2020.	53
Tabela 28. Liczba osób leczonych w latach 2018 - 2020 w NZOZ „HORYZONT BIS” z powodu uzależnienia od alkoholu.	53
Tabela 29. Liczba osób korzystających z zasiłków stałych w latach 2016 – 2020.	55
Tabela 30. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2016 – 2020.	55
Tabela 31. Liczba mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie otrzymujących zasiłek pielęgnacyjny oraz dodatek pielęgnacyjny w latach 2018 – 2020.	57
Tabela 32. Liczba mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie otrzymujących świadczenia z tytułu opieki nad osobą niepełnosprawną w latach 2016 – 2020.	57
Tabela 33. Liczba ofert pracy w PUP w Krośnie Odrzańskim dla osób niepełnosprawnych w latach 2018 – 2020.	58
Tabela 34. Liczba członków oraz osób zatrudnionych w Odrzańskiej Spółdzielni Socjalnej latach 2018 – 2020.	59
Tabela 35. Liczba osób zatrudnionych w spółdzielni socjalnej „Pani Sowa” latach 2018 – 2020.	59
Tabela 36. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej przejawiająca bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w latach 2016 – 2020.	60
Tabela 37. Wydatki Gminy Krosno Odrzańskie w latach 2016 - 2020 z tytułu pobytu dzieci w pieczy zastępczej.	61
Tabela 38. Liczba wydanych postanowień Sądu Rejonowego w Krośnie Odrzańskim dotyczących umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w latach 2018 – 2020.	62
Tabela 39. Wyniki badania sondażowego „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2018” w grupie uczniów klas V – VI szkół podstawowych w Gminie Krosno Odrzańskie (w %).	66
Tabela 40. Wyniki badania sondażowego „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2018” w grupie uczniów klas VII – VIII szkół podstawowych w Gminie Krosno Odrzańskie (w %).	66
Tabela 41. Sprawy prowadzone wobec małoletnich w Sądzie Rejonowym w Krośnie Odrzańskim w latach 2018 - 2020.	69
Tabela 42. Liczba osób ogółem korzystających z usług opiekuńczych oraz liczba osób od 60 r.ż. korzystających z usług opiekuńczych w latach 2016 – 2020.	72
Tabela 43. Liczba osób ogółem przebywających w domach pomocy społecznej oraz liczba osób od 60 r.ż. przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2016 – 2020.	72

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy powyżej 60 r.ż. w latach 2018 – 2020.	12
Wykres 2. Porównanie stopy bezrobocia w kraju, województwie oraz powiecie w latach 2018 – 2020.	15
Wykres 3. Liczba przestępstw i wykroczeń w latach 2018 – 2020.	20
Wykres 4. Liczba rodzin oraz osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Gminie w latach 2016 – 2020.	30
Wykres 5. Liczba rodzin oraz osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Gminie z powodu ubóstwa w latach 2016 – 2020.	31
Wykres 6. Liczba osób objętych rządowym programem dożywiania w latach 2016 – 2020.	32

Wykres 7. Liczba mieszkańców Gminy objętych usługami opiekuńczymi w latach 2016 – 2020 na podstawie decyzji administracyjnych.....	32
Wykres 8. Liczba mieszkańców Gminy przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2016 – 2020 na podstawie decyzji administracyjnych.....	33
Wykres 9. Wysokość wydatków Gminy za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2016 – 2020.....	33
Wykres 10. Liczba dzieci objętych świadczeniem wychowawczym w latach 2016 – 2020.	38
Wykres 11. Liczba uczestników WTZ w latach 2018 – 2020.	40
Wykres 12. Warunki życia w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.	41
Wykres 13. Poczucie bezpieczeństwa w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.	42
Wykres 14. Miejsca najmniej bezpieczne w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.	43
Wykres 15. Typy przestępstw i wykroczeń w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.	43
Wykres 16. Atuty Gminy Krosno Odrzańskie według respondentów.	44
Wykres 17. Przedsięwzięcia jakie należałoby podjąć w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.	45
Wykres 18. Nietrafiona inwestycja w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.	45
Wykres 19. Potrzeby młodzieży w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.	46
Wykres 20. Trudności napotymane przez młodzież w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.	46
Wykres 21. Opinie respondentów na temat przestrzeni dla młodzieży w Gminie Krosno Odrzańskie.	47
Wykres 22. Powody niepodejmowania zatrudnienia przez mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie według respondentów.....	47
Wykres 23. Główne problemy społeczne w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.	48
Wykres 24. Problemy doświadczane przez młodzież szkolną w Gminie Krosno Odrzańskie według opinii respondentów.	49
Wykres 25. Najczęściej doświadczane problemy przez młode osoby po zakończeniu edukacji szkolnej według opinii respondentów.	49
Wykres 26. Problemy osób niepełnosprawnych w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.	50
Wykres 27. Problemy osób starszych w Gminie Krosno Odrzańskie według respondentów.	50
Wykres 28. Instytucje i organizacje mogące przyczynić się do zmniejszenia problemów społecznych według opinii respondentów.	51
Wykres 29. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną ogółem oraz z powodu niepełnosprawności w latach 2016 – 2020.	55
Wykres 30. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną ogółem oraz z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2016 – 2020.....	56
Wykres 31. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2016 – 2020.....	61
Wykres 32. Liczba „Niebieskich Kart” założonych dla mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie w latach 2016 – 2020.....	63

Wykres 33. Liczba formularzy „Niebieskiej Karty – A” założonych w latach 2016 - 2020 przez przedstawicieli poszczególnych instytucji.....	63
Wykres 34. Liczba rodzin z przypadkiem podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka w latach 2016 – 2020.....	64
Wykres 35. Liczba rodzin z przypadkiem podejrzenia stosowania przemocy wobec osób w wieku powyżej 60 roku życia w latach 2016 – 2020.....	64
Wykres 36. Liczba osób ogółem otrzymujących zasiłek stały oraz liczba osób od 60 r.ż. otrzymujących zasiłek stały w latach 2016 – 2020.....	70
Wykres 37. Liczba osób ogółem otrzymujących świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności oraz liczba osób od 60 r.ż. otrzymujących świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w latach 2016 – 2020.....	71
Wykres 38. Liczba cudzoziemców zatrudnionych w latach 2018 - 2020 na terenie gminy Krosno Odrzańskie w firmie HOMANIT ze względu na kraj pochodzenia.....	74
Wykres 39. Liczba cudzoziemców zatrudnionych w latach 2018 - 2020 na terenie gminy Krosno Odrzańskie w firmie Dirks Service Krosno Sp. z o.o. ze względu na kraj pochodzenia.....	74

ANKIETA - wzór

„Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Zwracamy się do Państwa z prośbą o wypełnienie poniższej ankiety. Kierujemy ją do mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie w celu zapoznania się z Państwa opiniami i potrzebami. Wiedza, którą uzyskamy dzięki tej ankiecie posłuży nam do opracowania „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krosno Odrzańskie na lata 2021- 2027”.

1. Jak Pani/ Pan ocenia warunki życia w Gminie?

OBSZAR	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Źle	Bardzo źle
1. Dostępność do mediów					
2. Dostępność do opieki zdrowotnej					
3. Dostępność do kultury i rozrywki					
4. Dostępność do placówek oświatowo-wychowawczych					

2. Czy czuje się Pan/ Pani bezpiecznie w swojej Gminie?

- a) zdecydowanie tak
- b) raczej tak
- c) raczej nie
- d) zdecydowanie nie
- e) nie mam zdania

3. Proszę o wskazanie miejsc, które Pani / Pan zdaniem są najmniej bezpieczne w Gminie?

- a) przystanki PKS
- b) park
- c) szkoły i okolice
- d) małe, lokalne ulice
- e) sklepy i ich okolice
- f) inne (jakie?).....

4. Proszę wskazać typy przestępstw lub wykroczeń, które Pani/ Pana zdaniem występują w Gminie?

- a) kradzieże
- b) napady na tle seksualnym
- c) zakłócenia ciszy nocnej
- d) zaśmiecanie miejsc publicznych
- e) naruszenie nietykalności cielesnej
- f) inne (jakie?).....
- g) nie dostrzegam w Gminie występowania przestępstw

5. Jakie są atuty Gminy?

.....
.....

6. Jakie należałoby podjąć przedsięwzięcia by uczynić Gminę bardziej przyjazną mieszkańcom?

.....
.....

7. Co w Pani/ Pana opinii w Gminie było nietrafioną inwestycją?

.....
.....

8. Jakie według Pani/ Pana są potrzeby młodzieży w Gminie?

.....
.....

9. Z jakimi trudnościami według Pani/ Pana spotyka się młodzież w Gminie?

- a) brak ofert spędzania wolnego czasu
- b) brak wsparcia rodziny
- c) brak akceptacji w środowisku
- d) brak wsparcia w poszukiwaniu zawodu
- e) niedostosowanie ofert edukacyjnych dla młodzieży
- f) Inne
(jakie?).....

**10. Czy według Pani/Pana w Gminie jest zorganizowana wystarczająca przestrzeń dla młodzieży?
Proszę uzasadnić odpowiedź.**

.....
.....
.....

11. Jakie są powody niepodejmowania zatrudnienia przez mieszkańców Gminy Krosno Odrzańskie na jej terenie?

- a) brak miejsc w żłobkach i przedszkolach
- b) niskie wynagrodzenie
- c) brak połączeń komunikacyjnych z miejscem zatrudnienia
- d) brak ofert pracy spełniających oczekiwania
- e) inne (jakie?).....

**12. Jakie według Pani/ Pana są główne problemy społeczne w Gminie Krosno Odrzańskie?
Proszę wskazać maksymalnie 4.**

- a) ubóstwo
- b) bezdomność
- c) bezrobocie
- d) problemy zdrowotne
- d) zaburzenia psychiczne
- e) niepełnosprawność
- f) przemoc w rodzinie
- g) alkoholizm
- h) narkomania
- i) problemy opiekuńczo- wychowawcze
- j) inne (jakie?).....

13. Jakich problemów według Pani/ Pana doświadcza młodzież szkolna?

.....
.....
.....

14. Jakich problemów według Pani/ Pana najczęściej doświadczają młode osoby po zakończeniu edukacji szkolnej?

.....
.....
.....

**15. Jakich problemów według Pani/Pana najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne?
Proszę wskazać maksymalnie 3.**

- a) bariery architektoniczne
- b) brak akceptacji w środowisku
- c) brak ofert pracy
- d) utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych
- e) utrudniony dostęp do usług opiekuńczych
- f) brak możliwości aktywności społecznej
- g) inne(jakie?) .....

16. Jakich problemów według Pani/Pana najczęściej doświadczają osoby starsze?

- a) brak opieki ze strony rodziny
- b) poczucie nieprzydatności
- c) brak motywacji do życia
- d) problemy finansowe
- e) brak ofert zagospodarowania wolnego czasu
- f) całkowita zależność od osób trzecich
- g) ubóstwo
- h) bezdomność
- i) bezrobocie
- j) długotrwała lub ciężka choroba
- k) zaburzenia psychiczne
- l) niepełnosprawność
- m) przemoc w rodzinie
- n) alkoholizm
- o) inne (jakie?).....

17. Jakie według Pani/ Pana instytucje lub organizacje mogą przyczynić się do zmniejszenia problemów społecznych?

.....
.....
.....
.....
.....

Metryczka:

Płeć:

- a) Kobieta
- b) Mężczyzna

Wiek:

- a) poniżej 18 lat
- b) powyżej 18 lat – 25 lat
- c) powyżej 25 lat – 30 lat
- d) powyżej 30 lat – 60 lat
- e) powyżej 60 lat

Wykształcenie:

- a) podstawowe lub gimnazjalne
- b) zasadnicze zawodowe
- c) średnie
- d) wyższe

Miejsce zamieszkania:

- a) miasto
- b) wieś

Sytuacja zawodowa:

- a) aktywny zawodowo
- b) bierny zawodowo
- c) bezrobotny

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.